

Διερμηνεία στη διαδικασία ασύλου

Πρακτικός οδηγός σχετικά με τη διερμηνεία στη διαδικασία ασύλου

Φεβρουάριος 2024

Στις 19 Ιανουαρίου 2022 η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) αντικαταστάθηκε από τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA). Κάθε αναφορά στην EASO, καθώς και στα προϊόντα και στα όργανα της EASO, θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως αναφορά στον EUAA.

Ημερομηνία σύνταξης: Δεκέμβριος 2023

Ούτε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματος του EUAA ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026

Print ISBN 978-92-9410-645-2 doi:10.2847/9152022 BZ-09-23-430-EL-C

PDF ISBN 978-92-9410-644-5 doi:10.2847/3875853 BZ-09-23-430-EL-N

© Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA), 2026

Εικόνα εξωφύλλου, jozefmicic, © Adobe Stock, 2023

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή. Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στον EUAA, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων.

Σχετικά με τον οδηγό

Γιατί δημιουργήθηκε ο παρών οδηγός; Αποστολή του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) είναι να διευκολύνει και να υποστηρίζει τις δραστηριότητες των κρατών μελών της ΕΕ και άλλων χωρών Σένγκεν [χώρες ΕΕ+ ⁽¹⁾] για την εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου. Σύμφωνα με τον γενικό στόχο του EUAA να προωθεί την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος και να διευκολύνει τη σύγκλιση, ο EUAA αναπτύσσει κοινά επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες, κατευθυντήριες γραμμές και πρακτικά εργαλεία.

Ο Οργανισμός Διακυβερνητικών Διαβουλεύσεων για τη μετανάστευση, το άσυλο και τους πρόσφυγες (IGC) είναι ένα φόρουμ πολυεπιστημονικής και διαπεριφερειακής διαδικασίας διαβουλεύσεων κρατών. Διευκολύνει την άτυπη ανταλλαγή πληροφοριών, τις συζητήσεις πολιτικής και τη συνεργασία μεταξύ των 19 συμμετεχόντων κρατών ⁽²⁾ σχετικά με τις πρόσφατες τάσεις στον τομέα της διεθνούς μετανάστευσης, τις αναδυόμενες πολιτικές και τις επιχειρησιακές προκλήσεις σε ολόκληρο το φάσμα της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με τη διερμηνεία στη διαδικασία ασύλου.

Ο παρών οδηγός, ο οποίος εκπονήθηκε από κοινού από τον EUAA και το IGC, συνδυάζει την πλούσια εμπειρογνώση που διαθέτουν τόσο το δίκτυο διαδικασιών ασύλου του EUAA όσο και το διατλαντικό δίκτυο εξειδικευμένων διερμηνέων του IGC.

Πώς εκπονήθηκε ο παρών οδηγός; Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε από εμπειρογνώμονες χωρών της ΕΕ+ και χωρών εκτός ΕΕ, με την πολύτιμη συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους ⁽³⁾. Ο EUAA και το IGC διευκόλυναν και συντόνισαν τις εργασίες για την εκπόνηση του οδηγού. Πριν από την οριστικοποίηση του οδηγού, πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με όλες τις χώρες της ΕΕ+ μέσω του δικτύου διαδικασιών ασύλου του EUAA.

Μέσω του EUAA και του IGC εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας στα μέλη της ομάδας εργασίας που συνέταξαν το σχέδιο του παρόντος οδηγού, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των Faridah Karim, Fien De Pauw, Hety Klinker, Nicola Fischer, Roska Weber και Rustem Yunusov. Ευχαριστούμε επίσης τη Sonja Pöllabauer, η οποία μοιράστηκε τις γνώσεις της σε μια ειδική επισκόπηση.

Σε ποιον απευθύνεται ο παρών οδηγός; Ο παρών οδηγός προορίζεται κυρίως για διερμηνείς στη διαδικασία ασύλου. Επιπλέον, το εργαλείο είναι χρήσιμο για τους υπευθύνους συνεντεύξεων, τους συντονιστές διερμηνέων, τους υπευθύνους διασφάλισης ποιότητας και κάθε άλλο πρόσωπο που εργάζεται ή συμμετέχει στον τομέα της διεθνούς προστασίας.

⁽¹⁾ Τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η Ελβετία, η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία.

⁽²⁾ Τα συμμετέχοντα κράτη είναι η Αυστραλία, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Γερμανία, η Δανία, η Ελβετία, η Ελλάδα, οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Ισπανία, ο Καναδάς, οι Κάτω Χώρες, η Νέα Ζηλανδία, η Νορβηγία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σουηδία και η Φινλανδία. Τα κράτη που συμμετέχουν στο IGC συνέβαλαν στην εκπόνηση του παρόντος οδηγού καθώς συμμετείχαν στο δίκτυο του IGC σχετικά με τη διερμηνεία στις διαδικασίες ασύλου.

⁽³⁾ Επισημαίνεται ότι ο οριστικοποιημένος οδηγός δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα τις θέσεις της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους.

Πώς συνδέεται ο παρών οδηγός με την εθνική νομοθεσία και πρακτική;

Πρόκειται για ένα ήπιο εργαλείο σύγκλισης και δεν έχει νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα. Αντικατοπτρίζει κοινώς συμφωνηθέντα πρότυπα, τα οποία εγκρίθηκαν από το διοικητικό συμβούλιο του EUA στις 22 Ιανουαρίου 2024.

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών οδηγός καταρτίστηκε με την επιφύλαξη της αρχής ότι μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να δώσει έγκυρη ερμηνεία του δικαίου της ΕΕ.

Περιεχόμενα

Συνομογραφίες	7
Εισαγωγή	8
1. Επισκόπηση της διαδικασίας ασύλου	10
1.1. Διεθνής προστασία και η διαδικασία ασύλου.....	10
1.2. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του αιτούντος.....	15
1.3. Κύρια στάδια της διαδικασίας ασύλου και είδη συνεντεύξεων	16
1.3.1. Υποβολή αίτησης: συνέντευξη καταχώρισης.....	18
1.3.2. Διαδικασίες εξέτασης του παραδεκτού: συνεντεύξεις για το παραδεκτό της αίτησης.....	19
1.3.3. Εξέταση της αίτησης: προσωπική συνέντευξη.....	21
1.3.4. Κοινοποίηση της απόφασης.....	22
1.3.5. Διαδικασία σε δεύτερο βαθμό: συνέντευξη προσφυγής.....	22
1.3.6. Τερματισμός διεθνούς προστασίας	23
1.4. Στάδια της προσωπικής συνέντευξης	23
1.4.1. Προετοιμασία.....	23
1.4.2. Έναρξη	24
1.4.3. Διεξαγωγή.....	25
1.4.4. Ολοκλήρωση	27
2. Βασικές αρχές της διερμηνείας στη διαδικασία ασύλου	29
2.1. Επαγγελματισμός και ακεραιότητα	30
2.2. Ακρίβεια και πληρότητα	31
2.3. Εμπιστευτικότητα.....	33
2.4. Αμεροληψία και ουδετερότητα	34
3. Διερμηνεία στη συνέντευξη ασύλου	37
3.1. Επικοινωνία και γλώσσα	37
3.1.1. Ανισορροπία ισχύος	37
3.1.2. Διαπολιτισμική επικοινωνία.....	38
3.1.3. Ορολογία.....	39
3.2. Πριν από τη συνέντευξη.....	40
3.3. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης	41
3.3.1. Διαδοχική διερμηνεία.....	41

3.3.2. Από κειμένου διερμηνεία.....	44
3.3.3. Λήψη σημειώσεων.....	45
3.3.4. Στρατηγικές διερμηνείας.....	46
3.4. Μετά τη συνέντευξη.....	53
3.5. Εξ αποστάσεως διερμηνεία.....	54
4. Διερμηνεία για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση	59
4.1. Ευαλωτότητα στη διαδικασία ασύλου.....	59
4.2. Ομάδες που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις.....	60
4.2.1. Παιδιά.....	60
4.2.2. ΛΟΑΤΚΙ άτομα.....	62
4.2.3. Θύματα σεξουαλικής και έμφυλης βίας,.....	65
4.2.4. Θύματα εμπορίας ανθρώπων.....	66
4.2.5. Θύματα βασανιστηρίων και άλλων σοβαρών μορφών βίας.....	67
4.2.6. Άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας.....	68
4.2.7. Άτομα με σωματικές ή διανοητικές αναπηρίες.....	68
4.3. Στρατηγικές διερμηνείας για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.....	69
4.3.1. Συμβολή στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.....	69
4.3.2. Συνεργασία με τον αιτούντα και τον υπεύθυνο της συνέντευξης.....	70
4.3.3. Διερμηνεία για παιδιά.....	71
4.3.4. Διερμηνεία για ΛΟΑΤΚΙ άτομα.....	71
5. Φροντίδα για την καλή ψυχική σας υγεία	73
5.1. Άγχος.....	73
5.2. Αντίκτυπος των αφηγήσεων τραυματικών εμπειριών.....	73
5.3. Στρατηγικές αντιμετώπισης.....	74
5.3.1. Βραχυπρόθεσμες στρατηγικές.....	75
5.3.2. Μακροπρόθεσμες στρατηγικές.....	77

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Ορισμός
ΕΥΑΑ	Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο
IGC	Οργανισμός Διακυβερνητικών Διαβουλεύσεων για τη μετανάστευση, το άσυλο και τους πρόσφυγες
ΕΑ	εμπορία ανθρώπων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
SOGIESC	γενετήσιος προσανατολισμός, ταυτότητα φύλου, έκφραση φύλου και χαρακτηριστικά φύλου
κανονισμός Eurodac	κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου
κανονισμός Δουβλίνο III	κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιатύπωση)
ΛΟΑΤΚΙ	λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανς, κούιρ και ίντερσεξ άτομα
ΟΔΑ (αναδιатύπωση)	οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου (αναδιатύπωση) — οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιатύπωση)
οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (αναδιатύπωση)	οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιатύπωση)
οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής (αναδιатύπωση)	οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιатύπωση)
ΠΧΚ	πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής
Σύμβαση για τους πρόσφυγες	Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων (1951), όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλό της (1967)

Εισαγωγή

Η διαδικασία ασύλου διασφαλίζει ότι τα άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας μπορούν να την απολαύουν σε μια χώρα ασύλου. Οι διερμηνείς διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη διαδικασία. Αντικατοπτρίζουν όλα τα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία. Ο ρόλος των διερμηνέων είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς διευκολύνουν την επικοινωνία ανάμεσα στον υπεύθυνο της συνέντευξης και τον αιτούντα. Η γλώσσα αποτελεί βασική πτυχή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, συμπεριλαμβανομένων των σταδίων της πρόσβασης στη διαδικασία, της εξέτασης της αίτησης και της διαδικασίας άσκησης ένδικου μέσου, είναι σημαντικό για τον αιτούντα, τον υπεύθυνο της συνέντευξης και τους υπόλοιπους συμμετέχοντες να κατανοούν πλήρως ο ένας τον άλλον. Στο επίκεντρο της διαδικασίας ασύλου βρίσκεται η προσωπική συνέντευξη. Αποτελεί την κύρια ευκαιρία του αιτούντος να παρουσιάσει τους λόγους υποβολής της αίτησής του για χορήγηση διεθνούς προστασίας μαζί με όλες τις σχετικές πληροφορίες, βάσει των οποίων η αρχή θα λάβει την απόφασή της.

Ο παρών πρακτικός οδηγός απευθύνεται στους διερμηνείς που εργάζονται στη διαδικασία ασύλου. Σε αυτόν θα βρείτε σαφείς και συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

- τι μπορείτε να αναμένετε όταν εργάζεστε στη διαδικασία ασύλου,
- τον ρόλο σας στη διαδικασία,
- καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εκτέλεσης των καθηκόντων σας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Ο οδηγός αρχικά παρέχει βασικές πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ασύλου (πλαίσιο, κύρια στάδια και συμμετέχοντες), με έμφαση στην προσωπική συνέντευξη. Στη συνέχεια, επισημαίνονται οι βασικές αρχές τις οποίες πρέπει να τηρεί κάθε διερμηνέας που εργάζεται στη διαδικασία ασύλου. Ο οδηγός παρέχει επίσης συγκεκριμένη καθοδήγηση όσον αφορά τον τρόπο διερμηνείας, συμπεριλαμβανομένης της διερμηνείας εξ αποστάσεως. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ζητήματα τα οποία αφορούν τους αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και στρατηγικές διερμηνείας για τα συγκεκριμένα άτομα. Επιπλέον, ο οδηγός εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους μπορείτε να φροντίσετε για την καλή ψυχική σας υγεία.

Ο οδηγός συμπληρώνεται από τους ακόλουθους πρόσθετους πόρους, οι οποίοι θα σας βοηθήσουν στο πλαίσιο της καθημερινής εργασίας σας:

- δέκα βασικοί κανόνες που θα σας υπενθυμίζουν τις σημαντικότερες πτυχές της διερμηνείας στη διαδικασία ασύλου (διατίθενται ως αφίσα και στο οπισθόφυλλο του φακέλου),
- κατάλογοι σημείων ελέγχου που θα σας βοηθήσουν να διασφαλίσετε την ποιότητα της διερμηνείας σας.

Ο οδηγός και οι πρόσθετοι πόροι διατίθενται επίσης στο διαδίκτυο.

Ο παρών πρακτικός οδηγός είναι ένα προϊόν το οποίο εσείς, ως διερμηνέας εργαζόμενος στη διαδικασία ασύλου, μπορείτε να συμβουλευέστε εύκολα, ώστε να κατανοήσετε καλύτερα τις απαιτήσεις και τα βασικά ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία σας. Ωστόσο, δεν αντικαθιστά την κατάρτιση που πρέπει να διαθέτουν οι διερμηνείς ούτε την ειδικότερη καθοδήγηση που μπορεί να παρέχουν οι αρχές ασύλου σε εθνικό επίπεδο.

Ο οδηγός επικεντρώνεται στη διερμηνεία στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου τόσο σε κράτη μέλη της ΕΕ όσο και σε χώρες εκτός ΕΕ. Δεν αφορά άλλα πλαίσια στα οποία μπορεί να είναι απαραίτητη η διερμηνεία για τους αιτούντες διεθνή προστασία, όπως κατά την υποδοχή, την παροχή νομικών συμβουλών ή ψυχοκοινωνικής ή ιατρικής υποστήριξης. Ομοίως, η διαπολιτισμική μεσολάβηση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος οδηγού, καθώς υπερβαίνει τα καθήκοντα της διερμηνείας. Τέλος, ο οδηγός εστιάζει στην προφορική διερμηνεία και την από κειμένου διερμηνεία και δεν περιλαμβάνει καθοδήγηση όσον αφορά τη γραπτή μετάφραση.

Πιο συγκεκριμένα, καλύπτει τα ακόλουθα θέματα:

- βασικές πτυχές της διαδικασίας ασύλου, ιδίως την προσωπική συνέντευξη·
- βασικές αρχές που πρέπει να τηρείτε ως διερμηνέας και απαιτούμενες ενέργειες κατά την εργασία σας·
- πώς να προετοιμάζεστε για τις διερμηνείες που σας ανατίθενται·
- τεχνικές δεξιότητες που διευκολύνουν την εργασία σας·
- συστάσεις σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη συνέντευξη, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως διερμηνείας·
- εργασία με αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση·
- πώς να φροντίσετε για την ευεξία σας·

1. Επισκόπηση της διαδικασίας ασύλου

Ως διερμηνέας στη διαδικασία ασύλου, ο ρόλος σας είναι να διευκολύνετε την επικοινωνία μεταξύ του αιτούντος διεθνή προστασία, των εθνικών αρχών ασύλου και τυχόν άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών που συμμετέχουν στη διαδικασία ασύλου. Η εργασία σας μπορεί να είναι αναγκαία σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, από τη στιγμή υποβολής της αίτησης μέχρι τη λήψη οριστικής απόφασης. Δεδομένου ότι η διαδικασία ασύλου βασίζεται στην ορθή κατανόηση μεταξύ του αιτούντος και των αρχών και δεδομένης της πολυπλοκότητας των θεμάτων που καλύπτονται, ο ρόλος σας είναι ύψιστης σημασίας.

Το παρόν κεφάλαιο σας βοηθά να κατανοήσετε τη διαδικασία ασύλου και το πλαίσιο εντός του οποίου θα κληθείτε να μεταφράσετε. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα εξής:

- τα βασικά στοιχεία της διεθνούς προστασίας·
- τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των αιτούντων διεθνή προστασία·
- τα κύρια στάδια της διαδικασίας ασύλου και τα διάφορα είδη συνεντεύξεων·
- ο τρόπος διεξαγωγής της προσωπικής συνέντευξης.

Στην επισκόπηση της διαδικασίας ασύλου, ορισμένες από τις σχετικές ορολογίες και διαδικασίες που περιγράφονται βασίζονται στο δίκαιο και στην πρακτική της ΕΕ. Οι όροι και οι διαδικασίες μπορεί να διαφέρουν σε χώρες εκτός ΕΕ.

1.1. Διεθνής προστασία και η διαδικασία ασύλου

Το δικαίωμα ασύλου αναγνωρίζεται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ⁽⁴⁾ και σε περιφερειακές νομικές πράξεις, όπως ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ ⁽⁵⁾, το δίκαιο της ΕΕ για το άσυλο ⁽⁶⁾ και η Αμερικανική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων και των Υποχρεώσεων του Ανθρώπου ⁽⁷⁾. Όταν ένα πρόσωπο δεν μπορεί να ζήσει στη χώρα του επειδή κινδυνεύει να υποστεί δίωξη, έχει το δικαίωμα να ζητήσει προστασία σε άλλη χώρα. Η προστασία αυτή ονομάζεται **διεθνής προστασία ή άσυλο**.

⁽⁴⁾ Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, [Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου](#), 10 Δεκεμβρίου 1948. Το άρθρο 14 παράγραφος 1 ορίζει ότι: «Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες».

⁽⁵⁾ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, [Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) (ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 391). Το άρθρο 18 ορίζει ότι: «Το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

⁽⁶⁾ Το δίκαιο της ΕΕ για το άσυλο —δηλαδή το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου— είναι το νομικό πλαίσιο με το οποίο ρυθμίζεται η διεθνής προστασία στα κράτη μέλη της ΕΕ. Βασίζεται σε πέντε νομικές πράξεις που διέπουν όλες τις πτυχές της διαδικασίας ασύλου: [οδηγία 2011/95/ΕΕ](#) [οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (αναδιатύπωση)], [οδηγία 2013/32/ΕΕ](#) [ΟΔΑ (αναδιатύπωση)], [κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 604/2013](#) [κανονισμός Δουβλίνο III (αναδιатύπωση)], [κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 603/2013](#) [κανονισμός Eurodac (αναδιатύπωση)] και [οδηγία 2013/33/ΕΕ](#) [οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής (αναδιатύπωση)].

⁽⁷⁾ Διαμερικανική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΙΑСНR), [Αμερικανική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων και των Υποχρεώσεων του Ανθρώπου](#), 2 Μαΐου 1948. Το άρθρο 27 ορίζει ότι: «Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα, σε περίπτωση δίωξης που δεν οφείλεται στη διάπραξη εγκλημάτων του κοινού ποινικού δικαίου, να ζητήσει άσυλο και να του παρασχεθεί άσυλο σε ξένη επικράτεια, σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε χώρας και τις διεθνείς συμφωνίες».

Ένα από τα θεμέλια της διεθνούς προστασίας είναι η **αρχή της μη επαναπροώθησης**. Αυτή η αρχή αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα που ισχύει για όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή το μεταναστευτικό καθεστώς τους, οι οποίοι φτάνουν στα σύνορα ή στο έδαφος μιας χώρας ή οπουδήποτε αλλού ασκεί μια χώρα τη δικαιοδοσία της.

Τι είναι η αρχή της μη επαναπροώθησης;

Η αρχή της μη επαναπροώθησης (απαγόρευση απέλασης ή επιστροφής) αποτελεί βασική αρχή του διεθνούς δικαίου, σύμφωνα με την οποία κανείς δεν πρέπει να μεταφέρεται ή να επιστρέφει σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί δίωξη, απειλή για τη ζωή ή την ελευθερία του, άλλες μορφές σοβαρής βλάβης, όπως βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, ή άλλες σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ⁽⁸⁾.

Η αρχή αυτή παρέχει τη δυνατότητα στα άτομα που βρίσκονται σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω καταστάσεις να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας. Για τον σκοπό αυτό, η χώρα πρέπει να παρέχει στους αιτούντες πρόσβαση στο έδαφός της και στη διαδικασία ασύλου και να μην τους απομακρύνει από το έδαφός της πριν από την έκδοση απόφασης σχετικά με την αίτησή τους.

Ποιος θεωρείται αιτών διεθνή προστασία;

Ο αιτών διεθνή προστασία, που αναφέρεται επίσης ως αιτών άσυλο, είναι ένα πρόσωπο που έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας για την οποία δεν έχει ληφθεί ακόμη απόφαση. Για να καταστεί αιτών, ένα πρόσωπο πρέπει να είναι είτε πολίτης άλλης χώρας είτε ανιθαγενής. Ένα πρόσωπο θεωρείται αιτών από τη στιγμή που εκφράζει την επιθυμία του να υποβάλει αίτηση σε μια αρχή για χορήγηση προστασίας. Το πώς και το πότε ένα πρόσωπο εκφράζει αυτή την επιθυμία (δηλαδή κατά την άφιξη σε μια χώρα ή αργότερα) δεν έχει σημασία για τον χαρακτηρισμό του ως αιτούντος διεθνή προστασία. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του προσώπου ως αιτούντος ισχύουν από τη στιγμή που εκφράζει την επιθυμία του να ζητήσει προστασία.

Η διεθνής προστασία μπορεί να παρέχεται μέσω της αναγνώρισης ή της χορήγησης διαφόρων καθεστώτων, ανάλογα με τη νομοθεσία που ισχύει στη χώρα υποδοχής. Ορισμένα από αυτά τα καθεστώτα, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος πρόσφυγα και του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, παρουσιάζονται παρακάτω.

⁽⁸⁾ Η προστασία κατά της επαναπροώθησης προβλέπεται σε πολλές διεθνείς και περιφερειακές νομικές πράξεις για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Προβλέπεται επίσης στο διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες, για παράδειγμα στο άρθρο 33 παράγραφος 1 της Σύμβασης για το καθεστώς των προσφύγων (Σύμβαση για τους πρόσφυγες) (βλ. υποσημείωση [9](#)) και στο δίκαιο της ΕΕ για το άσυλο (βλ. υποσημείωση [6](#)).

Οι βασικές νομικές πράξεις που ρυθμίζουν τη διεθνή προστασία είναι η Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων (1951) και το πρωτόκολλό της του 1967 (**Σύμβαση για τους πρόσφυγες**)⁽⁹⁾. Στη Σύμβαση για τους πρόσφυγες ορίζεται η αρχή της μη επαναπροώθησης ως βασική υποχρέωση και παρέχεται ο ορισμός του πρόσφυγα.

Ποιος είναι πρόσφυγας;

Πρόσφυγας είναι κάθε πρόσωπο το οποίο:

- κινδυνεύει να υποστεί δίωξη λόγω:
  - φυλής (π.χ. λόγω του χρώματος του δέρματός του ή επειδή ανήκει σε εθνοτική ομάδα)⁽¹⁰⁾.
  - θρησκείας (π.χ. λόγω των θρησκευτικών και τελετουργικών καθηκόντων που ασκεί ή αρνείται να ασκήσει).
  - εθνικότητας (π.χ. λόγω της ιθαγένειας, της γλώσσας, του πολιτισμού του ή λόγω έλλειψης ιθαγένειας).
  - πολιτικών πεποιθήσεων (π.χ. λόγω πραγματικής ή εικαζόμενης ιδιότητας μέλους πολιτικού κόμματος ή λόγω των πολιτικών ιδεών του).
  - ιδιότητας μέλους συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας (π.χ. σε ορισμένες χώρες λόγω συγκεκριμένου κοινωνικού φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, εργασίας ή τρόπου ζωής).
- βρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την ιθαγένεια ή, στην περίπτωση των ανιθαγενών (ατόμων που δεν έχουν την ιθαγένεια καμίας χώρας), βρίσκεται εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.
- δεν μπορεί να απολαύει της προστασίας της χώρας ιθαγένειάς του ή της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Στην καθημερινή γλώσσα, ο όρος «πρόσφυγας» χρησιμοποιείται για όλους τους ανθρώπους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη χώρα τους για να αποφύγουν τον πόλεμο, τη βία ή κάθε άλλη σοβαρή απειλή. Σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο του ασύλου, πρόσφυγας είναι ένα πρόσωπο που κινδυνεύει να υποστεί **δίωξη** στη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής του για έναν ή περισσότερους από τους λόγους που περιγράφονται στο πλαίσιο «Ποιος είναι πρόσφυγας;».

⁽⁹⁾ Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, [Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων](#), 28 Ιουλίου 1951, Ηνωμένα Έθνη, Σειρά Συνθηκών, τ. 189, σ. 137 (στη νομοθεσία της ΕΕ για το άσυλο και από το ΔΕΕ αναφέρεται ως «Σύμβαση της Γενεύης»). Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, [Πρωτόκολλο σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων](#), 31 Ιανουαρίου 1967, Ηνωμένα Έθνη, Σειρά Συνθηκών, τ. 606, σ. 267. Στη Σύμβαση, η οποία εφαρμόζεται στη συντριπτική πλειονότητα των χωρών παγκοσμίως, παρέχεται ο ορισμός του πρόσφυγα και περιγράφονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των προσφύγων στη χώρα υποδοχής, καθώς και οι νομικές υποχρεώσεις των υπογραφόντων κρατών όσον αφορά την προστασία των προσφύγων.

⁽¹⁰⁾ Τα παραδείγματα εντός παρενθέσεων δεν αποτελούν μέρος του ορισμού του πρόσφυγα που περιλαμβάνεται στη Σύμβαση για τους πρόσφυγες. Παρέχονται για να δείξουν τι μπορεί να σημαίνει στην πράξη ο ορισμός του πρόσφυγα και δεν είναι εξαντλητικά.

Τι είναι δίωξη;

Η δίωξη αποτελεί σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και μπορεί να περιλαμβάνει σωματική ή ψυχική βία, καταχρηστική μεταχείριση ή τιμωρία ή ενέργειες των αρχών που επηρεάζουν, για παράδειγμα, τη δυνατότητα ενός ατόμου να έχει πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, εργασία, εκπαίδευση ή βοήθεια από την αστυνομία ή να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίου.

Ακολουθώντας τη Σύμβαση για τους πρόσφυγες και άλλες διεθνείς πράξεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα κράτη έχουν θεσπίσει άλλες νομικές πράξεις που διέπουν τη διεθνή προστασία και εφαρμόζονται είτε σε περιφερειακό επίπεδο, για παράδειγμα στην ΕΕ, στην Αφρική, στην Αμερική είτε σε εθνικό επίπεδο. Μολονότι στη Σύμβαση για τους πρόσφυγες περιγράφεται λεπτομερώς μόνο μία μορφή διεθνούς προστασίας (συγκεκριμένα το καθεστώς πρόσφυγα), σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο ενδέχεται να προβλέπονται συμπληρωματικές μορφές διεθνούς προστασίας που δεν εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες, όπως η **επικουρική προστασία** που εφαρμόζεται στην ΕΕ.

Τι είναι η επικουρική προστασία;

Η επικουρική προστασία είναι ένα είδος διεθνούς προστασίας, η οποία μπορεί να χορηγηθεί σε πρόσωπο το οποίο δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας, αλλά το οποίο θα αντιμετώπιζε σοβαρό κίνδυνο εάν επέστρεφε στη χώρα καταγωγής του ή συνήθους διαμονής του και η εν λόγω χώρα δεν του παρείχε προστασία ⁽¹⁾.

Σοβαρός κίνδυνος σημαίνει θανατική ποινή ή εκτέλεση, βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία ή απειλή για τη ζωή ενός αμάχου λόγω ένοπλης σύρραξης ⁽²⁾.

Συνεπώς, στο πλαίσιο της διεθνούς προστασίας στην ΕΕ περιλαμβάνονται τόσο το καθεστώς πρόσφυγα όσο και η επικουρική προστασία ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Ο νομικός ορισμός του «προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία» προβλέπεται στο άρθρο 2 στοιχείο στ) της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (αναδιατύπωση).

⁽²⁾ Βλ. άρθρο 15 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (αναδιατύπωση).

⁽³⁾ Σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ αλλά και εκτός της ΕΕ, η εθνική νομοθεσία προβλέπει συμπληρωματικές μορφές προστασίας. Για παράδειγμα, στις Ηνωμένες Πολιτείες προβλέπονται «εναλλακτικές μορφές προστασίας» (alternate forms of relief).

Ποια είναι η διαδικασία ασύλου;

Η διαδικασία ασύλου, η οποία σε ορισμένα πλαίσια αναφέρεται και ως «διαδικασία διεθνούς προστασίας», είναι μια διαδικασία που καθορίζει αν θα χορηγηθεί ή όχι προστασία σε έναν αιτούντα διεθνή προστασία στη χώρα όπου υπέβαλε την αίτησή του. Ο όρος «διαδικασία ασύλου» καλύπτει όλα τα στάδια από τη στιγμή που ο αιτών εκφράζει την επιθυμία να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας έως την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αίτησης. Η εν λόγω διαδικασία περιλαμβάνει διεξοδική εξέταση των λόγων για τους οποίους ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα του και δεν μπορεί να επιστρέψει.

Η διαδικασία ασύλου χρησιμοποιείται για να καθοριστεί αν ο αιτών πληροί τα κριτήρια ώστε να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας. Μόνον εάν δεν πληρούνται αυτά τα κριτήρια, οι αρχές θα εξετάσουν αν ο αιτών δικαιούται συμπληρωματικές μορφές προστασίας, όπως επικουρική προστασία στην ΕΕ.

Στις περιπτώσεις καθεστώτος πρόσφυγα και επικουρικής προστασίας, η διεθνή προστασία χορηγείται εφόσον ο αιτών δεν υπόκειται στις ρήτρες **αποκλεισμού** που προβλέπονται στη Σύμβαση για τους πρόσφυγες και σε άλλες σχετικές πράξεις ⁽¹⁴⁾.

Τι είναι ο αποκλεισμός;

Αποκλεισμός ⁽¹⁵⁾ συντρέχει όταν, μετά την εξέτασή της αίτησης, η παροχή διεθνούς προστασίας στον αιτούντα απορρίπτεται για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

- δεν χρήζει διεθνούς προστασίας επειδή απολαύει ήδη προστασίας από όργανα ή οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών ή προστασίας από άλλες χώρες ισοδύναμης με την προστασία που απορρέει από την κατοχή της ιθαγένειας·
- δεν χρήζει διεθνούς προστασίας επειδή υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας ή σοβαρό (μη πολιτικό) έγκλημα πριν από την είσοδό του στη χώρα ασύλου ή πράξη που αντιβαίνει στους σκοπούς και στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Οι ρήτρες αποκλεισμού μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το περιφερειακό ή εθνικό νομικό πλαίσιο. Στην ΕΕ ισχύουν περαιτέρω λόγοι αποκλεισμού για άτομα τα οποία, σε διαφορετική περίπτωση, θα δικαιούνταν επικουρική προστασία ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ [Οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου \(αναδιατύπωση\)](#). Ηνωμένα Έθνη, [Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών](#), 24 Οκτωβρίου 1945, Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, [Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου](#), 17 Ιουλίου 1998.

⁽¹⁵⁾ Ανάλογα με την εθνική νομοθεσία, είναι δυνατή η εφαρμογή άλλων διατάξεων παρόμοιων με εκείνες στις οποίες προβλέπεται ο αποκλεισμός. Για παράδειγμα, στις Ηνωμένες Πολιτείες ο αποκλεισμός αναφέρεται ως «υποχρεωτική εξαίρεση» (mandatory bar).

⁽¹⁶⁾ Συγκεκριμένα 1) όταν το πρόσωπο συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία ή για την ασφάλεια του κράτους μέλους ή 2) όταν το πρόσωπο, πριν από την εισδοχή του στο κράτος μέλος, διέπραξε έγκλημα το οποίο επισύρει ποινή φυλάκισης και εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει κυρώσεις συνεπεία των εν λόγω εγκλημάτων.

Δεν χορηγείται καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρική προστασία στους αιτούντες για τους οποίους ισχύουν οι ρήτρες αποκλεισμού.

1.2. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του αιτούντος

Οι αιτούντες διεθνή προστασία απολαμβάνουν ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων και δεσμεύονται από διάφορες υποχρεώσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου. Οι περισσότεροι αιτούντες δεν ομιλούν επαρκώς την επίσημη γλώσσα της χώρας υποδοχής ή δεν την ομιλούν καθόλου. Συνεπώς, ως διερμηνέας, θα διαδραματίσετε καθοριστικό ρόλο ώστε οι αιτούντες να είναι σε θέση να απολαύσουν τα δικαιώματά τους και να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις του αιτούντος στη διαδικασία ασύλου

Ο αιτών έχει δικαίωμα να ενημερωθεί⁽¹⁷⁾ για τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας, τα στάδια της διαδικασίας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και για την απόφαση.

Ο αιτών έχει το δικαίωμα ακρόασης⁽¹⁸⁾ διατυπώνοντας τη γνώμη του και συμμετέχοντας ενεργά στη διαδικασία, ιδίως μέσω προσωπικής συνέντευξης σχετικά με τους λόγους για τους οποίους υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας. Η αρμόδια αρχή υποχρεούται να παράσχει στον αιτούντα το δικαίωμα ακρόασης, εκτός εάν μπορεί να ληφθεί θετική απόφαση γι' αυτόν όσον αφορά το καθεστώς πρόσφυγα βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων χωρίς τη διεξαγωγή προσωπικής συνέντευξης⁽¹⁹⁾. Οι δηλώσεις του αιτούντος είναι συχνά η πρωταρχική πηγή που χρησιμοποιείται για τη λήψη απόφασης επί της αίτησης.

Εάν ληφθεί αρνητική απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του, ο αιτών έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής⁽²⁰⁾ και αμερόληπτου δικαστηρίου⁽²¹⁾. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης ασύλου ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου ή δικαστηρίου, το οποίο θα επανεξετάσει την υπόθεση με ανεξάρτητο και αμερόληπτο τρόπο. Αυτό σημαίνει επίσης ότι ο αιτών έχει το δικαίωμα να ενημερωθεί για τους λόγους της απόφασης, ώστε να ασκήσει ουσιαδώς το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής που διαθέτει.

⁽¹⁷⁾ Άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση). Για περισσότερες οδηγίες σχετικά με την παροχή πληροφοριών στους αιτούντες, επισκεφθείτε τη [δικτυακή πύλη LSA](#) του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

⁽¹⁸⁾ Άρθρο 41 παράγραφος 2 στοιχείο α) του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ό.π. υποσημείωση 5).

⁽¹⁹⁾ Άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) και άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁰⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 8 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ό.π. υποσημείωση 4).

⁽²¹⁾ Αμερικανική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων του Ανθρώπου (ό.π. υποσημείωση 7)- Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ- Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, [Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου](#), 4 Νοεμβρίου 1950.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις του αιτούντος στη διαδικασία ασύλου

Όταν είναι απαραίτητο, ο αιτών έχει το δικαίωμα συνδρομής από διερμηνέα ⁽²²⁾ για να μπορέσει να εκθέσει την υπόθεσή του στις αρμόδιες αρχές. Η επικοινωνία με τον αιτούντα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας πρέπει να πραγματοποιείται σε γλώσσα την οποία ο αιτών κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ⁽²³⁾. Σε ορισμένα στάδια, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, η επικοινωνία πρέπει να πραγματοποιείται στη γλώσσα που προτιμά ο αιτών ή σε άλλη γλώσσα την οποία κατανοεί και στην οποία μπορεί να επικοινωνήσει με σαφήνεια ⁽²⁴⁾. Όταν ένας αιτών εκφράζει προτίμηση για το φύλο του διερμηνέα που θα συνδράμει στην προσωπική συνέντευξη, οι αρχές ασύλου θα αξιολογήσουν τους λόγους αυτού του αιτήματος και θα προσπαθήσουν να το ικανοποιήσουν, εάν με αυτόν τον τρόπο ο αιτών θα μπορούσε να εκφραστεί πλήρως ⁽²⁵⁾.

Ο αιτών έχει το δικαίωμα να αντιμετωπίζονται με εμπιστευτικότητα τα προσωπικά του στοιχεία και όλες οι άλλες πληροφορίες που σχετίζονται με την υπόθεσή του ⁽²⁶⁾. Αυτό σημαίνει ότι όποιος συμμετέχει στη διαδικασία ασύλου δεν μπορεί να αποκαλύψει οποιαδήποτε πληροφορία σε άτομα εκτός της διαδικασίας.

Ο αιτών έχει την υποχρέωση να συνεργαστεί ⁽²⁷⁾ με τις αρχές, οι οποίες, με τη σειρά τους, θα πρέπει να παρέχουν στον αιτούντα τη δυνατότητα να το πράξει ⁽²⁸⁾. Ο αιτών πρέπει να επικοινωνεί με τις αρχές και να παρέχει πλήρεις, ακριβείς και ορθές πληροφορίες με βάση τα όσα γνωρίζει. Επιπλέον, πρέπει να κοινοποιήσει στις αρχές όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που έχει στη διάθεσή του.

1.3. Κύρια στάδια της διαδικασίας ασύλου και είδη συνεντεύξεων

Με ορισμένες διαφοροποιήσεις ανάλογα με το σύστημα ασύλου που ισχύει σε κάθε χώρα, η διαδικασία ασύλου συνίσταται σε ορισμένα στάδια, τα οποία αποτυπώνονται στο διάγραμμα 1.

⁽²²⁾ Άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο β) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²³⁾ Άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁴⁾ Άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁵⁾ Άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁶⁾ Άρθρο 15 παράγραφος 2 και άρθρο 48 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁷⁾ Άρθρο 13 παράγραφος 1 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁸⁾ Αιτιολογική σκέψη 25 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

Διάγραμμα 1. Διαδικασία ασύλου

Πηγή: προσαρμογή από [Διαδικασία ασύλου | Let's Speak Asylum \(europa.eu\)](https://europa.eu/let-s-speak-asylum) (Φεβρουάριος 2024). © EUAA — Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο — Let's Speak Asylum (Ας μιλήσουμε για το άσυλο).

Τα περισσότερα στάδια της διαδικασίας περιλαμβάνουν διεξαγωγή **συνέντευξης** με τον αιτούντα διεθνή προστασία. Διάφορα είδη συνεντεύξεων μπορούν να διεξαχθούν σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας ασύλου, συμπεριλαμβανομένων των βασικών ειδών συνέντευξης που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα.

Οι **κύριοι συμμετέχοντες** σε όλα τα είδη συνεντεύξεων είναι οι εξής:

- ο υπεύθυνος της συνέντευξης ⁽²⁹⁾.
- ο αιτών.
- ο διερμηνέας, ο οποίος διευκολύνει την επικοινωνία.

Ανάλογα με την εθνική πρακτική, τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος και το στάδιο της διαδικασίας στο οποίο πραγματοποιείται η συνέντευξη, ενδέχεται να είναι παρόντα και **άλλα άτομα**. Σε αυτά περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, νομικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, άτομα που παρέχουν ψυχοκοινωνική, ιατρική ή άλλη υποστήριξη και ένα πρόσωπο εμπιστοσύνης. Τα παιδιά (άτομα κάτω των 18 ετών) που δεν έχουν κάποιον ενήλικα υπεύθυνο γι' αυτά στη χώρα ασύλου μπορούν να συνοδεύονται στη συνέντευξη από επίτροπο / νόμιμο εκπρόσωπο ⁽³⁰⁾ ή από υποστηρικτικό ενήλικο πρόσωπο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν επίσης να είναι παρόντες ένας συνάδελφος του υπευθύνου της συνέντευξης, άλλος διερμηνέας ή δακτυλογράφος. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης οφείλει να επιτρέψει στα άλλα πρόσωπα να παραστούν στη συνέντευξη, να τα παρουσιάσει στον αιτούντα, να εξηγήσει τον ρόλο τους

⁽²⁹⁾ Ανάλογα με τη χώρα, ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να αποκαλείται, για παράδειγμα, χειριστής υποθέσεων, υπάλληλος της υπηρεσίας ασύλου, υπεύθυνος προστασίας κ.λπ.

⁽³⁰⁾ Άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιатύπωση).

κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, να προσδιορίσει τη θέση τους στην αίθουσα και, εάν είναι απαραίτητο και σύμφωνα με την εθνική πρακτική, να τους επιτρέψει να συμμετάσχουν στην επικοινωνία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Ανάλογα με το εθνικό σύστημα ασύλου και το στάδιο της διαδικασίας, οι συνεντεύξεις μπορούν να διεξάγονται σε άλλους **χώρους** εκτός από τις εγκαταστάσεις της αρχής ασύλου, όπως συνοριακά σημεία, σημεία αποβίβασης, κέντρα κράτησης, γραφεία των αρμόδιων αρχών, χώρους δικαστηρίων. Ομοίως, οι συνεντεύξεις μπορούν να διεξάγονται από διαφορετικές **αρχές ή προσωπικό** είτε **αυτοπροσώπως** είτε **εξ αποστάσεως**.

Σε όλα τα στάδια της διαδικασίας και σε όλες τις συνεντεύξεις, ο αιτών **ενημερώνεται** σχετικά με τον σκοπό της συνέντευξης, καθώς επίσης και σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Αυτή η ενημέρωση συμπληρώνεται με πρόσθετες πληροφορίες ανάλογα με το εκάστοτε στάδιο της διαδικασίας. Εφόσον θα μεταφράζετε όλες αυτές τις πληροφορίες, είναι εξαιρετικά σημαντικό να έχετε κατανοήσει τη διαδικασία ασύλου και τα διάφορα είδη συνεντεύξεων. Είναι επίσης σημαντικό να έχετε εξοικειωθεί με τη σχετική ορολογία.

Τα είδη συνεντεύξεων που διεξάγονται στα διάφορα στάδια της διαδικασίας διαφέρουν όχι μόνο ως προς τον σκοπό τους αλλά και ως προς το συγκεκριμένο περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά τους, όπως η διάρκεια, η τοποθεσία και τα θέματα στα οποία εστιάζουν. Τα διάφορα είδη συνεντεύξεων, ο σκοπός και οι ιδιαιτερότητές τους επεξηγούνται στις ακόλουθες ενότητες.

1.3.1. Υποβολή αίτησης: συνέντευξη καταχώρισης

Όταν ένα πρόσωπο εκφράζει την επιθυμία να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, η αρμόδια εθνική αρχή πρέπει να καταγράψει την αίτηση. Η υποβολή ⁽³¹⁾ αίτησης διεθνούς προστασίας αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας ασύλου. Τα πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος της χώρας υποδοχής έως ότου ληφθεί απόφαση επί της αίτησής τους ⁽³²⁾. Η υποβολή της αίτησης είναι σημαντική για την εξασφάλιση προστασίας κατά της επαναπροώθησης και για τον προσδιορισμό της αρμόδιας αρχής και της εφαρμοστέας διαδικασίας για την εξέταση της αίτησης. Υπό αυτή την έννοια, το έργο του διερμηνέα είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής πρόσβασης του αιτούντος στη διαδικασία ασύλου.

Ανάλογα με την εθνική πρακτική, οι συνεντεύξεις καταχώρισης δεν διεξάγονται κατ' ανάγκη από υπευθύνους συνεντεύξεων που εργάζονται στην ίδια αρχή που είναι υπεύθυνη για τις προσωπικές συνεντεύξεις (βλ. ενότητα [1.3.3 Εξέταση της αίτησης: προσωπική συνέντευξη](#)). Οι συνεντεύξεις καταχώρισης μπορούν να διεξαχθούν από προσωπικό καταχώρισης, υπαλλήλους υποδοχής μεταναστών, συνοριοφύλακες ή από την αστυνομία. Οι τόποι διεξαγωγής των συνεντεύξεων καταχώρισης μπορεί επίσης να διαφέρουν και περιλαμβάνουν τις εγκαταστάσεις των αρχών ασύλου, τα κέντρα υποδοχής, τα συνοριακά σημεία διέλευσης και τα κέντρα κράτησης.

Οι συνεντεύξεις καταχώρισης δεν είναι εκτενείς συνεντεύξεις. Το προσωπικό καταχώρισης συλλέγει βασικά προσωπικά δεδομένα και πληροφορίες από τον αιτούντα, όπως το όνομα, την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης, την εθνικότητα, την εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία,

⁽³¹⁾ Ανάλογα με τη χώρα, η υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας μπορεί να αναφέρεται ως «καταχώριση», «δηλώσεις που υποβάλλονται στα σύνορα», «δηλωτική διαδικασία» ή «κατάθεση».

⁽³²⁾ Εκτός εάν προβλέπεται από τη νομοθεσία εξαίρεση από τη γενική αυτή αρχή.

την εκπαίδευση, τα μέλη της οικογένειας, το επάγγελμα και τη διαδρομή που ακολούθησε ο αιτών. Συλλέγονται επίσης έγγραφα ταυτότητας ή άλλα έγγραφα που έχει στην κατοχή του ο αιτών και τεκμηριώνουν την αίτησή του. Συχνά λαμβάνονται φωτογραφίες και δακτυλικά αποτυπώματα από τον αιτούντα.

Ανάλογα με την εθνική πρακτική, μπορεί να καταγραφούν οι βασικοί λόγοι για τους οποίους ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του και τι φοβάται σε περίπτωση επιστροφής του. Ωστόσο, η λεπτομερής παράθεση αυτών των λόγων δεν αποτελεί μέρος της συνέντευξης καταχώρισης.

Η συνέντευξη καταχώρισης παρέχει επίσης τη δυνατότητα να προσδιοριστούν όσο το δυνατόν νωρίτερα στη διαδικασία ασύλου οι αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων.

Ποιοι είναι οι αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων;

Οι αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων είναι οι αιτούντες των οποίων η ικανότητα να παρουσιάσουν την αίτησή τους, να κατανοήσουν πλήρως και να συμμετάσχουν στη διαδικασία ασύλου περιορίζεται λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων στις οποίες βρίσκονται. Στις περιστάσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται η ηλικία, το φύλο, αναπηρίες, ψυχικές διαταραχές, σοβαρές ασθένειες και εμπειρίες σοβαρών μορφών βίας. Στους αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων θα πρέπει να παρέχεται επαρκής υποστήριξη, ώστε να μπορούν να παρουσιάσουν αποτελεσματικά όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για να τεκμηριώσουν την αίτηση διεθνούς προστασίας. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να παρέχεται με διάφορους τρόπους, για παράδειγμα μέσω ιατρικής ή ψυχολογικής βοήθειας, μέσα από την παροχή της δυνατότητας ο αιτών να ζητήσει διερμηνέα ορισμένου φύλου, την αναβολή της προσωπικής συνέντευξης ή την παροχή επιπλέον χρόνου για τη συνέντευξη.

Οι αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων αναφέρονται συνήθως ως αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ενότητα [4 Διερμηνεία για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση](#).

1.3.2. Διαδικασίες εξέτασης του παραδεκτού: συνεντεύξεις για το παραδεκτό της αίτησης

Ανάλογα με την εφαρμοστέα νομοθεσία και τις διαδικασίες, πριν από την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας επί της ουσίας, οι αρχές μπορούν να εξετάσουν πρώτα το παραδεκτό της αίτησης διεθνούς προστασίας του αιτούντος.

Ως διερμηνέας, μπορεί να σας ζητηθεί να κάνετε τη διερμηνεία σε αυτές τις συνεντεύξεις για το παραδεκτό της αίτησης. Οι εν λόγω συνεντεύξεις επικεντρώνονται μόνο στα στοιχεία που είναι σημαντικά για τη λήψη απόφασης επί του παραδεκτού της αίτησης διεθνούς προστασίας και δεν περιλαμβάνουν εξέταση των λεπτομερειών της αίτησης του αιτούντος.

Στις ακόλουθες ενότητες μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με ορισμένες από τις διαδικασίες εξέτασης του παραδεκτού που εφαρμόζονται σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Σε χώρες εκτός της ΕΕ μπορεί να υπάρχουν παρόμοιες ή άλλες διαδικασίες εξέτασης του παραδεκτού.

α) Έννοιες ασφαλούς χώρας

Οι έννοιες της ασφαλούς χώρας βασίζονται στην παραδοχή ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, μια χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία ο αιτών υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής για τον αιτούντα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η χώρα ασύλου μπορεί να εξαιρεθεί από την ευθύνη εξέτασης της αίτησης.

Σε αυτές τις συνεντεύξεις για το παραδεκτό της αίτησης, μπορεί να παρατηρήσετε ότι τα θέματα που εξετάζονται δεν επικεντρώνονται στους λόγους για τους οποίους ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του και υποβάλλει αίτηση ασύλου. Ο αιτών θα κληθεί κυρίως να μιλήσει για τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να επιστρέψει στην άλλη ασφαλή χώρα, λαμβανομένων υπόψη των προσωπικών του περιστάσεων.

Στη συνέχεια, παρατίθενται δύο παραδείγματα των εννοιών ασφαλούς χώρας:

Πρώτη χώρα ασύλου

Εφόσον ο αιτών μπορεί να επιστρέψει σε άλλη χώρα (αναφέρεται ως «πρώτη χώρα ασύλου») στην οποία έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας και μπορεί να εξακολουθήσει να επωφελείται από την προστασία που απορρέει από αυτό το καθεστώς ή στην οποία μπορεί να απολαύει άλλης επαρκούς προστασίας, η αίτησή του μπορεί να κριθεί απαράδεκτη.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι συνεντεύξεις θα επικεντρωθούν στις περιστάσεις του αιτούντος στη χώρα στην οποία απολαύει προστασίας και στους λόγους για τους οποίους ο αιτών έφυγε και δεν μπορεί να γίνει εκ νέου δεκτός στην πρώτη χώρα ασύλου.

Ασφαλής τρίτη χώρα

Όταν θεωρείται ότι ο αιτών συνδέεται με άλλη χώρα στην οποία μπορεί να είναι ασφαλής, η αίτησή του μπορεί να θεωρηθεί απαράδεκτη χωρίς να εξεταστεί επί της ουσίας. Για να θεωρείται μια τρίτη χώρα ασφαλής, ο αιτών πρέπει να είναι σε θέση να ζητήσει διεθνή προστασία και να του αναγνωριστεί το καθεστώς πρόσφυγα, εφόσον το δικαιούται, να προστατεύεται από την επαναπροώθηση και να μην υπόκειται σε δίωξη ή σοβαρή βλάβη.

Στην περίπτωση αυτή, οι συνεντεύξεις για το παραδεκτό της αίτησης επικεντρώνονται κυρίως στη σύνδεση του αιτούντος με την τρίτη χώρα και στους λόγους για τους οποίους ο αιτών δεν μπορεί να ζητήσει προστασία στη συγκεκριμένη χώρα.

β) Μεταγενέστερες αιτήσεις

Όταν ένας αιτών του οποίου η αρχική αίτηση απορρίφθηκε υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση, η αρχή ασύλου εξετάζει πρώτα το παραδεκτό του αιτήματός του και μπορεί να αποφασίσει να προχωρήσει στην πλήρη εξέταση της αίτησής του.

Εάν πραγματοποιηθεί συνέντευξη για το παραδεκτό μεταγενέστερης αίτησης, εξετάζονται τα θέματα που αποτελούν τα νέα στοιχεία της αίτησης, αντί των στοιχείων της αίτησης που εξετάστηκε προγενέστερα.

γ) Προσδιορισμός της υπεύθυνης χώρας: διαδικασία του Δουβλίνου

Στις ευρωπαϊκές χώρες που βρίσκονται στον χώρο εφαρμογής του κανονισμού του Δουβλίνου ⁽³³⁾, κάθε καταχώριση αίτησης ακολουθείται ή συνοδεύεται από τον προσδιορισμό της χώρας που είναι υπεύθυνη για την εξέτασή της, ώστε να διασφαλιστεί ότι η αίτηση θα εξεταστεί σε μία μόνο χώρα. Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της υπεύθυνης χώρας σχετίζονται με την προστασία της οικογενειακής ενότητας και με την ευθύνη της χώρας που διαδραμάτισε τον μεγαλύτερο ρόλο κατά την είσοδο ή τη διαμονή του αιτούντος στον χώρο εφαρμογής του κανονισμού του Δουβλίνου.

Η συνέντευξη για τον προσδιορισμό της χώρας που είναι υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης αναφέρεται ως συνέντευξη στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου. Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου, διερευνώνται η ύπαρξη, η ταυτότητα και το καθεστώς των μελών της οικογένειας που βρίσκονται σε άλλη χώρα εντός του χώρου εφαρμογής του κανονισμού του Δουβλίνου, οι θεωρήσεις ή οι τίτλοι διαμονής που έχουν εκδοθεί από άλλες χώρες, οι διαδρομές που ακολούθησε ο αιτών και οι προηγούμενες εισοδοί ή παραμονές του σε άλλες χώρες, η πιθανή ανάγκη του αιτούντος για ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις και οι πιθανοί παράγοντες που εμποδίζουν τη μεταφορά του αιτούντος στην υπεύθυνη χώρα. Οι συνεντεύξεις στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου δεν επικεντρώνονται στους λόγους για τους οποίους ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του. Πραγματοποιούνται είτε μετά τη συνέντευξη καταχώρισης είτε στο πλαίσιο αυτής. Μπορούν να διεξαχθούν από προσωπικό καταχώρισης, υπαλλήλους που εργάζονται στις μονάδες «Δουβλίνο» ή από άλλους υπευθύνους συνεντεύξεων.

1.3.3. Εξέταση της αίτησης: προσωπική συνέντευξη

Αφού υποβληθεί η αίτηση και κριθεί παραδεκτή, εφόσον πραγματοποιηθεί διαδικασία εξέτασης του παραδεκτού, ο αιτών καλείται σε προσωπική συνέντευξη ⁽³⁴⁾ ενώπιον της αρμόδιας εθνικής αρχής. Η προσωπική συνέντευξη αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της διαδικασίας ασύλου, καθώς είναι το στάδιο κατά το οποίο ο αιτών μπορεί να εξηγήσει πλήρως την ανάγκη του για διεθνή προστασία. Συχνά, οι περισσότερες πληροφορίες που θα αξιολογήσει η αρχή ασύλου κατά την εξέταση της αίτησης συλλέγονται μέσω της προσωπικής συνέντευξης ⁽³⁵⁾.

Οι προσωπικές συνεντεύξεις επικεντρώνονται στους λόγους για τους οποίους ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του ή τη χώρα συνήθους διαμονής του (εάν είναι ανιθαγενής) και τι φοβάται ότι μπορεί να του συμβεί εάν επιστρέψει. Καλύπτουν επίσης το προσωπικό και οικογενειακό υπόβαθρο και τη διαδρομή που ακολούθησε ο αιτών, καθώς και κάθε άλλη σχετική περίπτωση. Εκτός από τις προφορικές δηλώσεις του αιτούντος, ο υπεύθυνος της συνέντευξης συλλέγει όλα τα έγγραφα, καθώς και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που μπορεί να προσκομίσει ο αιτών, ενώ εξετάζει όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που έχει ήδη στη διάθεσή της η αρχή. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα προσπαθήσει επίσης να

⁽³³⁾ Ο χώρος εφαρμογής του κανονισμού του Δουβλίνου περιλαμβάνει τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και τέσσερις συνδεδεμένες χώρες, συγκεκριμένα την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

⁽³⁴⁾ Ανάλογα με τη χώρα, η προσωπική συνέντευξη μπορεί να αναφέρεται ως «συνέντευξη ασύλου».

⁽³⁵⁾ Σε ορισμένες χώρες, όταν εφαρμόζονται ειδικές διαδικασίες και η αρχή διαθέτει ήδη σημαντικές πληροφορίες αλλά επιθυμεί να επιβεβαιώσει ορισμένες πτυχές της αίτησης, η συνέντευξη μπορεί να επικεντρωθεί μόνο σε αυτές τις συγκεκριμένες πτυχές.

εντοπίσει τυχόν χαρακτηριστικά ευαλωτότητας ή την ανάγκη για ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις από την πλευρά του αιτούντος που δεν έχουν ήδη εντοπιστεί.

Ανάλογα με την περίπτωση, η προσωπική συνέντευξη μπορεί να διαρκέσει αρκετές ώρες και ενδέχεται να χρειαστούν περισσότερες από μία προσωπικές συνεντεύξεις. Οι πιθανοί λόγοι αποκλεισμού από τη διεθνή προστασία μπορούν να εξεταστούν και να διερευνηθούν κατά την προσωπική συνέντευξη ή σε χωριστή συνέντευξη. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να υπεισέλθει σε λεπτομέρειες και να ρωτήσει για συγκεκριμένες εμπειρίες του παρελθόντος ή για πράξεις και συναφείς περιστάσεις στις οποίες συμμετείχε ο αιτών και οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν στον αποκλεισμό του από τη διεθνή προστασία. Οι αιτούντες, με τη σειρά τους, έχουν την ευκαιρία να εξηγήσουν λεπτομερώς όλα τα σχετικά πραγματικά περιστατικά και να διευκρινίσουν ασυνεπείς πληροφορίες, να υποβάλουν παρατηρήσεις για αποδεικτικά στοιχεία που τους παρουσιάζονται ή να τεκμηριώσουν περαιτέρω τους λόγους της αίτησής τους για χορήγηση διεθνούς προστασίας.

Οι συνεντεύξεις διερεύνησης λόγων αποκλεισμού μπορούν να είναι ιδιαίτερα έντονες και εκτενείς. Μερικές φορές απαιτούνται περισσότερες από μία συνεντεύξεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης, βλ. ενότητα [1.4 Στάδια της προσωπικής συνέντευξης](#).

1.3.4. Κοινοποίηση της απόφασης

Μετά την προσωπική συνέντευξη, ο υπεύθυνος της συνέντευξης ή άλλα αρμόδια πρόσωπα εξετάζουν την αίτηση διεθνούς προστασίας επί της ουσίας και αποφασίζουν αν μπορεί να χορηγηθεί διεθνής προστασία στον αιτούντα. Μετά την ολοκλήρωση αυτής της εξέτασης, οι εθνικές αρχές ασύλου θα γνωστοποιήσουν στον αιτούντα αν του χορηγείται προστασία ή αν η αίτησή του απορρίπτεται. Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, η κοινοποίηση θα περιλαμβάνει επίσης την αιτιολογία της απόφασης καθώς και πληροφορίες για τη διαδικασία προσφυγής. Ο αιτών θα ειδοποιηθεί γραπτώς και, ανάλογα με την εθνική πρακτική, αυτοπροσώπως. Όταν ο αιτών ειδοποιείται αυτοπροσώπως, ενδέχεται να σας ζητηθεί να παρέχετε διερμηνεία.

1.3.5. Διαδικασία σε δεύτερο βαθμό: συνέντευξη προσφυγής

Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης ή απόφασης για τη χορήγηση άλλου είδους προστασίας εκτός από το καθεστώς πρόσφυγα, ο αιτών έχει το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή ενώπιον της αρμόδιας αρχής, για παράδειγμα ενώπιον της επιτροπής προσφυγών ή ενώπιον δικαστηρίου. Η δευτεροβάθμια διαδικασία μπορεί να περιλαμβάνει συνέντευξη προσφυγής, η οποία επικεντρώνεται σε ζητήματα που σχετίζονται με τους λόγους της προσφυγής και σε κάθε σχετική πληροφορία ή προβληματισμό που προβάλλει ο αιτών όσον αφορά την (πρώτη) απόφαση επί της αίτησής του. Ως εκ τούτου, η συνέντευξη προσφυγής δεν είναι εν γένει πλήρης προσωπική συνέντευξη, εκτός εάν αυτό είναι αναγκαίο για τη λήψη απόφασης επί της έκβασης της προσφυγής ⁽³⁶⁾.

⁽³⁶⁾ Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), [Procedural standards for refugee status determination under UNHCR's mandate](#) (Διαδικαστικές προδιαγραφές για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα στο πλαίσιο της εντολής της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες), 26 Αυγούστου 2020.

Η παροχή διερμηνείας κατά τη διάρκεια της συνέντευξης προσφυγής εξαρτάται από τις εθνικές κανονιστικές διατάξεις.

1.3.6. Τερματισμός διεθνούς προστασίας

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εθνικές αρχές ασύλου ενδέχεται να χρειαστεί να αξιολογήσουν αν θα πρέπει να τερματιστεί η διεθνής προστασία.

Το καθεστώς διεθνούς προστασίας μπορεί να τερματιστεί για διάφορους λόγους, μεταξύ άλλων επειδή η προστασία δεν είναι πλέον αναγκαία ή δικαιολογημένη, για παράδειγμα εάν ο δικαιούχος απολαύει εκ νέου της προστασίας της χώρας ιθαγένειας ή συνήθους διαμονής του ή αποκτήσει νέα ιθαγένεια και απολαύει της προστασίας της χώρας αυτής ή εάν μεταβληθούν οι περιστάσεις που οδήγησαν στη χορήγηση της προστασίας (π.χ. εξελίξεις στη χώρα καταγωγής). Η προστασία μπορεί επίσης να τερματιστεί, εάν προκύψουν αποδεικτικά στοιχεία που υποδηλώνουν ότι το πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί εξ αρχής από τη διεθνή προστασία ή ότι στο πρόσωπο χορηγήθηκε εσφαλμένα προστασία λόγω παρερμηνείας ή παράλειψης πραγματικών περιστατικών.

Ανάλογα με την εθνική πρακτική και τις εφαρμοστέες νομικές διατάξεις, οι διαδικασίες για τον τερματισμό της διεθνούς προστασίας μπορεί να περιλαμβάνουν συνέντευξη που επικεντρώνεται σε στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τον τερματισμό της προστασίας.

1.4. Στάδια της προσωπικής συνέντευξης

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στη διεξαγωγή προσωπικής συνέντευξης (βλ. διάγραμμα 2), η οποία αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της διαδικασίας ασύλου, και στο είδος της συνέντευξης στην οποία είναι πιθανότερο κάνετε τη διερμηνεία. Επισημαίνεται ότι πολλές πτυχές αφορούν και άλλα είδη συνεντεύξεων.

Διάγραμμα 2. Στάδια της προσωπικής συνέντευξης

1.4.1. Προετοιμασία

Πριν από τη διεξαγωγή μιας προσωπικής συνέντευξης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα κάνει ορισμένες ενέργειες ανάλογα με την υπόθεση, το στάδιο της διαδικασίας και το πλαίσιο στο οποίο θα πραγματοποιηθεί η συνέντευξη.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα προετοιμαστεί για την προσωπική συνέντευξη αποκτώντας γνώση κάθε διαθέσιμης πληροφορίας σχετικά με την υπόθεση και την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα καταγωγής του αιτούντος. Ανάλογα με την εθνική πρακτική και τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή του, ο υπεύθυνος της συνέντευξης

μπορεί να σας ενημερώσει πριν από τη συνέντευξη παρέχοντάς σας πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση, ώστε να είστε έτοιμοι για τη διερμηνεία.

Η ιδανική **διάταξη των θέσεων** στην αίθουσα της συνέντευξης θα δημιουργήσει διάυλο επικοινωνίας μεταξύ του υπευθύνου της συνέντευξης και του αιτούντος: πρέπει πάντοτε να μπορούν να βλέπουν ο ένας τον άλλον. Ως διερμηνέας, μπορεί να σας ζητηθεί να καθίσετε σε ίση απόσταση από τον αιτούντα και τον υπεύθυνο της συνέντευξης, συνήθως σε τριγωνική διάταξη ⁽³⁷⁾, ώστε να τονίζεται η αμεροληψία σας (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αμεροληψία, βλ. ενότητα [2.4 Αμεροληψία και ουδετερότητα](#)). Κανονικά, θα κάθεται όλοι γύρω από ένα τραπέζι. Ενδέχεται επίσης να υπάρχουν χαρτομάντιλα και νερό. Για τους αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, για παράδειγμα αιτούντες με προβλήματα ακοής, αιτούντες που χρησιμοποιούν τη νοηματική γλώσσα ή παιδιά, ενδέχεται να υπάρξουν διαφορετικές ρυθμίσεις (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διερμηνεία για τις ομάδες αυτές, βλ. κεφάλαιο [4 Διερμηνεία για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση](#)).

Ανάλογα με την εθνική πρακτική, ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να συνοδεύσει εσάς και τον αιτούντα από τον χώρο αναμονής έως την αίθουσα της συνέντευξης.

Στην ενότητα [3.2 Πριν από τη συνέντευξη](#) θα βρείτε αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο προετοιμασίας για τη διερμηνεία σε συνέντευξη.

1.4.2. Έναρξη

Κατά την έναρξη της προσωπικής συνέντευξης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης πρέπει να διαμορφώσει κλίμα εμπιστοσύνης ώστε όλοι οι συμμετέχοντες να αισθάνονται άνετα. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, για παράδειγμα να ξεκινήσει με ένα ουδέτερο θέμα ώστε να νιώσει άνετα ο αιτών.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα ξεκινήσει τη συνέντευξη, **συστήνοντας** τον εαυτό του. Μπορεί επίσης να σας συστήσει ως διερμηνέα ή να σας ζητήσει να συστηθείτε. Για λόγους ασφαλείας, οι συστάσεις μπορούν να μην είναι ονομαστικές.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα ελέγξει αν εσείς και ο αιτών μιλάτε την ίδια **γλώσσα** και/ή διάλεκτο και αν κατανοείτε πλήρως ο ένας τον άλλον.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να **ενημερώσει** τον αιτούντα ότι:

- ο στόχος της συνέντευξης είναι η συγκέντρωση αναλυτικών και αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τους λόγους για τους οποίους ζητεί προστασία·
- η προσωπική συνέντευξη ακολουθεί μια συγκεκριμένη δομή και περιλαμβάνει την επαλήθευση των προσωπικών δεδομένων, της χώρας καταγωγής, της διαδρομής που ακολούθησε ο αιτών και των λόγων για τους οποίους ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα του και δεν επιθυμεί να επιστρέψει·
- όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη συνέντευξη δεσμεύονται από υποχρέωση εμπιστευτικότητας·

⁽³⁷⁾ Βλ. UNHCR Αυστρία, [Handbook for Interpreters in Asylum Procedures](#) (Εγχειρίδιο διερμηνέων για διαδικασίες ασύλου), Βιέννη, 2022, σ. 29.

- ο διερμηνέας είναι ουδέτερος και αμερόληπτος και δεν έχει καμία επιρροή στην έκβαση της εξέτασης·
- ο αιτών θα πρέπει να ενημερώνει αν δεν καταλαβαίνει μια ερώτηση·
- ο αιτών έχει το δικαίωμα να ζητήσει διάλειμμα·
- είναι υποχρέωση του αιτούντος να συνεργαστεί αποκαλύπτοντας όλες τις σχετικές πληροφορίες: η εκ προθέσεως παροχή ψευδών πληροφοριών μπορεί να οδηγήσει σε αρνητική έκβαση της αίτησής του.

Σε αυτό το στάδιο, ο αιτών ενημερώνεται επίσης για τον τρόπο **καταγραφής και κατάρτισης της έκθεσης** της συνέντευξης. Ανάλογα με την εθνική πρακτική, οι συνεντεύξεις μπορούν να ηχογραφούνται ή να βιντεοσκοποούνται και/ή να καταγράφονται σε γραπτή έκθεση συνέντευξης. Η έκθεση συνέντευξης μπορεί να είναι είτε αυτολεξεί καταγραφή είτε έκθεση περιστατικών στις οποίες καταγράφονται οι βασικές πληροφορίες που έδωσε ο αιτών κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί επίσης να θέσει ερωτήσεις σχετικά με **την υγεία του αιτούντος** προκειμένου να διαπιστώσει αν είναι ικανός να συμμετάσχει στη συνέντευξη και/ή χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων.

1.4.3. Διεξαγωγή

Στην παρούσα ενότητα περιγράφονται οι συνηθέστερες τεχνικές διεξαγωγής συνεντεύξεων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των προσωπικών συνεντεύξεων. Ανάλογα με την εθνική πρακτική, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλες τεχνικές. Επιπλέον, το πλάνο του υπευθύνου της συνέντευξης για κάθε δεδομένη προσωπική συνέντευξη μπορεί να διαφέρει και/ή να αλλάζει κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, καθώς κάθε υποψήφιος έχει το δικό του προσωπικό ιστορικό και τη δική του αφήγηση.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης πρέπει να συγκεντρώσει όσο το δυνατόν περισσότερες αναλυτικές και σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τους **λόγους για τους οποίους ο αιτών υποβάλει αίτηση προστασίας**. Συνεπώς, είναι πιθανό να υποβάλει ερωτήσεις για σχετικά γεγονότα του παρελθόντος που αναφέρει ο αιτών και να ρωτήσει, για παράδειγμα, τι συνέβη, τότε και πού συνέβησαν τα γεγονότα, ποιοι ήταν τα θύματα και οι συμμετέχοντες στα γεγονότα, ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους συνέβησαν τα γεγονότα και αν υποβλήθηκαν έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τα γεγονότα.

Επιπλέον, ο υπεύθυνος της συνέντευξης είναι αναγκαίο να γνωρίζει τι φοβάται ο αιτών ότι μπορεί να του συμβεί σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα του, γιατί πιστεύει ότι αυτό θα συμβεί και ποιον φοβάται.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί επίσης να υποβάλει **ερωτήσεις για άλλα θέματα**, όπως διευκρινιστικές ερωτήσεις όσον αφορά τα χαρακτηριστικά του αιτούντος, τον τρόπο με τον οποίο αυτά εκλαμβάνονται στη χώρα καταγωγής του, τη δυνατότητα του αιτούντος να λάβει προστασία στη χώρα καταγωγής του και τη δυνατότητα του αιτούντος να έχει πρόσβαση και να ζήσει με ασφάλεια σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής του.

Γενικότερα, ο υπεύθυνος της συνέντευξης κάνει μια εισαγωγή στο θέμα που πρόκειται να συζητηθεί, λέγοντας για παράδειγμα: «Τώρα θα σας κάνω μερικές ερωτήσεις σχετικά με το ταξίδι σας». Θα υποβάλει σαφείς και απλές ερωτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το πολιτισμικό και το εκπαιδευτικό υπόβαθρο του αιτούντος. Θα θέτει μία ερώτηση κάθε φορά. Θα απευθύνει κυρίως ερωτήσεις ανοικτού τύπου που αρχίζουν με τις φράσεις «Πώς ...;», «Πείτε μου (τον λόγο για) ...», «Εξηγήστε μου ...», «Περιγράψτε παρακαλώ ...» κ.λπ. Σε μικρότερο βαθμό θα υποβληθούν ερωτήσεις κλειστού τύπου, για να επιβεβαιωθεί γενικότερα ότι ο υπεύθυνος της συνέντευξης έχει κατανοήσει τους ισχυρισμούς του αιτούντος. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου απαιτούν συνήθως σύντομη απάντηση, για παράδειγμα μια ημερομηνία ή μια τοποθεσία, ή μπορούν να απαντηθούν με ένα απλό «ναι» ή «όχι». Σε κάποια μέρη της συνέντευξης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να θίξει ορισμένα θέματα συνοπτικά χωρίς να τα διερευνήσει διεξοδικά. Μπορεί επίσης να ζητήσει από τον αιτούντα να διευκρινίσει ορισμένες πτυχές των δηλώσεών του ή των όρων που χρησιμοποιεί ⁽³⁸⁾.

Καθ' όλη τη διάρκεια της συνέντευξης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα παρακολουθεί τόσο τον αιτούντα όσο και τον διερμηνέα και θα τους επιτρέπει να κάνουν **διαλείμματα** όποτε είναι απαραίτητο (βλ. ενότητες [2.1 Επαγγελματισμός και ακεραιότητα](#) και [3.3.4 Στρατηγικές διερμηνείας](#)).

Στις ακόλουθες ενότητες περιγράφονται τα κύρια μέρη που καλύπτονται συνήθως στη συνέντευξη:

α) Επιβεβαίωση της ταυτότητας του αιτούντος

Αυτό το μέρος της συνέντευξης αποσκοπεί στην επιβεβαίωση της ταυτότητας και των στοιχείων καταχώρισης του αιτούντος. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να θέσει ορισμένες ερωτήσεις σχετικά με τη χώρα καταγωγής του αιτούντος, τη γενέτειρα ή τον τόπο καταγωγής, τη φοίτησή του στο σχολείο κ.λπ.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως ελλείπει εγγράφων ταυτότητας, το στάδιο αυτό μπορεί να απαιτήσει πολύ χρόνο, καθώς ορισμένα ζητήματα ενδέχεται να χρήζουν διερεύνησης ή κατανόησης σε βάθος.

β) Ελεύθερη αφήγηση

Σε αυτό το μέρος της συνέντευξης, ο αιτών μιλά για τους λόγους για τους οποίους υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης κάνει την εισαγωγή σε αυτό το μέρος της συνέντευξης ζητώντας από τον αιτούντα να εξηγήσει λεπτομερώς τους λόγους για τους οποίους ζητεί διεθνή προστασία. Το πιθανότερο είναι ότι ο υπεύθυνος της συνέντευξης δεν θα διακόπτει τον αιτούντα, ώστε να συγκεντρώσει όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες. Ωστόσο, μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να χρησιμοποιεί σύντομες προτάσεις, ώστε να μπορείτε να μεταφράζετε διεξοδικά όσα αφηγείται (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη σύντομη διαδοχική διερμηνεία, βλ. ενότητα [3.3.1 Διαδοχική διερμηνεία](#)). Μολονότι ορισμένοι αιτούντες θα μιλήσουν ελεύθερα και με ευκολία, άλλοι μπορεί να είναι ντροπαλοί ή διστακτικοί. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα προσαρμόσει ανάλογα τις στρατηγικές της συνέντευξης. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης

⁽³⁸⁾ Βλ. [Πρακτικός οδηγός της EASO: Προσωπική συνέντευξη](#), 2014· UNHCR Αυστρία, [Handbook for Interpreters in Asylum Procedures](#) (Εγχειρίδιο διερμηνέων για διαδικασίες ασύλου), Βιέννη, 2022, σ. 32.

μπορεί επίσης να επαναλάβει και να τονίσει την αρχή της εμπιστευτικότητας, ώστε να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και να ενθαρρύνει τον αιτούντα να μιλήσει ανοικτά.

Κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου της συνέντευξης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να επαναλάβει κάποια σημεία που έχει αναφέρει ο αιτών. Αυτό θα βοηθήσει τον αιτούντα να ανακαλέσει αναμνήσεις. Μερικές φορές μπορεί να χρειαστεί να επαναφέρει το επίκεντρο της αφήγησης στο θέμα για το οποίο είχε θέσει αρχικά ερώτηση, ή μπορεί να θελήσει να ξεκινήσει τη συζήτηση νέου θέματος.

γ) Διερεύνηση

Κατά το διερευνητικό στάδιο της συνέντευξης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα υποβάλει διευκρινιστικές ερωτήσεις για διάφορα μέρη της ελεύθερης αφήγησης προκειμένου να διερευνήσει περαιτέρω πληροφορίες που έχει παράσχει ο αιτών σχετικά με τους λόγους για τους οποίους υποβάλει αίτηση προστασίας. Σε αυτό το στάδιο, ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να επιστρέψει σε οποιοδήποτε θέμα αναφέρθηκε στην ελεύθερη αφήγηση ή να ζητήσει από τον αιτούντα να επιβεβαιώσει οποιαδήποτε από τις βασικές δηλώσεις του. Κατά γενικό κανόνα, ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα κάνει μια εισαγωγή σε κάθε θέμα προτού θέσει λεπτομερείς ερωτήσεις.

δ) Αποσαφήνιση ασυνεπειών

Για να παρουσιάσει ο αιτών τους λόγους της αίτησής του όσο το δυνατόν πληρέστερα, ο υπεύθυνος της συνέντευξης πρέπει να του δώσει την ευκαιρία να διευκρινίσει τυχόν ασυνέπειες ή αντιφάσεις που θα μπορούσαν διαφορετικά να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην απόφαση.

Οι διευκρινίσεις μπορεί να αφορούν τις δηλώσεις του αιτούντος ή πληροφορίες από άλλες πηγές.

1.4.4. Ολοκλήρωση

Κατά το στάδιο ολοκλήρωσης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα ρωτήσει αν ο υποψήφιος έχει να προσθέσει κάτι ή αν έχει τυχόν ερωτήσεις. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί επίσης να ελέγξει αν ο υποψήφιος είχε προβλήματα κατανόησης.

Σύμφωνα με τις εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις και την εθνική πρακτική, η δυνατότητα προσθήκης δηλώσεων ή υποβολής ερωτήσεων θα δοθεί και σε άλλους συμμετέχοντες, όπως στον νομικό σύμβουλο ή στον επίτροπο του αιτούντος.

Ανάλογα με την εθνική πρακτική και αν υπάρχει **γραπτή έκθεση** συνέντευξης, μπορεί να σας ζητηθεί να κάνετε από κειμένου διερμηνεία ή να «διαβάσετε» την έκθεση στη γλώσσα του αιτούντος, ώστε να του δώσετε την ευκαιρία να διορθώσει και να διευκρινίσει τυχόν λάθη ή παρερμηνείες ⁽³⁹⁾ (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον ρόλο σας στην από κειμένου διερμηνεία, βλ. ενότητα [3.3.2 Από κειμένου διερμηνεία](#)).

Σύμφωνα με την εθνική πρακτική και ανάλογα με το είδος της συνέντευξης και το στάδιο της διαδικασίας, ενδέχεται να χρειαστεί να **υπογράψετε διαδικαστικά έγγραφα**, όπως τη γραπτή έκθεση. Σε χώρες όπου οι διερμηνείς υποχρεούνται να δηλώσουν το όνομά τους και/ή να

⁽³⁹⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 3 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

θέσουν ευανάγνωστη υπογραφή, μπορεί να εφαρμοστεί μια διαδικασία ώστε να μην αποκαλυφθεί το όνομά σας σε περίπτωση που θα μπορούσε να τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλειά σας.

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί στη συνέχεια να ενημερώσει τον αιτούντα σχετικά με τα **επόμενα στάδια της διαδικασίας**, όπως τον τρόπο κοινοποίησης της απόφασης, τις συνέπειες μιας θετικής απόφασης, το δικαίωμα προσφυγής του αιτούντος και το δικαίωμα σε δωρεάν νομική συνδρομή σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, τον τρόπο με τον οποίο ο αιτών μπορεί να υποβάλει περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία καθώς και σχετικά με τα δικαιώματα, τις παροχές και τις υποχρεώσεις του αιτούντος όσο αναμένει την έκδοση απόφασης.

Ανάλογα με την εθνική πρακτική, ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να συνοδεύσει εσάς και τον αιτούντα από την αίθουσα της συνέντευξης στον χώρο αναμονής ή στην έξοδο. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να συζητήσει μαζί σας για το πώς πήγε η διερμηνεία.

2. Βασικές αρχές της διερμηνείας στη διαδικασία ασύλου

Πρέπει να γνωρίζετε πώς να συμπεριφέρεστε στις διάφορες καταστάσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσετε στη διάρκεια της σταδιοδρομίας σας ως διερμηνέας στη διαδικασία ασύλου. Οι περισσότερες εθνικές αρχές ασύλου διαθέτουν επαγγελματικά δεοντολογικά πρότυπα ή κώδικες δεοντολογίας για τους διερμηνείς και, κατά πάσα πιθανότητα, θα σας ζητηθεί να τα υπογράψετε πριν από την ανάληψη μιας εργασίας. Αναφέρουν βασικές αρχές τις οποίες αναμένεται να τηρούν οι διερμηνείς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εντός και εκτός της αίθουσας συνεντεύξεων. Όλες οι αρχές που αναφέρονται στο διάγραμμα 3 θεωρούνται ουσιώδεις. Η μη τήρηση οποιασδήποτε από αυτές τις αρχές ενδέχεται να έχει σοβαρές συνέπειες στη διαδικασία ασύλου.

Διάγραμμα 3. Βασικές αρχές της διερμηνείας στη διαδικασία ασύλου

Το κεφάλαιο αυτό σας βοηθά να εξοικειωθείτε με τις αρχές που πρέπει να τηρεί ένας διερμηνέας στη διαδικασία ασύλου και σας παρέχει καθοδήγηση όσον αφορά τον βέλτιστο τρόπο άσκησης των καθηκόντων του διερμηνέα. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα εξής:

- οι βασικές αρχές που διέπουν την εργασία σας ως διερμηνέα, δηλαδή επαγγελματισμός και ακεραιότητα, ακρίβεια και πληρότητα, εμπιστευτικότητα και αμεροληψία και ουδετερότητα,
- δύσκολες καταστάσεις που μπορεί να αντιμετωπίσετε κατά τη διάρκεια της εργασίας σας και καθοδήγηση σχετικά με το πώς να συμπεριφερθείτε σε τέτοιες καταστάσεις.

2.1. Επαγγελματισμός και ακεραιότητα

Ο **επαγγελματισμός** αφορά τον τρόπο με το οποίο ασκείτε τα καθήκοντά σας. Η επαγγελματική σας δεοντολογία φαίνεται από τη στάση και τη συμπεριφορά σας.

Η διατήρηση επαγγελματικής στάσης περιλαμβάνει την επίδειξη σεβασμού προς τα πρόσωπα που συμμετέχουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων σας. Συνίσταται επίσης στο να διαχωρίζετε την προσωπική από την επαγγελματική σας ζωή και να διατηρείτε επαγγελματική αποστασιοποίηση από το θέμα που αποτελεί αντικείμενο της διερμηνείας.

Επιπλέον, η επαγγελματική σας δεοντολογία θα γίνεται κυρίως αντιληπτή μέσω της συμπεριφοράς σας. Το να δείχνετε συνέπεια και οργάνωση φθάνοντας εγκαίρως στον τόπο διεξαγωγής της διερμηνείας ή ενημερώνοντας εγκαίρως την αρχή σε περίπτωση καθυστερήσεων ή ακυρώσεων, αυτά είναι ενδείξεις επαγγελματία διερμηνέα. Θα πρέπει επίσης να δείχνετε επαγγελματισμό διαχειριζόμενοι τα συναισθήματά σας και επιδεικνύοντας μετριοπαθή και ουδέτερη συμπεριφορά (π.χ. αποφεύγοντας εκδηλώσεις ανυπομονησίας ή διατυπώσεις που μπορούν να ερμηνευτούν ως έκφραση απόψεων, στάσεων ή πεποιθήσεων κ.λπ.). Επιπλέον, θα πρέπει να κρατάτε συνεχώς σημειώσεις ώστε η διερμηνεία σας να είναι ακριβής και πλήρης, να φτάνετε σε καλή σωματική και διανοητική κατάσταση στη συνέντευξη, να έχετε ανοιχτό μυαλό και να τηρείτε ουδέτερη στάση απέναντι στον αιτούντα. Ένας επαγγελματίας διερμηνέας γνωρίζει επίσης τα όριά του. Να έχετε επίγνωση του ρόλου σας και των ορίων των γνώσεων και των δεξιοτήτων σας. Φροντίστε να κάνετε τη δουλειά σας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο: ζητήστε διάλειμμα ή μην αναλαμβάνετε εργασίες όταν, για οποιονδήποτε λόγο, μπορεί να μην είστε σε θέση να τις εκτελέσετε σύμφωνα με τα καθορισμένα πρότυπα.

Ακεραιότητα σημαίνει να δείχνετε σεβασμό προς όλους τους συμμετέχοντες και να συμπεριφέρεστε με σωστό και αξιοπρεπή τρόπο καθώς και με σεβασμό. Για έναν διερμηνέα, ακεραιότητα σημαίνει τήρηση των δεοντολογικών προτύπων που απαιτεί η συγκεκριμένη θέση εργασίας.

Ειδικότερα, είναι εξαιρετικά σημαντικό να μην εκμεταλλευτείτε ποτέ τη θέση σας, αποδεχόμενοι χρήματα, ευεργετήματα ή οφέλη με αντάλλαγμα την παροχή συνδρομής κατά τη συνέντευξη ή σε άλλα στάδια της διαδικασίας ασύλου. Κάθε προσφορά υπό αυτή την έννοια από τον αιτούντα θα πρέπει να κοινοποιείται στην αρχή ασύλου ή στον άμεσο προϊστάμενό σας.

Κατά τη σταδιοδρομία σας ως διερμηνέας, ενδέχεται να αντιμετωπίσετε παραβιάσεις του κώδικα δεοντολογίας από άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία ασύλου, όπως από άλλους διερμηνείς, υπευθύνους της συνέντευξης, άλλα μέλη προσωπικού που συνεργάζονται με την αρχή ασύλου ή τον νομικό σύμβουλο του αιτούντος. Θα πρέπει να γνωρίζετε τους τρόπους με τους οποίους μπορείτε να αναφέρετε εικαζόμενες παραβιάσεις του κώδικα δεοντολογίας. Η αρχή που σας ανέθεσε τη συγκεκριμένη διερμηνεία θα σας παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τις διαδικασίες αναφοράς τέτοιων παραβιάσεων.

Περιπτωσιακή δυσκολία: ικανότητα για διερμηνεία

Είναι η τρίτη συνέντευξη της ημέρας. Αρχίζετε να κουράζεστε, διασπάται η προσοχή σας και χάνετε την υπομονή σας. Έχει περάσει πάνω από 1 ώρα από την έναρξη της συνέντευξης και έχετε την εντύπωση ότι δεν θα τελειώσει ποτέ.

Τι πρέπει να κάνετε

Όταν βρεθείτε σε αυτή την κατάσταση, μπορείτε να ζητήσετε διάλειμμα για να ανακτήσετε δυνάμεις πριν συνεχίσετε τη διερμηνεία. Να ζητάτε πάντα διάλειμμα, εάν φοβάστε ότι μπορεί να χάσετε την ψυχραιμία σας ή ότι η ποιότητα της διερμηνείας σας μπορεί να επηρεαστεί, επειδή η συνέντευξη διαρκεί περισσότερο απ' ό,τι αναμένετε.

Περιπτωσιακή δυσκολία: αντιμετώπιση κριτικής

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ο αιτών ασκεί κριτική για εσάς ή για τη διερμηνεία σας.

Τι πρέπει να κάνετε

Θα πρέπει να διατηρήσετε την ψυχραιμία σας και να μεταφράσετε όλα όσα λέει ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των σχολίων και πιθανών προσβολών. Είναι αρμοδιότητα του υπευθύνου της συνέντευξης να διαχειριστεί την κατάσταση. Εάν ο υπεύθυνος της συνέντευξης κρίνει ότι η έλλειψη εμπιστοσύνης μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη συνέντευξη, μπορεί να σας ζητήσει να αποχωρήσετε. Η κρίση αυτή δεν βασίζεται στην απόδοσή σας, αλλά ενδέχεται να είναι απαραίτητη για την ομαλή διεξαγωγή της συνέντευξης.

Περιπτωσιακή δυσκολία: αποδοχή δώρων

Ο αιτών βλέπει ότι έχετε την ίδια θρησκεία και σας προσφέρει ένα γλυκό επειδή σήμερα είναι θρησκευτική γιορτή.

Τι πρέπει να κάνετε

Για λόγους ακεραιότητας, δεν πρέπει να δέχεστε δώρα ή παροχές, ακόμη και μικρά ή συμβολικά δώρα, όπως ένα γλυκό. Σε αυτή την περίπτωση, μπορείτε να ευχαριστήσετε τον αιτούντα και να του πείτε ευγενικά ότι δεν επιτρέπεται να το δεχτείτε. Μπορείτε να αφήσετε το γλυκό στο τραπέζι.

2.2. Ακρίβεια και πληρότητα

Η λήψη δίκαιης απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας και η διασφάλιση της δυνατότητας του αιτούντος να ασκήσει τα δικαιώματά του εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ακρίβεια της διερμηνείας. Οι υπεύθυνοι συνεντεύξεων πρέπει να καταλαβαίνουν

ακριβώς τι λέει ο αιτών και ο αιτών πρέπει να καταλαβαίνει όλα όσα του λέει και τον ρωτά ο υπεύθυνος της συνέντευξης. Οι πληροφορίες που δίνει ο αιτών στις συνεντεύξεις είναι ένα από τα κύρια στοιχεία βάσει των οποίων η αρχή ασύλου θα αξιολογήσει την αξιοπιστία των δηλώσεών του. Αυτή η αξιολόγηση θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στη συνέχιση της εξέτασης και, εντέλει, στην απόφαση επί της αίτησης. Επομένως, είναι εξαιρετικά σημαντικό εσείς, ως διερμηνέας, να μεταφράζετε τις ερωτήσεις του υπευθύνου της συνέντευξης και τις δηλώσεις του αιτούντος όσο το δυνατόν εγγύτερα στην αρχική διατύπωση και να **αποτυπώνετε πλήρως το αρχικό μήνυμα χωρίς καμία προσθήκη ή παράλειψη**. Ορισμένες φορές μια αλλαγή, ακόμη και σε μια απλή λέξη ή σε μια ημερομηνία, μπορεί να έχει αντίκτυπο στην υπόθεση του αιτούντος. Η σειρά με την οποία αναφέρονται οι πληροφορίες, ο βαθμός λεπτομέρειας των πληροφοριών και ο τρόπος με τον οποίο αναφέρονται αποτελούν κρίσιμους παράγοντες. Ενδέχεται να αντιμετωπίσετε δυσκολίες στην παροχή διερμηνείας με ακρίβεια και πληρότητα λόγω της πολυπλοκότητας της εργασίας σας, αλλά και λόγω της φύσης της διαπολιτισμικής επικοινωνίας (βλ. ενότητα [3.1.2 Διαπολιτισμική επικοινωνία](#)). Συνιστάται να ενημερώνετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης για τυχόν εμπόδια που αντιμετωπίζετε κατά τη διερμηνεία (βλ. ενότητα [3.3.4 Στρατηγικές διερμηνείας](#)).

Περιπτωσιακή δυσκολία: αποφυγή πρόσθετων πληροφοριών

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης ρωτά τον αιτούντα: «Τι μέσο μεταφοράς χρησιμοποιήσατε για να έρθετε σήμερα εδώ;» Εσείς μεταφράζετε την ερώτηση, αλλά παρατηρείτε ότι ο αιτών δεν την καταλαβαίνει. Μπορείτε να προσθέσετε τη φράση: «λεωφορείο, ταξί ή τρένο»;

Τι πρέπει να κάνετε

Η προσθήκη πληροφοριών με δική σας πρωτοβουλία δεν συνιστά ορθή πρακτική. Σε αυτή την περίπτωση, εναπόκειται στον υπεύθυνο της συνέντευξης να παρέμβει και να θέσει πρόσθετες ερωτήσεις ή να κάνει διευκρινίσεις στον αιτούντα.

Περιπτωσιακή δυσκολία: διερμηνεία γλωσσικών μεταφορών

Ο αιτών χρησιμοποιεί μεταφορικές εκφράσεις, όπως έναν ιδιωματισμό ή μια παροιμία που είναι συνήθης στη γλώσσα του, αλλά δεν υπάρχει αντίστοιχη φράση στη γλώσσα στην οποία μεταφράζετε.

Τι πρέπει να κάνετε

Η ακριβής διερμηνεία δεν σημαίνει κυριολεκτική διερμηνεία. Ο στόχος σας είναι να μεταφέρετε το μήνυμα όσο το δυνατόν καλύτερα και όχι να μεταφράζετε λέξη προς λέξη. Εξηγείτε στον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι μεταφράζετε μια μεταφορική έκφραση και περιγράψτε το μήνυμα με προσθήκες και παραφράσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι προσθήκες και οι τροποποιήσεις είναι απαραίτητες για την ακρίβεια της διερμηνείας.

Περιπτωσιακή δυσκολία: μετάφραση επαναλήψεων

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ο αιτών επαναλαμβάνει τις ίδιες πληροφορίες αρκετές φορές.

Τι πρέπει να κάνετε

Θα πρέπει να μεταφράζετε όλα όσα λέει ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των επαναλήψεων. Δεν επιτρέπεται να παραλείπετε ή να συνοψίζετε τις δηλώσεις του αιτούντος και δεν είστε υπεύθυνοι για όσα λέγονται.

Περιπτωσιακή δυσκολία: αποφυγή παραλείψεων

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ο υποψήφιος αναφέρει μια λεπτομέρεια αλλά σας ζητά να μην τη μεταφράσετε.

Τι πρέπει να κάνετε

Μεταφράζετε πλήρως τις δηλώσεις του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι σας ζητήθηκε να μη μεταφράσετε. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα αποφασίσει στη συνέχεια τον τρόπο διαχείρισης αυτής της πληροφορίας και μπορεί να επιλέξει να ρωτήσει τον αιτούντα τους λόγους για τους οποίους δεν ήθελε να μεταφραστεί το συγκεκριμένο στοιχείο.

2.3. Εμπιστευτικότητα

Η εμπιστευτικότητα αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της διαδικασίας ασύλου στο σύνολό της και βασική αρχή της διερμηνείας. Εάν δεν εξασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα στη διαδικασία ασύλου, δεν μπορεί να αναμένεται από τους αιτούντες να μοιραστούν με τρόπο ανοικτό και λεπτομερή τις απειλές που αντιμετώπισαν στη χώρα καταγωγής τους ή την τρέχουσα κατάστασή τους. Η έλλειψη εμπιστευτικότητας μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τον αιτούντα και την οικογένειά ή τους φίλους του, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παραμένουν στη χώρα καταγωγής του. Όλη η διαδικασία εξέτασης τίθεται σε κίνδυνο, όταν δεν τηρείται πλήρως η εμπιστευτικότητα.

Ως διερμηνέας, πρέπει να αντιμετωπίζετε ως εμπιστευτική κάθε πληροφορία στην οποία έχετε πρόσβαση κατά την εκτέλεση της εργασίας σας. Αυτό σημαίνει ότι **καμία πληροφορία που σχετίζεται με τον αιτούντα ή με το περιεχόμενο της συνέντευξης δεν μπορεί να συζητηθεί εκτός της συνέντευξης**. Δεν μπορείτε να τη συζητήσετε με τρίτους, τους συναδέλφους σας ή ακόμη και με τον αιτούντα, τα μέλη της οικογένειάς του ή τον νομικό σύμβουλο ή τον επίτροπό του. Δεν πρέπει να κάνετε αναρτήσεις σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή να προβαίνετε σε δηλώσεις στον Τύπο σχετικά με πληροφορίες που περιέρχονται σε γνώση σας κατά την εκτέλεση της εργασίας σας. Να έχετε υπόψη ότι, για λόγους προστασίας δεδομένων, δεν θα σας δοθεί πρόσβαση σε φακέλους υποθέσεων ή βάσεις δεδομένων πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη συνέντευξη. Η υποχρέωσή σας να τηρήσετε τον εμπιστευτικό χαρακτήρα της διαδικασίας υπερβαίνει τη χρονική διάρκεια της

σύμβασής σας. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αντιμετωπίζετε τις πληροφορίες ως εμπιστευτικές ακόμη και όταν δεν εργάζεστε πλέον ως διερμηνέας.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να λαμβάνετε προφυλάξεις για την προστασία της ιδιωτικής σας ζωής. Είναι επίσης σημαντικό να προστατεύετε τα προσωπικά σας δεδομένα τόσο για το δικό σας συμφέρον όσο και για το συμφέρον της διαδικασίας ασύλου. Μην κοινοποιείτε στους αιτούντες, είτε με δική σας πρωτοβουλία είτε εάν σας το ζητήσουν, προσωπικές πληροφορίες που αφορούν την καταγωγή ή το υπόβαθρό σας, την οικογένειά σας, την προσωπική σας ζωή ή τον τόπο διαμονής σας. Διατηρήστε ιδιωτικούς τους λογαριασμούς και τις δραστηριότητές σας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Περιπτωσιακή δυσκολία: παροχή πληροφοριών στην οικογένεια του αιτούντος

Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος μεταξύ των συνεντεύξεων, σας πλησιάζει ο σύζυγος μιας αιτούσας για την οποία είχατε κάνει διερμηνεία την προηγούμενη ημέρα. Λέει ότι η σύζυγός του είναι αγχωμένη και ανησυχεί για τη χθεσινή συνέντευξη και σας ρωτά πώς πήγε η συνέντευξη.

Τι πρέπει να κάνετε

Μπορείτε να του εξηγήσετε ότι κατανοείτε την ανησυχία της συζύγου του, ωστόσο δεν επιτρέπεται να παράσχετε σε κανέναν πληροφορίες σχετικά με τις συνεντεύξεις για τις οποίες παρέχετε διερμηνεία.

Περιπτωσιακή δυσκολία: παροχή πληροφοριών σε συναδέλφους

Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, ένας άλλος διερμηνέας σας ρωτά σχετικά με τη συνέντευξη στην οποία συμμετείχατε: «Αυτή η αιτούσα δεν είναι αδελφή εκείνης που είχα συνέντευξη την προηγούμενη εβδομάδα;» Διστάζετε να απαντήσετε.

Τι πρέπει να κάνετε

Οι πληροφορίες που λαμβάνετε κατά τη διάρκεια της διερμηνείας πρέπει να παραμένουν εμπιστευτικές. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορείτε να μοιραστείτε αυτές τις πληροφορίες με τον συνάδελφό σας, ακόμη και αν εργάζεστε και οι δύο για την ίδια αρχή. Σε αυτή την περίπτωση, αρνηθείτε να απαντήσετε στον συνάδελφό σας, λέγοντας ότι αυτές οι πληροφορίες είναι εμπιστευτικές και ότι δεν μπορείτε να τις μοιραστείτε.

2.4. Αμεροληψία και ουδετερότητα

Για τη διατήρηση της αμεροληψίας και της ουδετερότητας οφείλετε **να μην παίρνετε θέση και να μην εκφράζετε τις προσωπικές σας απόψεις**, να μην κάνετε υποδείξεις ούτε να δίνετε συμβουλές πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη διερμηνεία. Μπορεί να αισθάνεστε ότι ταυτίζεστε με τον αγώνα του αιτούντος ή τα ιδανικά που υποστηρίζει ή, αντιθέτως, ότι δεν έχετε καμία σχέση με τη θέση ή την κατάστασή του. Σε όλες τις περιπτώσεις, πρέπει να τηρείτε ουδέτερη στάση απέναντι σε όσα λέγονται, χωρίς να αφήνετε τη μεροληψία σας να επηρεάζει τον τρόπο που μεταφράζετε.

Μεροληψία είναι η εύνοια ή η προκατάληψη απέναντι σε μια ομάδα, με βάση συγκεκριμένες ιδέες και πεποιθήσεις. Για παράδειγμα, μπορεί να πιστεύετε ότι σε ορισμένους πολιτισμούς οι άνθρωποι είναι πιο συνεπείς σε σύγκριση με άλλους. Ομοίως, μπορεί να πιστεύετε ότι σε ορισμένους πολιτισμούς οι άνθρωποι είναι λιγότερο εργατικοί σε σύγκριση με άλλους. Η μεροληψία μπορεί να επηρεάσει τις ενέργειές σας ακόμη και αν δεν το αντιλαμβάνεστε.

Ο διερμηνέας πρέπει να είναι αμερόληπτος και να θεωρείται και από τους άλλους πάντοτε αμερόληπτος όσον αφορά τόσο τη στάση του όσο και τη συμπεριφορά του. Δεν πρέπει να αφήνετε την καταγωγή, το προσωπικό ιστορικό, τις απόψεις ή τις πεποιθήσεις σας να επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο μεταφράζετε.

Εάν πιστεύετε ότι ένας αιτών δεν σας θεωρεί πλέον ουδέτερο ή εάν αισθάνεστε ότι συνδέεστε συναισθηματικά πολύ στενά με ένα συγκεκριμένο θέμα και δεν μπορείτε να τηρήσετε αυτή την αρχή, πρέπει να ενημερώσετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Το ίδιο ισχύει επίσης εάν συνειδητοποιήσετε ότι είχατε προηγούμενη επικοινωνία ή σχέσεις με έναν αιτούντα ή με άλλα άτομα που είναι παρόντα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ορίζεται νέος διερμηνέας για την υπόθεση.

Η κατάσταση κατά την οποία η σύνδεση που έχετε με έναν αιτούντα μπορεί να επηρεάσει την εργασία σας, ονομάζεται «**σύγκρουση συμφερόντων**». Οποιαδήποτε πραγματική ή εικαζόμενη μεροληψία ή σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ του αιτούντος και των αρχών ασύλου και ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τη διαδικασία ασύλου. Πρέπει να δηλώνετε πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων και να μην αποδέχεστε μια εργασία εάν εντοπίζετε τέτοιου είδους συγκρούσεις.

Εφόσον μιλάτε την ίδια γλώσσα, ο αιτών μπορεί να θεωρεί ότι θα τον βοηθήσετε να απαντήσει στις ερωτήσεις ή ότι θα τον βοηθήσετε να εξασφαλίσει θετική απόφαση. Αντιστρόφως, ο αιτών μπορεί να έχει επίσης εχθρικά αισθήματα απέναντί σας. Λόγω του υποβάθρου σας, μπορούν να σας συνδέσουν με τον υπεύθυνο της δίωξής τους. Η συμπεριφορά σας πρέπει να δείχνει ότι ο ρόλος σας είναι μόνο να εξασφαλίσετε τη δυνατότητα επικοινωνίας των αιτούντων με την αρχή ασύλου.

Περιπτωσιακή δυσκολία: σύγκρουση συμφερόντων

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, συνειδητοποιείτε ότι ο αιτών κατάγεται από το χωριό καταγωγής σας και γνωρίζετε πολύ καλά την οικογένειά του.

Τι πρέπει να κάνετε

Ζητάτε διάλειμμα και εξηγείτε στον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι έχετε κάτι να γνωστοποιήσετε. Ενημερώνετε επακριβώς τον υπεύθυνο της συνέντευξης για τη σχέση που έχετε με την οικογένεια του αιτούντος, καθώς αυτό μπορεί να εγείρει πραγματική ή εικαζόμενη σύγκρουση συμφερόντων. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα σας συμβουλευτεί για τις επόμενες ενέργειές σας. Ωστόσο, εάν θεωρείτε ότι δεν μπορεί να διασφαλιστεί η ουδετερότητα και η αμεροληψία σας, θα πρέπει να αποσυρθείτε από τη συγκεκριμένη διερμηνεία.

Περιπτωσιακή δυσκολία: ζητούν τη γνώμη σας

Μετά τη συνέντευξη, ο υπεύθυνος της συνέντευξης σας ρωτά αν οι πληροφορίες που έδωσε ο αιτών για τη χώρα καταγωγής του είναι σωστές ή αν θεωρείτε τις δηλώσεις του αιτούντος αξιόπιστες.

Τι πρέπει να κάνετε

Υπενθυμίζετε στον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι δεν μπορείτε να δώσετε συμβουλές ούτε να εκφράσετε σχετικά τη γνώμη σας, καθώς το μόνο καθήκον σας ως διερμηνέα είναι η παροχή διερμηνείας.

Περιπτωσιακή δυσκολία: τήρηση των ορίων του ρόλου σας

Μεταφράζετε για έναν αιτούντα ο οποίος, κατά την άποψή σας, δεν λέει την αλήθεια. Ωστόσο, ο υπεύθυνος της συνέντευξης δεν φαίνεται να το έχει αντιληφθεί.

Τι πρέπει να κάνετε

Ως διερμηνέας, δεν αξιολογείτε την ειλικρίνεια ή την αξιοπιστία των πληροφοριών που αναφέρονται. Είστε αμερόληπτοι και δεν εκφράζετε προσωπικές απόψεις, αξιολογικές κρίσεις ή προσχηματισμένες αντιλήψεις.

Περιπτωσιακή δυσκολία: υπενθύμιση της ουδετερότητάς σας στον αιτούντα

Κατά τη διάρκεια ενός διαλείμματος από τη συνέντευξη, ο αιτών προσπαθεί να συνομιλήσει μαζί σας για την κοινή εθνοτική σας καταγωγή και τα σχετικά προβλήματα στη χώρα καταγωγής σας.

Τι πρέπει να κάνετε

Υπενθυμίζετε στον αιτούντα ότι μοναδικό σας καθήκον είναι η παροχή διερμηνείας, ότι δεν μπορείτε να κάνετε τέτοιου είδους συζητήσεις και ότι δεν επιτρέπεται να αποκαλύπτετε πληροφορίες για τον εαυτό σας. Ενημερώνετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης γι' αυτό που συνέβη. Όποτε είναι δυνατόν, κατά τη διάρκεια των διαλειμάτων χρησιμοποιήστε διαφορετικό χώρο από αυτόν που χρησιμοποιούν οι αιτούντες για να αποφύγετε την αλληλεπίδραση μαζί τους.

3. Διερμηνεία στη συνέντευξη ασύλου

Η εργασία ως επαγγελματίας διερμηνέας στη διαδικασία ασύλου απαιτεί προετοιμασία, ειδικές γνώσεις καθώς επίσης τεχνικές και μη τεχνικές δεξιότητες. Ο κύριος στόχος σας ως διερμηνέα κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης στη διαδικασία ασύλου είναι να διασφαλίσετε ότι κάθε συμμετέχων κατανοεί όλα όσα λέγονται έτσι όπως λέγονται. Να θυμάστε ότι ο αιτών έχει το δικαίωμα σε δίκαιη και αμερόληπτη διαδικασία ασύλου. Αυτό εξαρτάται εν μέρει από την ποιότητα της διερμηνείας σας. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι αιτούντες έχουν μόνο μία ευκαιρία να συμμετάσχουν σε προσωπική συνέντευξη για να τεκμηριώσουν τους λόγους της αίτησής τους ενώπιον της αποφαινόμενης αρχής. Αυτό καθιστά το καθήκον σας ως διερμηνέα πολύ σημαντικό. Οποιοσδήποτε ανεπάρκειες μπορούν να επιφέρουν σοβαρές συνέπειες για τον αιτούντα.

Σε αυτό το κεφάλαιο παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο προετοιμασίας για μια προσωπική συνέντευξη καθώς και τον τρόπο διερμηνείας κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Ειδικότερα, στο κεφάλαιο αυτό:

- παρουσιάζονται ορισμένα βασικά ζητήματα όσον αφορά την ανισορροπία ισχύος στις συνεντεύξεις, τις ιδιαιτερότητες και τις δυσκολίες της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εξοικείωσης με την ορολογία που απαιτείται για τις εργασίες σας·
- επεξηγούνται οι μέθοδοι και οι τεχνικές διερμηνείας, και ειδικότερα η διαδοχική διερμηνεία, η εναλλαγή ομιλητή, η λήψη σημειώσεων και η από κειμένου διερμηνεία·
- παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με τις τεχνικές πτυχές της διερμηνείας σε διά ζώσης και εξ αποστάσεως συνεντεύξεις·
- παρατίθενται δύσκολες καταστάσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσετε κατά τη διάρκεια της εργασίας σας και παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με το πώς να συμπεριφερθείτε σε τέτοιες καταστάσεις.

3.1. Επικοινωνία και γλώσσα

3.1.1. Ανισορροπία ισχύος

Η αρχή ασύλου είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλει ο αιτών. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, ο υπεύθυνος της συνέντευξης, εσείς ως διερμηνέας και οποιοσδήποτε συνοδός είστε παρόντες ως επαγγελματίες που ασκούν τα καθήκοντά τους. Ωστόσο, ο αιτών παρίσταται υπό μια ιδιαίτερα προσωπική ιδιότητα και μιλά για προσωπικές εμπειρίες και πεποιθήσεις κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η έκβαση της οποίας θα επηρεάσει σημαντικά το μέλλον του.

Επομένως, στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου υπάρχει **ανισορροπία ισχύος**.

- Ο **υπεύθυνος της συνέντευξης** έχει, ή θεωρείται από τον αιτούντα ότι έχει, την εξουσία να λάβει απόφαση για την έκβαση της αίτησης ή μπορεί τουλάχιστον να επηρεάσει καθοριστικά αυτή την έκβαση. Ο υπεύθυνος συνέντευξης ηγείται της

συνέντευξης, αποφασίζει πότε αυτή θα ξεκινήσει και πότε θα τελειώσει και κατευθύνει την πορεία της αποφασίζοντας τις ερωτήσεις που θα τεθούν και τα θέματα που θα συζητηθούν.

- Ο αιτών μπορεί να θεωρεί ότι εσείς, ως **διερμηνέας**, ανήκετε στην αρχή ασύλου. Καθώς είστε το μόνο πρόσωπο στην αίθουσα που δεν αντιμετωπίζει γλωσσικό εμπόδιο, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχετε την ισχύ να αποκρύπτετε, να διαστρεβλώνετε ή να προσθέτετε πληροφορίες.
- Ο **αιτών**, με τη σειρά του, δεν διαθέτει (ή πιστεύει ότι δεν διαθέτει) καμία ισχύ ή διαθέτει ελάχιστη ισχύ στη διαδικασία της συνέντευξης, μολονότι η τύχη του εξαρτάται από την έκβασή της. Ο αιτών εξαρτάται κυρίως από τον υπεύθυνο της συνέντευξης όσον αφορά τη διαχείριση της συνέντευξης και από εσάς όσον αφορά τη μεταφορά των μηνυμάτων.

Ως διερμηνέας, πρέπει να γνωρίζετε αυτές τις **(θεωρούμενες) ανισορροπίες ισχύος**. Επιπλέον, η συμπεριφορά σας δεν πρέπει να τις ενισχύει. Αυτές οι ανισορροπίες ισχύος δεν μπορούν να αποφευχθούν, ωστόσο εσείς και τα άλλα μέρη μπορείτε να τις μετριάσετε. Έχοντας επίγνωση αυτών των ανισορροπιών, θα μπορείτε να αντιληφθείτε τη συνέντευξη από τη οπτική του αιτούντος. Όλη η βοήθεια που παρέχεται στον παρόντα οδηγό, ιδίως στις επόμενες ενότητες του παρόντος κεφαλαίου και στο κεφάλαιο [4 Διερμηνεία για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση](#), βασίστηκε σε αυτές τις εκτιμήσεις. Εάν ενεργήσετε αναλόγως, θα ελαχιστοποιήσετε τον κίνδυνο η ανισορροπία ισχύος να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υπόθεση ασύλου ενός αιτούντος.

3.1.2. Διαπολιτισμική επικοινωνία

Η διερμηνεία, εάν δεν εκτελείται σωστά, ενέχει **κίνδυνο στρέβλωσης** του μηνύματος που μεταδίδεται. Ο κίνδυνος αυτός αυξάνεται όταν οι συμμετέχοντες στη συνέντευξη ασύλου έχουν διαφορετικό υπόβαθρο.

Η επικοινωνία μπορεί να επηρεαστεί από διάφορους παράγοντες. Σε αυτούς περιλαμβάνονται το φύλο, η εκπαίδευση, το πολιτισμικό, κοινωνικό, θρησκευτικό, πολιτικό και εθνοτικό υπόβαθρο ενός προσώπου και διάφορες άλλες πτυχές του περιβάλλοντος στο οποίο έχει μεγαλώσει και ζήσει. Οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι μεταφέρουν και κατανοούν τα **λεκτικά και μη λεκτικά μηνύματα**, συχνά υποσυνείδητα. Για παράδειγμα, ένα πρόσωπο μπορεί να είναι πιο άμεσο στην επικοινωνία του σε σύγκριση με άλλα πρόσωπα, ή το πόσο επίσημη είναι η γλώσσα που χρησιμοποιείται ενδέχεται να διαφέρει ανάλογα με το υπόβαθρο του προσώπου. Ομοίως, η μη λεκτική επικοινωνία μπορεί να διαφέρει σημαντικά και να δημιουργηθούν εύκολα παρανοήσεις μεταξύ ομιλητών με διαφορετικό υπόβαθρο. Κατά τη διαδικασία ασύλου, ο υπεύθυνος της συνέντευξης και ο αιτών προέρχονται πιθανότατα από διαφορετικά περιβάλλοντα και έχουν διαφορετικό υπόβαθρο. Το δικό σας υπόβαθρο θα διαφέρει επίσης, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, από αυτό των άλλων συμμετεχόντων. Όλοι αυτοί οι παράγοντες μπορούν να δημιουργήσουν εμπόδια στην επικοινωνία και να προκαλέσουν παρανοήσεις.

Κατά τη διερμηνεία θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη όλους τους παράγοντες και να φροντίζετε να μεταφράζετε όχι μόνο τις λέξεις όπως αυτές διατυπώνονται, αλλά και το πλήρες νόημα που απορρέει από τα συμφραζόμενα και το υπόβαθρο του προσώπου. Στις

επόμενες ενότητες των κεφαλαίων [3 Διερμηνεία στη συνέντευξη ασύλου](#) και [4 Διερμηνεία για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση](#) του παρόντος οδηγού περιγράφονται τεχνικές που θα σας βοηθήσουν να το επιτύχετε αυτό με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Είναι σημαντικό να ενημερώνετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης όταν συνειδητοποιείτε ότι η συνέντευξη επηρεάζεται από δυσκολίες στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των υπευθύνων της συνέντευξης στο έργο σας και θα δοθεί η δυνατότητα σε όλους τους συμμετέχοντες να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους αρνητικών συνεπειών στη διαδικασία ασύλου. Στη συνέχεια, ο υπεύθυνος της συνέντευξης πρέπει να αποφασίσει τον τρόπο που θα ενεργήσει με βάση τις πληροφορίες που του δίνετε.

Περιπτωσιακή δυσκολία: διαπολιτισμική επικοινωνία

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ο αιτών αναφέρεται στον «αδελφό» του, ενώ αφηγείται ένα γεγονός της ζωής του. Γνωρίζετε ότι στο περιβάλλον από το οποίο προέρχεται ο αιτών ο όρος «αδελφός» μπορεί να χρησιμοποιείται για να περιγράψει έναν αδελφό και, υπό ευρύτερη έννοια, για να περιγράψει έναν στενό φίλο.

Τι πρέπει να κάνετε

Μεταφράζετε όσα είπε ο αιτών χρησιμοποιώντας την ακριβή διατύπωση και, αφού ολοκληρώσετε, ενημερώνετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι θέλετε να επισημάνετε έναν όρο που χρησιμοποίησε ο αιτών. Στη συνέχεια, εξηγείτε στον υπεύθυνο της συνέντευξης τις δύο σημασίες με τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί η λέξη «αδελφός» στο περιβάλλον του αιτούντος.

3.1.3. Ορολογία

Ως επαγγελματίας διερμηνέας στη διαδικασία ασύλου, πρέπει να **ενημερώνεστε** και να αναπτύσσετε τις επαγγελματικές σας δεξιότητες στη διερμηνεία, μεταξύ άλλων εμβαθύνοντας τη γνώση τόσο της γλώσσας-πηγής όσο και της **γλώσσας-στόχου** (για τους ορισμούς της γλώσσας-πηγής και γλώσσας-στόχου, βλ. ενότητα [3.3.1 Διαδοχική διερμηνεία](#)).

Πρέπει επίσης να έχετε εξοικείωση με την **ορολογία** που αφορά το άσυλο, με το πλαίσιο των χωρών καταγωγής των αιτούντων και με τις υποθέσεις στις οποίες ενδέχεται να κληθείτε για διερμηνεία. Για τον σκοπό αυτό, είναι χρήσιμο να συμβουλευέστε, σε τακτική βάση και ανάλογα με τις ανάγκες, πηγές όπως εκθέσεις χωρών ⁽⁴⁰⁾ και ειδησεογραφικά άρθρα για να εξοικειώνεστε περισσότερο με την ορολογία που αφορά τις σχετικές πολιτικές, γεωγραφικές και πολιτιστικές πτυχές των χωρών καταγωγής των αιτούντων ⁽⁴¹⁾. Μπορείτε να εστιάσετε σε βασικούς όρους που αφορούν πτυχές οι οποίες είναι πιθανό να συζητηθούν κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, όπως η διοικητική διαίρεση της χώρας, οι κύριες πόλεις και περιοχές, τα ονόματα των δυνάμεων επιβολής του νόμου, τα ευρέως χρησιμοποιούμενα ακρωνύμια, το πολιτικό σύστημα, τα ονόματα και τα ακρωνύμια των πολιτικών κομμάτων, οι εξέχουσες

⁽⁴⁰⁾ Οι επαγγελματίες στον τομέα του ασύλου αναφέρονται συχνά σε πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ). Υπάρχουν δημόσια προσβάσιμες βάσεις δεδομένων και πύλες ΠΧΚ, όπως η [πύλη ΠΧΚ του EUAA](#) και η [Refworld](#).

⁽⁴¹⁾ Μπορείτε επίσης να συμβουλευτείτε και να μεταφορτώσετε τη [συλλογή ορολογίας του EUAA για το άσυλο και την υποδοχή](#).

πολιτικές ή θρησκευτικές προσωπικότητες, τα ονόματα των εθνοτικών ομάδων και φυλών και οι πολιτιστικές πρακτικές.

Συνιστάται να χρησιμοποιείτε **γλωσσάρια** που θα σας βοηθήσουν στη μετάφραση τεχνικής ή ειδικής ορολογίας. Ανάλογα με το εθνικό πλαίσιο, γλωσσάρια μπορεί να διατίθενται από τις αρχές. Μπορείτε επίσης να δημιουργήσετε τα δικά σας γλωσσάρια σημειώνοντας τους όρους που συναντάτε κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων καθώς και τη μετάφρασή τους και οργανώνοντας αυτούς τους όρους ανά θέμα. Δημιουργήστε γλωσσάρια που σχετίζονται με διαφορετικά είδη αιτήσεων ασύλου, όπως γλωσσάρια για στρατιωτικούς βαθμούς, θρησκευτικούς όρους και ορολογία σχετική με τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου, την έκφραση φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου, και διαβάστε τα πριν από την εργασία σας.

Κατά γενικό κανόνα, όταν αποδέχεστε μια εργασία πρέπει **να έχετε επίγνωση των ικανοτήτων σας** και των περιορισμών σας. Κάθε συνέντευξη είναι διαφορετική και ορισμένες ενδέχεται να απαιτούν ειδικές ικανότητες. Εάν σας δοθούν εκ των προτέρων ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση για την οποία καλείστε να κάνετε διερμηνεία, για παράδειγμα μέσω σύντομης ενημέρωσης από τον υπεύθυνο της συνέντευξης, θα έχετε τη δυνατότητα να αξιολογήσετε τις ειδικές ικανότητες που μπορεί να απαιτούνται (π.χ. εάν ενημερωθείτε ότι θα μεταφράσετε για ένα παιδί, θα γνωρίζετε ότι πρέπει να διαθέτετε δεξιότητες διερμηνείας για παιδιά). Να αποδέχεστε μόνο εργασίες για τις οποίες μπορείτε να εγγυηθείτε την απαιτούμενη ποιότητα και να θυμάστε ότι η άρνηση μιας εργασίας για την οποία δεν είστε σε θέση να εγγυηθείτε υψηλής ποιότητας διερμηνεία αποτελεί ένδειξη επαγγελματισμού.

3.2. Πριν από τη συνέντευξη

Είναι σημαντικό να έχετε προετοιμαστεί σωστά για κάθε εργασία.

Η **ενδυμασία σας** θα είναι η «επαγγελματική κάρτα» σας κατά την είσοδό σας στην αίθουσα της συνέντευξης. Ντυθείτε με τρόπο επαγγελματικό και κατάλληλο. Αυτό που θεωρείται επαγγελματικό και κατάλληλο μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο στο οποίο εργάζεστε. Ωστόσο, μια άνετη επαγγελματική ενδυμασία θεωρείται συνήθως κατάλληλη. Θα πρέπει πάντοτε να αποφεύγετε να φοράτε ενδύματα που μοιάζουν με στρατιωτικές στολές ή στολές των δυνάμεων επιβολής του νόμου ή παραπέμπουν σε ιδεολογία των δυνάμεων επιβολής του νόμου, σε στρατιωτική ή σε συγκεκριμένη πολιτική ιδεολογία. Όσον αφορά τα θρησκευτικά σύμβολα, υπάρχουν διαφορετικές πρακτικές στις διάφορες χώρες. Ωστόσο, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι τα ενδύματα και τα σύμβολα μπορούν να επηρεάσουν τον αιτούντα. Εάν σας δοθεί καρτελάκι διερμηνείας, φορέστε το σε εμφανές σημείο.

Πριν από την έναρξη της συνέντευξης, ενδέχεται να λάβετε **ενημέρωση** σχετικά με τις βασικές πτυχές της υπόθεσης, όπως τον λόγο για τον οποίο ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα του και πιθανά χαρακτηριστικά ευαλωτότητας. Φροντίστε να φτάσετε στη συνέντευξη αρκετά νωρίτερα ώστε να έχετε χρόνο για την ενημέρωση και χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες που λάβατε για να προετοιμαστείτε τεχνικά και ψυχολογικά για τη συνέντευξη. Για παράδειγμα, μπορείτε να αναζητήσετε τεχνικούς όρους που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ή να προετοιμαστείτε ψυχολογικά για μια ιδιαίτερα μακροσκελή συνέντευξη ή για ευαίσθητα θέματα ή τραυματικά γεγονότα (βλ. κεφάλαιο [5 Φροντίδα για την καλή ψυχική σας υγεία](#)).

Όταν φτάνετε στη συνέντευξη διαθέτοντας **όλο το υλικό** και τα εργαλεία που μπορεί να χρειαστείτε για την ομαλή διεξαγωγή της διερμηνείας, αυτό αποτελεί ένδειξη επαγγελματισμού. Το υλικό αυτό μπορεί να περιλαμβάνει χαρτί και στίλο ή μια ταμπλέτα, γλωσσάρια, λεξικό, σε περίπτωση που χρειαστεί να μεταφράσετε μια σπάνια ή τεχνική λέξη ή μια λέξη που δεν γνωρίζετε και, κατά περίπτωση, έναν ψηφιακό μετατροπέα ημερολογίου και πίνακες ή οδηγίες μεταγραμματισμού. Να ελέγχετε πάντα αν επιτρέπεται να φέρετε μαζί σας αυτά τα εργαλεία και τις συσκευές στην αίθουσα συνέντευξης και αν επιτρέπεται να τα χρησιμοποιείτε κατά τη διάρκεια της διερμηνείας. Εάν δεν επιτρέπεται να έχετε ηλεκτρονικό εξοπλισμό, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε έντυπο υλικό. Θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε σελιδοδείκτες και μαρκαδόρους υπογράμμισης που θα σας βοηθήσουν να ανατρέξετε γρήγορα σε αυτά τα εργαλεία.

Ανάλογα με τις απαιτήσεις της αρχής, φροντίστε ώστε το κινητό σας τηλέφωνο να βρίσκεται εκτός της αίθουσας συναντήσεων και να είναι απενεργοποιημένο ή σε σίγαση.

3.3. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης

Η διαδοχική διερμηνεία προφορικών δηλώσεων και η από κειμένου διερμηνεία είναι οι δύο μέθοδοι που θα χρησιμοποιήσετε για τη διερμηνεία κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης ασύλου. Η συμπεριφορά και η προσέγγισή σας κατά τη διάρκεια της διερμηνείας θα πρέπει να συνάδουν με τις αρχές που περιγράφονται στο κεφάλαιο [2 Βασικές αρχές της διερμηνείας στη διαδικασία ασύλου](#) και θα πρέπει να φροντίζετε ώστε να μεταφράζονται με ακρίβεια όλα όσα λένε όλοι οι συμμετέχοντες.

3.3.1. Διαδοχική διερμηνεία

Διαδοχική διερμηνεία

Οι συμμετέχοντες παίρνουν τον λόγο εκ περιτροπής και δίνουν χρόνο στον διερμηνέα να μεταφράσει.

Κατά τη διαδοχική διερμηνεία, πρώτα θα ακούτε το μήνυμα στη γλώσσα-πηγή και στη συνέχεια, όταν ο ομιλητής σταματά, θα το μεταφράζετε στη γλώσσα-στόχο.

Γλώσσα-πηγή

Η γλώσσα του ομιλητή, δηλαδή η πρωτότυπη γλώσσα στην οποία παράγεται το μήνυμα.

Γλώσσα-στόχος

Η γλώσσα στην οποία αποδίδεται το μήνυμα από τον διερμηνέα, δηλαδή η γλώσσα του παραλήπτη του μηνύματος.

Η διαδοχική διερμηνεία μπορεί να είναι είτε σύντομη διαδοχική διερμηνεία είτε μακροσκελής διαδοχική διερμηνεία. Η σύντομη διαδοχική διερμηνεία περιλαμβάνει συνήθως την άμεση μετάφραση μίας ή δύο προτάσεων, ενώ η μακροσκελής διαδοχική διερμηνεία περιλαμβάνει τη μετάφραση πολλών προτάσεων. Και στις δύο μεθόδους, θα πρέπει να ακούτε προσεκτικά, να δίνετε ιδιαίτερη προσοχή στις λεπτομέρειες και να κρατάτε σημειώσεις (βλ. ενότητα [3.3.3 Λήψη σημειώσεων](#)).

Στη διαδικασία ασύλου, συνιστάται η χρήση **σύντομης διαδοχικής** διερμηνείας ώστε να διασφαλίζεται η ακρίβεια και η πληρότητα.

Η σύντομη διαδοχική διερμηνεία σας βοηθά ως διερμηνέα να συγκρατείτε όλες τις λεπτομέρειες και, συνεπώς, να εξασφαλίζετε το ορθό περιεχόμενο της διερμηνείας. Η διερμηνεία μικρότερων τμημάτων λόγου μέσω της σύντομης διαδοχικής διερμηνείας βοηθά να αποδοθούν πιο εύκολα όλες οι λεπτομέρειες της αφήγησης του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων, τόπων, χρονικών αναφορών και της αναλυτικής περιγραφής γεγονότων.

Η σύντομη διαδοχική διερμηνεία συνεπάγεται συχνότερη **εναλλαγή ομιλητών**. Ίσως είναι δύσκολο να επιτευχθεί φυσική ροή συνομιλίας στη σύντομη διαδοχική διερμηνεία και να προσδιοριστεί με ευκολία το χρονικό σημείο στο οποίο μπορείτε να αρχίσετε να μεταφράζετε. Η εφαρμογή της εναλλαγής ομιλητών απαιτεί ορθές μεθόδους και πρακτικές. Ακόμη κι αν ο διερμηνέας είναι έμπειρος, ίσως είναι η πρώτη φορά που ο αιτών μιλά μέσω διερμηνέα, κάτι το οποίο θα μπορούσε να δημιουργήσει δυσκολίες.

Μολονότι είναι σημαντικό να δίνετε προσοχή στον τόνο της φωνής και στη γλώσσα του σώματος του αιτούντος, καθώς επίσης να ακολουθείτε τη φυσική ροή και τις παύσεις στην ομιλία του, είναι αναγκαίο η εναλλαγή ομιλητών να γίνεται με συχνότητα που να σας επιτρέπει να μεταφράζετε χωρίς να χάνετε πληροφορίες ή λεπτομέρειες. Στην αρχή της συνάντησης, ο αιτών θα πρέπει να ενημερωθεί από τον υπεύθυνο της συνέντευξης σχετικά με την εναλλαγή των ομιλητών. Στο σημείο αυτό, μπορείτε να συμφωνήσετε ένα μικρό νεύμα ή μια χειρονομία που θα κάνετε όταν θέλετε ο αιτών να κάνει παύση ώστε να μπορέσετε να μεταφράσετε. Εάν ο αιτών δεν ακολουθεί τους κανόνες εναλλαγής ομιλητή κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, μπορείτε να ζητήσετε από τον υπεύθυνο της συνέντευξης να του εξηγήσει εκ νέου τους κανόνες. Ομοίως, μπορείτε να ζητήσετε από τον υπεύθυνο της συνέντευξης να κάνει παύση εάν δυσκολεύεστε να θυμηθείτε και να μεταφράσετε το μήνυμά του με όλες τις λεπτομέρειες. Εάν βρεθείτε σε κατάσταση στην οποία πρέπει να μεταφράσετε πιο μακροσκελή μηνύματα, η λήψη σημειώσεων πρέπει να είναι ολοκληρωμένη, ώστε να μην παραλείπεται ούτε να διαστρεβλώνεται η παραμικρή λεπτομέρεια. Αυτή η περίπτωση είναι δύσκολη και απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή από την πλευρά σας. Μπορείτε να εξασκήσετε τις δεξιότητές σας στη διαδοχική διερμηνεία χρησιμοποιώντας τους παρακάτω πόρους.

Εξασκήστε τις δεξιότητές σας στη διαδοχική διερμηνεία

Ένα χρήσιμο εργαλείο για εξάσκηση στη διαδοχική διερμηνεία είναι το [αρχείο ομιλιών](#) της Γενικής Διεύθυνσης Διερμηνείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το αρχείο ομιλιών είναι ένα εργαλείο ηλεκτρονικής μάθησης. Περιέχει βίντεο με εκπαιδευτικές ομιλίες σε πραγματικές συνθήκες και ειδικά σχεδιασμένες ώστε να δίνουν τη δυνατότητα στους διερμηνείς και στους σπουδαστές διερμηνείας να εξασκηθούν και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στη διερμηνεία.

Βελτιώστε τη μνήμη σας και τις δεξιότητές σας στη σύντομη διαδοχική διερμηνεία

Με τις παρακάτω ασκήσεις μπορείτε να προετοιμαστείτε νοητικά ώστε να συγκρατείτε περισσότερα από τα λεγόμενα ενός ομιλητή ⁽⁴²⁾.

Επιλογή 1

Επιλέξτε ένα κείμενο. Διαβάστε το κείμενο πρόταση προς πρόταση. Επαναλάβετε κάθε πρόταση χωρίς να κοιτάξετε το κείμενο. Ως δεύτερο βήμα, μπορείτε να κάνετε το ίδιο αλλά να μεταφράσετε το κείμενο αντί να το επαναλάβετε στην ίδια γλώσσα.

Επιλογή 2

Ζητήστε από κάποιο άλλο άτομο να σας διαβάσει ένα σύντομο κείμενο ή ακούστε έναν ομιλητή στην τηλεόραση, στο διαδίκτυο ή σε ένα podcast. Ζητήστε από τον ομιλητή να σταματά την ανάγνωση ή να διακόπτει τον ήχο ανά δύο προτάσεις. Προσπαθήστε να επαναλάβετε ακριβώς όσα είπε ο ομιλητής. Ως δεύτερο βήμα, μπορείτε να κάνετε το ίδιο αλλά να μεταφράσετε το κείμενο αντί να το επαναλάβετε στην ίδια γλώσσα.

Περιπτωσιακή δυσκολία: διαχείριση παρεμβολών

Ο υπεύθυνος της συνέντευξης δεν ενεργεί όπως θα έπρεπε: σας διακόπτει και δεν σας αφήνει να ολοκληρώσετε τη μετάφραση όλων των δηλώσεων του αιτούντος.

Τι πρέπει να κάνετε

Οι παρεμβολές κατά τη διάρκεια της διερμηνείας μπορούν να σας κάνουν να χάσετε τον ειρμό σας και αυτό να έχει αρνητικό αντίκτυπο στη διερμηνεία. Επιπλέον, δεν είναι προς το συμφέρον του υπευθύνου της συνέντευξης να καταγραφούν ελλιπείς πληροφορίες στην έκθεση συνέντευξης. Θα πρέπει να ενημερώσετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι με τις παρεμβολές δυσχεραίνεται η μετάφραση της συνέντευξης.

⁽⁴²⁾ Περισσότερες ασκήσεις διατίθενται [στον ιστότοπο «Language Connections»](#).

3.3.2. Από κειμένου διερμηνεία

Από κειμένου διερμηνεία

Ο διερμηνέας μεταφράζει προφορικά ένα έγγραφο από τη γλώσσα-πηγή στη γλώσσα-στόχο.

Κατά τη διάρκεια της από κειμένου διερμηνείας, διαβάζετε σιωπηλά ένα γραπτό κείμενο στη γλώσσα-πηγή και το μεταφράζετε προφορικά στη γλώσσα-στόχο.

Ως διερμηνέας στη διαδικασία ασύλου, μπορεί να σας ζητηθεί να **μεταφράσετε προφορικά** διάφορα έγγραφα. Τα συνηθέστερα είναι τα έγγραφα ταυτοποίησης, όπως διαβατήρια, άδειες οδήγησης, εθνικά δελτία ταυτότητας και πιστοποιητικά γέννησης. Μπορεί επίσης να σας ζητηθεί να μεταφράσετε χειρόγραφες προσωπικές επιστολές, άρθρα εφημερίδων, αστυνομικές εκθέσεις ή ιατρικές γνωματεύσεις και άλλα νομικά έγγραφα.

Για να μεταφράσετε όσο το δυνατόν ορθότερα και ακριβέστερα και ανάλογα με την έκταση και την πολυπλοκότητα του εγγράφου, ίσως είναι καλύτερο να ζητήσετε λίγο χρόνο από τον υπεύθυνο της συνέντευξης για να μελετήσετε το έγγραφο στο σύνολό του, ώστε να μπορέσετε να κατανοήσετε το πλαίσιο, τη συνολική δομή και τον σκοπό του και/ή να επιλύσετε εκ των προτέρων ορισμένα προβλήματα μετάφρασης. Εάν ορισμένες λέξεις είναι δυσανάγνωστες, ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης.

Ακολουθήστε τις οδηγίες του υπευθύνου συνέντευξης σχετικά με το τι πρέπει να μεταφράσετε από το έγγραφο. Εάν ο υπεύθυνος της συνέντευξης δεν κάνει καμία διευκρίνιση, μεταφράστε το έγγραφο στο σύνολό του. Διαφορετικά, μπορεί να σας ζητηθεί να παρουσιάσετε συνοπτικά το περιεχόμενο του εγγράφου ή απλώς να μεταφράσετε ορισμένα μέρη του. Σε αυτές τις περιπτώσεις, θα μεταφράσετε το κύριο περιεχόμενο ή μόνο τα συγκεκριμένα μέρη που ζητούνται, ωστόσο μπορείτε να επισημάνετε και σημαντικά στοιχεία, όπως τον εκδότη του εγγράφου, τον τόπο έκδοσης, καθώς και ημερομηνίες και άλλα ονόματα που αναφέρονται στο έγγραφο.

Πριν ολοκληρωθεί η συνέντευξη από τον υπεύθυνο, ανάλογα με την εθνική πρακτική, μπορεί να σας ζητηθεί **να μεταφράσετε προφορικά την έκθεση ή το κείμενο απομαγνητοφώνησης** της συνέντευξης στον αιτούντα. Είναι σημαντικό να μεταφράσετε το κείμενο της απομαγνητοφώνησης όπως είναι και όχι με βάση όσα θυμάστε να είπε ο αιτών. Εάν συνειδητοποιήσετε ότι ορισμένα στοιχεία παρανοήθηκαν από τον υπεύθυνο της συνέντευξης και έχουν απομαγνητοφωνηθεί εσφαλμένα, θα πρέπει εντούτοις να διαβάσετε στον υποψήφιο το κείμενο της απομαγνητοφώνησης όπως έχει αποτυπωθεί εγγράφως.

Περιπτωσιακή δυσκολία: λάθη στην έκθεση συνέντευξης

Όταν διαβάζετε την έκθεση συνέντευξης, συνειδητοποιείτε ότι μία ή περισσότερες πληροφορίες που περιέχονται στην έκθεση δεν ανταποκρίνονται σε αυτό που είχατε μεταφράσει. Ο αιτών δεν επισημαίνει το ζήτημα.

Τι πρέπει να κάνετε

Ζητήστε διάλειμμα και επισημάνετε στον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι έχετε παρατηρήσει ανακολουθία μεταξύ της διερμηνείας σας και της έκθεσης συνέντευξης.

Εξασκήστε τις δεξιότητές σας στην από κείμενου διερμηνεία

Μεταφράστε προφορικά ένα σύντομο κείμενο.

Τις πρώτες φορές που θα κάνετε αυτή την άσκηση, ξεκινήστε αναζητώντας στο κείμενο τα ρήματα και τα υποκείμενα, υπογραμμίστε τα και στη συνέχεια μεταφράστε το κείμενο. Μόλις εξοικειωθείτε με αυτή την τεχνική, κάντε απευθείας από κείμενου διερμηνεία χωρίς υπογράμμιση.

Εξασκηθείτε μέχρι να μπορέσετε να κάνετε διερμηνεία με κανονική ταχύτητα ομιλίας. Θα πρέπει να συγκεντρωθείτε ώστε να μεταφράσετε το κείμενο κατανοητά και με ακρίβεια. Όταν κάνετε αυτή την άσκηση, ξεκινήστε με απλά κείμενα χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο με το οποίο έχετε εξοικείωση. Στη συνέχεια μπορείτε να προχωρήσετε σε πιο σύνθετα κείμενα με τεχνικούς όρους.

3.3.3. Λήψη σημειώσεων

Κατά τη διερμηνεία σε μια προσωπική συνέντευξη, θα πρέπει να **κρατάτε σημειώσεις για να θυμάστε όσα λέει ο ομιλητής** και να μπορέσετε να τα μεταφράσετε στη γλώσσα-στόχο. Η ακρίβεια και η πληρότητα έχουν ιδιαίτερη σημασία στην προσωπική συνέντευξη (βλ. ενότητα [2.2 Ακρίβεια και πληρότητα](#)). Η λήψη σημειώσεων κατά τη διερμηνεία δεν σημαίνει ότι καταγράφετε όλα όσα λέγονται, αλλά ότι καταγράφετε τα βασικά στοιχεία που θα σας βοηθήσουν να θυμάστε τις δηλώσεις του ομιλητή και να τις μεταφράσετε με πληρότητα και ακρίβεια.

Η λήψη σημειώσεων είναι μια τεχνική για την οποία είναι αναγκαία η συχνή εξάσκηση, ενώ ωφέλιμη είναι και η εκπαίδευση. Επίσης, απαιτείται ορισμένη ευελιξία ή προσαρμογή στη διαδικασία, ανάλογα με τις περιστάσεις και ό,τι λειτουργεί καλύτερα για εσάς. Για παράδειγμα, μπορείτε να επιλέξετε τη γλώσσα στην οποία θα κρατάτε σημειώσεις και να χρησιμοποιείτε σύμβολα. Ακολουθούν ορισμένες **συμβουλές και μυστικά** ⁽⁴³⁾:

- σχεδιάστε σύμβολα αντί για λέξεις;
- χρησιμοποιήστε συντομογραφίες;

⁽⁴³⁾ UNHCR Αυστρία, [Handbook for Interpreters in Asylum Procedures](#) (Εγχειρίδιο διερμηνέων για διαδικασίες ασύλου), Βιέννη, 2022. Βλ. επίσης την εκπαιδευτική θεματική ενότητα του ΕΥΑΑ σχετικά με τη [διερμηνεία στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου](#).

- χρησιμοποιήστε λέξεις ή φράσεις για να συνδέσετε ιδέες σε διαφορετικά σημεία·
- χρησιμοποιήστε σύμβολα ή διάφορα σημάδια για να τονίσετε, να επιβεβαιώσετε ή να αναιρέσετε: για παράδειγμα, χρησιμοποιήστε γραμμή διαγραφής για να υποδηλώνετε το «όχι» ή κάτω παύλα για να τονίσετε μια ιδέα·
- χρησιμοποιήστε σύμβολα ή σημάδια για να σημειώσετε τους χρόνους και τα τροπικά ρήματα·
- χρησιμοποιήστε γραμμές υπενθύμισης ώστε να αποφεύγετε να σημειώνετε το ίδιο δύο φορές στην ίδια σελίδα·
- χρησιμοποιήστε σύμβολα ή ειδικές συντομογραφίες για να επισημάνετε τους συνδέσμους μεταξύ ενεργειών ή γεγονότων·
- οργανώστε τις σημειώσεις σας με δομημένο τρόπο πάνω στη σελίδα.

Παράδειγμα λήψης σημειώσεων

Δήλωση του αιτούντος

Έφτασα στην Αυστρία με αεροπλάνο στις 3 Απριλίου 2023

Βασικά στοιχεία

Ποιος (υποκείμενο)
Τι έκανε (ρήμα)
Πού/πότε/πώς

Σημειώσεις του διερμηνέα

Εγώ

→ α

ΑΤ
3/4/23
Αεροπλάνο

Εξασκηθείτε στη λήψη σημειώσεων

Ζητήστε από κάποιο άλλο άτομο να σας διαβάσει ένα κείμενο ή να σας αφηγηθεί κάτι ή ακούστε έναν ομιλητή στην τηλεόραση, στο διαδίκτυο ή σε ένα podcast. Κρατήστε σημειώσεις όσο μιλάει ο ομιλητής. Κάντε παύση κάθε δύο προτάσεις. Προσπαθήστε να επαναλάβετε ακριβώς όσα είπε ο ομιλητής.

Αναλύστε το αποτέλεσμα. Μήπως παραλείψατε κάτι; Αλλάξατε κάτι; Προσπαθήστε να βρείτε τους λόγους για τυχόν λάθη, ώστε να γνωρίζετε τι πρέπει να προσέξετε. Όταν είστε έτοιμοι, κάντε ξανά την άσκηση και μεταφράστε στη γλώσσα-στόχο όσα δήλωσε ο ομιλητής ⁽⁴⁴⁾.

3.3.4. Στρατηγικές διερμηνείας

Στην ενότητα που ακολουθεί θα βρείτε οδηγίες σχετικά με **τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εκτελέσετε τα καθήκοντά σας κατά τη διάρκεια της συνέντευξης**, τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμόσετε στην πράξη τις τεχνικές και μη τεχνικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να εξασφαλιστεί ακριβής και υψηλής ποιότητας διερμηνεία και τον τρόπο με τον οποίο θα επιδείξετε τη συμπεριφορά που αναμένετε από εσάς στην αίθουσα της

⁽⁴⁴⁾ Βλ. το [εγχειρίδιο διερμηνέων](#) του καναδικού Συμβουλίου Μετανάστευσης και Προσφύγων.

συνέντευξης. Οι κατάλογοι δεν είναι εξαντλητικοί και δεν περιλαμβάνουν όλες τις πιθανές περιστάσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διερμηνεία. Ωστόσο, μπορούν να χρησιμεύσουν ως οδηγός και να σας βοηθήσουν να θυμάστε τον ρόλο σας κατά τη διερμηνεία.

Οι οδηγίες ισχύουν από τη στιγμή που συναντάτε τον αιτούντα —για παράδειγμα, όταν ο υπεύθυνος της συνέντευξης συνοδεύει εσάς και τον αιτούντα στην αίθουσα της συνέντευξης— μέχρι τη λήξη της συνέντευξης. Οι βασικές απαιτήσεις όσον αφορά την ορθή διερμηνεία είναι οι εξής:

- όλοι οι συμμετέχοντες να μπορούν να ακούν ο ένας τον άλλον με σαφήνεια,
- να κατανοείτε τη γλώσσα και τη διάλεκτο που μιλούν όλοι οι συμμετέχοντες,
- όλοι οι συμμετέχοντες να σας κατανοούν.

α) Επιβεβαίωση κατανόησης

Το εισαγωγικό μέρος της συνέντευξης είναι ένα σημαντικό στάδιο διότι σας δίνει τη δυνατότητα να βεβαιωθείτε ότι πληρούνται όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

- Φροντίστε ώστε ο αιτών και ο υπεύθυνος της συνέντευξης να **σας κατανοούν πλήρως** και να τους κατανοείτε πλήρως κι εσείς. Ενημερώστε αμέσως τον υπεύθυνο της συνέντευξης, εάν, για οποιονδήποτε λόγο, αυτό δεν ισχύει.
- Θα πρέπει επίσης να βεβαιωθείτε ότι μπορείτε **να ακούτε και να βλέπετε καλά ο ένας τον άλλον**. Ελέγξτε τη διάταξη των καθισμάτων, ώστε να έχετε τη δυνατότητα να βλέπετε και να ακούτε τόσο τον αιτούντα όσο και τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Εάν παράγοντες, όπως ο θόρυβος ή ο τόνος της φωνής του ομιλητή, σας δυσκολεύουν και δεν ακούτε πλήρως όσα λέγονται, πρέπει να το γνωστοποιήσετε στον υπεύθυνο της συνέντευξης το συντομότερο δυνατό, ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα. Μιλήστε με σαφήνεια και στη σωστή ταχύτητα. Βεβαιωθείτε ότι ο ρυθμός σας επιτρέπει στον υπεύθυνο της συνέντευξης να πληκτρολογήσει ή να αναφέρει όσα μεταφράζετε.

Περιπτωσιακή δυσκολία: κατανόηση της γλώσσας του αιτούντος

Κατά την έναρξη της συνέντευξης, συνειδητοποιείτε ότι ο υποψήφιος μιλά μια διάλεκτο με την οποία δεν είστε πλήρως εξοικειωμένοι.

Τι πρέπει να κάνετε

Ενημερώστε αμέσως τον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι δεν μπορείτε να κατανοήσετε πλήρως αυτή τη διάλεκτο και ότι δεν μπορείτε να διασφαλίσετε την ακρίβεια της διερμηνείας.

Περιπτωσιακή δυσκολία: δυνατότητα να ακούτε τον αιτούντα και τον υπεύθυνο της συνέντευξης

Ξεκινούν κατασκευαστικές εργασίες έξω από το παράθυρο και δεν μπορείτε να ακούσετε καλά όλα όσα λέγονται.

Τι πρέπει να κάνετε

Πείτε στον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι λόγω του θορύβου δεν μπορείτε να ακούσετε καλά όλα όσα λέγονται. Επιπλέον, για λόγους διαφάνειας, μεταφράστε στον αιτούντα όσα λέτε στον υπεύθυνο της συνέντευξης.

β) Διασφάλιση της ορθότητας, της ακρίβειας και της πληρότητας

Η ορθότητα, η ακρίβεια και η πληρότητα έχουν καίρια σημασία για την ορθή διερμηνεία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ασύλου.

- Να μεταφράζετε πάντα χρησιμοποιώντας το **ίδιο υποκείμενο ή την ίδια αντωνυμία** που χρησιμοποιεί ο ομιλητής. Για παράδειγμα, όταν ο υποψήφιος λέει «Έκανα», θα μεταφράσετε «Έκανα» μιλώντας συνεπώς σε πρώτο πρόσωπο.
- Κατά περίπτωση, χρησιμοποιείτε το **γραμματικό γένος** των ουσιαστικών, των επιθέτων ή των ρημάτων που χρησιμοποιεί ο αιτών όταν αναφέρεται σε ανθρώπους. Εάν είτε στη γλώσσα-πηγή είτε στη γλώσσα-στόχο δεν υπάρχουν τα ίδια γραμματικά γένη (π.χ. εάν σε μια γλώσσα δεν υπάρχει το θηλυκό και το αρσενικό γένος ή δεν υπάρχει το ουδέτερο γένος) και δεν μπορείτε συνεπώς να μεταφράσετε πλήρως και με ακρίβεια, ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Εναπόκειται στον υπεύθυνο της συνέντευξης να συμφωνήσει για τον τρόπο που θα συνεχίσετε να μεταφράζετε. Για παράδειγμα, εάν ο αιτών μιλά για ένα πρόσωπο και λέει «αυτό ήρθε στο σπίτι μου» και στη γλώσσα-στόχο δεν υπάρχει το ουδέτερο φύλο, ως διερμηνέας θα πρέπει να επιλέξετε τεκμηριωμένα αν θα πείτε «αυτός» ή «αυτή» ήρθε στο σπίτι μου. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης θα πρέπει να ενημερωθεί για την επιλογή αυτή και να αποφασίσει πώς θα συνεχιστεί η διαδικασία.
- **Μεταφράστε όλα όσα λέγονται από τους συμμετέχοντες όσο το δυνατόν εγγύτερα** στην αρχική διατύπωση, **χωρίς να προσθέτετε ή να παραλείπετε στοιχεία** και **χωρίς να αλλάζετε** το περιεχόμενο.
  - Μεταφράστε όλα όσα λέει ο αιτών κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ακόμη και αν δεν πρόκειται για απάντηση σε ερώτηση του υπευθύνου συνέντευξης ή αν ο αιτών απευθύνεται ευθέως σε εσάς. Επιπλέον, μεταφράστε επαναλήψεις και δηλώσεις, ακόμη και αν είναι προφανώς ανακριβείς ή άσχετες, συγκεχυμένες ή παράλογες, καθώς και τυχόν μη φιλικές, χυδαίες ή προσβλητικές εκφράσεις. Δεν φέρετε ευθύνη για το περιεχόμενο όσων λέει ο ομιλητής.
  - Μεταφράστε με ακρίβεια και πληρότητα τις ερωτήσεις που θέτει ο υπεύθυνος της συνέντευξης. Ο τρόπος με τον οποίο τίθεται μια ερώτηση επηρεάζει την απάντηση του αιτούντος και υπάρχουν λόγοι για τους οποίους ο υπεύθυνος της συνέντευξης επιλέγει συγκεκριμένη διατύπωση ή συγκεκριμένο τύπο ερώτησης (βλ. ενότητα [1.4 Στάδια της προσωπικής συνέντευξης](#)). Για παράδειγμα, όταν ο υπεύθυνος της συνέντευξης θέτει ερώτηση ανοιχτού τύπου, πρέπει να τη μεταφράσετε όπως

αυτή διατυπώνεται. Δεν θα πρέπει να κάνετε καμία προσθήκη, όπως για παράδειγμα να δώσετε επιλογές για απαντήσεις, ακόμη και αν, κατά τη γνώμη σας, αυτές οι προσθήκες μπορούν να αποσαφηνίσουν την ερώτηση στον αιτούντα.

- Εάν ο υπεύθυνος της συνέντευξης κάνει τις ίδιες ή παρόμοιες ερωτήσεις περισσότερες από μία φορές, συνεχίστε να μεταφράζετε με ακρίβεια και πληρότητα.
  - Εάν κάτι δεν μπορεί να μεταφραστεί κυριολεκτικά στη γλώσσα-στόχο, για παράδειγμα μια παροιμία ή μια έκφραση, περιγράψτε το και ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι κάνατε μια περιγραφή.
  - Εάν πρέπει να ελέγξετε αν έχετε κατανοήσει σωστά ή θέλετε κάποιος από τους συμμετέχοντες να επαναλάβει κάτι για να διασφαλιστεί η ακρίβεια της διερμηνείας, πείτε το. Εάν χρειάζεται να διασταυρώσετε μια πληροφορία με τον αιτούντα, φροντίστε να ενημερώσετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης, καθώς πρέπει να γνωρίζει κάθε αλληλεπίδραση με τον αιτούντα.
  - Μεταφράστε πάντα τις συζητήσεις και τους διαλόγους που πραγματοποιεί παράλληλα ο υπεύθυνος της συνέντευξης με άλλα άτομα που παρίστανται στη συνέντευξη, για παράδειγμα τους νομικούς συμβούλους. Πρέπει να μεταφράζετε αυτές τις συνομιλίες για τον αιτούντα, ώστε να μην αποκλείεται από τη συζήτηση.
  - Για τη διασφάλιση της διαφάνειας προς όλους τους συμμετέχοντες, φροντίστε όλοι να ενημερώνονται κάθε φορά που αναφέρετε οτιδήποτε δεν αποτελεί αυστηρά διερμηνεία των λεγομένων ενός συμμετέχοντος. Αυτή η ενημέρωση μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, περιπτώσεις που διορθώνετε τον εαυτό σας, εάν κάνατε λάθος κατά τη διάρκεια της διερμηνείας.
  - Όταν θέλετε να πείτε κάτι με δική σας πρωτοβουλία, για παράδειγμα ότι χρειάζεστε διάλειμμα, πείτε ότι «ο διερμηνέας χρειάζεται διάλειμμα» και μεταφράστε το.
- Να αποτυπώνετε τον τρόπο ομιλίας κάθε συμμετέχοντος με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει **να αναπαράγετε το ύφος** (επιλογή λέξεων, δομή προτάσεων κ.λπ.) με το οποίο εκφράζονται οι συμμετέχοντες. Για παράδειγμα, εάν χρησιμοποιούν πολύ απλή γλώσσα, θα πρέπει να κάνετε το ίδιο. Αντιθέτως, εάν χρησιμοποιούν περίπλοκη ή τεχνική γλώσσα, πρέπει να κάνετε το ίδιο κατά τη διερμηνεία. Αυτό σημαίνει επίσης ότι δεν θα πρέπει να προσπαθήσετε να αποσαφηνίσετε ή να βελτιώσετε τη δομή των προτάσεων που χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες.
  - **Να αναπαράγετε τα μηνύματα με την ίδια σειρά** όπως διατυπώθηκαν από τον αιτούντα και τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Να θυμάστε ότι ακόμη και η σειρά με την οποία ο αιτών περιγράφει ή αφηγείται κάτι μπορεί να έχει σημασία.
  - Ανάλογα με τη γλώσσα στην οποία μεταφράζετε, ενδέχεται να σας ζητηθεί να αποσαφηνίσετε τη μεταγραφή (ή τον μεταγραμματισμό) ονομάτων από διαφορετικό αλφάβητο. Εφόσον είναι διαθέσιμοι και έχουν εγκριθεί στο εθνικό πλαίσιο της χώρας σας, ανατρέξτε στους **πίνακες μεταγραμματισμού** ή στις σχετικές οδηγίες. Εάν δεν υπάρχουν τέτοιου είδους εργαλεία ή κατευθυντήριες γραμμές, θα πρέπει να επιδείξετε τη δέουσα προσοχή κατά τον μεταγραμματισμό, καθώς ο μεταγραμματισμός των ονομάτων από τη μία γλώσσα στην άλλη μπορεί να διαφέρει και μπορεί να υπάρχουν διάφοροι τρόποι μεταγραμματισμού ενός συγκεκριμένου ονόματος. Σε αυτή την περίπτωση ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης.
  - Ανάλογα με την πρακτική της εθνικής σας αρχής, μπορεί να σας ζητηθεί να **μετατρέψετε ημερομηνίες** μεταξύ διαφορετικών ημερολογίων. Εάν επιτρέπεται, θα πρέπει να

χρησιμοποιηθεί ψηφιακός μετατροπέας ημερολογίου. Να σημειώνετε πάντα και τις δύο ημερομηνίες, βάσει των δύο αντίστοιχων ημερολογίων. Για να περιορίσετε τον κίνδυνο σύγχυσης και παρανόησης κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, μπορείτε, σε συνεννόηση με τον υπεύθυνο της συνέντευξης, να ζητήσετε από τον αιτούντα να διευκρινίσει σε ποιο ημερολόγιο αναφέρεται όταν αναφέρει μια ημερομηνία ή ένα έτος.

Περιπτωσιακή δυσκολία: αντιμετώπιση προβλήματος κατανόησης

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, υπάρχουν ορισμένα τμήματα των δηλώσεων του αιτούντος που δεν έχετε κατανοήσει πλήρως. Κατανοείτε, ωστόσο, το γενικό νόημα των δηλώσεων.

Τι πρέπει να κάνετε

Όταν δεν καταλαβαίνετε κάτι, θα πρέπει να ενημερώσετε τον υπεύθυνο συνέντευξης και να του πείτε ότι θα πρέπει να ζητήσετε από τον αιτούντα να επαναλάβει ή να αποσαφηνίσει τις δηλώσεις του προκειμένου να κατανοήσετε πλήρως τι πρόκειται να μεταφράσετε. Το αίτημα για αποσαφηνίσεις δείχνει επαγγελματισμό και όχι έλλειψη επάρκειας.

Περιπτωσιακή δυσκολία: χειρισμός διαφορετικών όρων

Ο αιτών χρησιμοποιεί μια λέξη που έχει περισσότερες από μία έννοιες. Δεν είναι σαφές από τα συμφραζόμενα τι εννοεί ο αιτών.

Τι πρέπει να κάνετε

Πείτε στον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι δεν μπορείτε να μεταφράσετε, επειδή ο αιτών χρησιμοποιεί μια λέξη με πολλές έννοιες. Ζητήστε από τον υπεύθυνο της συνέντευξης να σας επιτρέψει να ρωτήσετε τον αιτούντα για τη σχετική έννοια.

Περιπτωσιακή δυσκολία: παράλληλες συνομιλίες

Ο αιτών και ο νομικός του σύμβουλος συζητούν ταυτόχρονα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Δεν μπορείτε να μεταφράσετε πλήρως αυτή τη συνομιλία.

Τι πρέπει να κάνετε

Μπορείτε να περιμένετε να παρέμβει ο υπεύθυνος συνέντευξης. Μπορείτε επίσης να σηκώσετε το χέρι σας για να παρέμβετε και να ζητήσετε ευγενικά να μιλά ένα πρόσωπο κάθε φορά. Μεταφράστε το αίτημά σας για όλους τους συμμετέχοντες.

γ) Τήρηση των ορίων της διερμηνείας

Όταν κάνετε τη διερμηνεία σε μια συνέντευξη, πρέπει να φροντίζετε να μην ξεφεύγετε από τον ρόλο σας, ώστε ο αιτών να κατανοεί επαρκώς τις αρμοδιότητες όλων των συμμετεχόντων.

- **Περιοριστείτε στη διερμηνεία.** Ο υπεύθυνος της συνέντευξης είναι αρμόδιος για τη συνέντευξη και ως διερμηνέας δεν πρέπει να παρεμβαίνετε χωρίς την άδειά του. Να θυμάστε ότι κάθε υπεύθυνος συνέντευξης έχει το δικό του πλάνο για τον τρόπο διεξαγωγής της συνέντευξης και αυτό το πλάνο μπορεί να διαφέρει μεταξύ υπευθύνων και μεταξύ υποθέσεων. Το καθήκον σας είναι να επικεντρωθείτε στην παροχή ορθής και ακριβούς διερμηνείας.
- **Προσηλωθείτε στη γλώσσα και στη διάλεκτο για την οποία ζητήθηκε η υπηρεσία σας.** Ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης αν ο αιτών, σε οποιοδήποτε σημείο της συνέντευξης, μιλήσει σε γλώσσα ή διάλεκτο διαφορετική από αυτή που σας ζητήθηκε να μεταφράσετε και στην οποία υποτίθεται ότι θα διεξαγόταν η συνέντευξη.
- **Μην παρέχετε ποτέ υποστήριξη, προσωπικές απόψεις ή συμβουλές σε κανέναν από τους συμμετέχοντες, ιδίως όσον αφορά την εξέταση των λόγων της αίτησης.** Για παράδειγμα, μην απαντάτε σε ερωτήσεις σχετικά με την κατάσταση στη χώρα καταγωγής ούτε να κρίνετε την αξιοπιστία των δηλώσεων του αιτούντος, ακόμη και αν σας ζητηθεί. Είναι πιθανό ο αιτών να σας ρωτήσει σχετικά με την καταγωγή, την εθνότητα ή τη θρησκεία σας. Μην απαντάτε σε αυτές τις ερωτήσεις και ενημερώστε αμέσως τον υπεύθυνο της συνέντευξης.

Περιπτωσιακή δυσκολία: αίτημα για βοήθεια από τον αιτούντα

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ο υπεύθυνος της συνέντευξης ρωτά τον αιτούντα πότε ξεκίνησε ο πόλεμος στη χώρα του. Ο αιτών δεν μπορεί να θυμηθεί την ημερομηνία και σας ζητά βοήθεια.

Τι πρέπει να κάνετε

Δεν θα απαντήσετε στον αιτούντα. Θα μεταφράσετε την ερώτηση του αιτούντος στον υπεύθυνο της συνέντευξης. Ο υπεύθυνος συνέντευξης θα εξηγήσει στον αιτούντα ότι δεν μπορείτε να απαντήσετε στην ερώτηση ή σε παρόμοιες ερωτήσεις.

δ) Προσεκτική και ευγενική προσέγγιση

Για την εξασφάλιση διερμηνείας υψηλής ποιότητας κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης ασύλου, απαιτούνται επίσης ορισμένες μη τεχνικές δεξιότητες, όπως η ικανότητα να προσεγγίζετε τη συνέντευξη επιδεικνύοντας προσοχή, σεβασμό και προσαρμοστικότητα.

Να ακούτε προσεκτικά όλους τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δίνετε την πλήρη προσοχή σας σε όσα λέγονται και να καταβάλλετε συνειδητή προσπάθεια να συγκρατήσετε τις πληροφορίες. Δώστε προσοχή στις μη λεκτικές ενδείξεις των συμμετεχόντων, καθώς και στις εκφράσεις και στους τρόπους επικοινωνίας που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό τους. Αυτό θα σας βοηθήσει να κατανοήσετε και να μεταφράσετε καλύτερα τις εκφράσεις τους. Για να το κάνετε αυτό, να κοιτάτε προς τον ομιλητή όταν ακούτε.

Περιπτωσιακή δυσκολία: προσοχή στη μη λεκτική επικοινωνία

Μεταφράζετε για αιτούντα του αντίθετου κοινωνικού φύλου. Τόσο στον δικό σας όσο και στον δικό τους πολιτισμό, δεν είναι σωστό να έχετε άμεση οπτική επαφή.

Τι πρέπει να κάνετε

Εξακολουθείτε να κοιτάτε προς τον αιτούντα, αλλά χωρίς να έχετε άμεση οπτική επαφή, ώστε να γίνει αντιληπτή η μη λεκτική επικοινωνία.

Η συμπεριφορά σας θα πρέπει επίσης να συμβάλλει στη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης για τον αιτούντα.

- **Να σέβεστε όλους τους αιτούντες** και να επικοινωνείτε μαζί τους επιδεικνύοντας ευαισθησία κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, ιδίως με όσους βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. κεφάλαιο [4 Διερμηνεία για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση](#)).
- Ορισμένες φορές, μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπίσετε αιτούντες που είναι επιθετικοί ή ασεβείς. Οι αιτούντες μπορεί, για παράδειγμα, να εκφράσουν θυμό για τη φύση της συνέντευξης ή για ορισμένες ερωτήσεις που τους υποβάλλονται. Εάν συμβεί αυτό, **παραμείνετε ήρεμοι** και αποφύγετε να έρθετε σε αντιπαράθεση με τον αιτούντα. Αντιθέτως, θα πρέπει να μεταφράσετε αυστηρά όλα όσα λέει ο αιτών και, εάν η κατάσταση εκτραπεί, ζητήστε ένα μικρό διάλειμμα για να μιλήσετε χωριστά στον υπεύθυνο της συνέντευξης.
- Στην αρχή ή κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης, ενδέχεται ο αιτών να ζητήσει διερμηνέα συγκεκριμένου κοινωνικού φύλου, θρησκείας, εθνοτικής καταγωγής ή κοινότητας. Μπορεί επίσης να αναφέρει ότι αισθάνεται άβολα με τον διερμηνέα. **Δεν θα πρέπει να το πάρετε προσωπικά**, καθώς δεν σχετίζεται με την ποιότητα της εργασίας σας, αλλά μάλλον με την πολύ ευαίσθητη φύση μιας αίτησης ασύλου και τις τραυματικές εμπειρίες που μπορεί να έχει βιώσει ο αιτών (π.χ. ενδοοικογενειακή βία, κακοποιήσεις στο πλαίσιο διεθνοτικών ή διαθρησκευτικών συγκρούσεων).
- **Αποφύγετε τη χρήση λεκτικών ή μη λεκτικών εκφράσεων που βασίζονται σε στερεότυπα** ή προσωπικές πεποιθήσεις σχετικά με την εμφάνιση, τη συμπεριφορά ή τη στάση του αιτούντος.

Περιπτωσιακή δυσκολία: έλεγχος μη λεκτικής επικοινωνίας μέσω των χειρονομιών και των εκφράσεών σας

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ο αιτών αφηγείται μια πράξη βίας που έχει διαπράξει. Αισθάνεστε ότι επηρεάζεστε έντονα και ότι ταραζέστε.

Τι πρέπει να κάνετε

Συνεχίστε να μεταφράζετε και φροντίστε ώστε οι εκφράσεις του προσώπου σας και άλλες τεχνικές μη λεκτικής επικοινωνίας να παραμείνουν ουδέτερες. Εάν χρειάζεστε λίγο χρόνο για να συνέλθετε πριν συνεχίσετε την εργασία σας, μπορείτε να ζητήσετε διάλειμμα.

Περιπτωσιακή δυσκολία: επιθετική συμπεριφορά του αιτούντος

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ο αιτών γίνεται λεκτικά επιθετικός. Δεν ξέρετε πώς να αντιδράσετε.

Τι πρέπει να κάνετε

Πάνω απ' όλα, διατηρήστε την ψυχραιμία σας και μην παίρνετε τα σχόλια προσωπικά. Θα πρέπει να μεταφράζετε όλα όσα λέει ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των προσβλητικών σχολίων και εκφράσεων, ώστε ο υπεύθυνος της συνέντευξης να μπορεί να παρέμβει. Διαφορετικά, ως έσχατη λύση, μπορείτε να ζητήσετε διάλειμμα κατά τη διάρκεια του οποίου μπορείτε να μιλήσετε στον υπεύθυνο της συνέντευξης και να ζητήσετε περισσότερη υποστήριξη. Ίσως είναι χρήσιμο πριν από τη συνέντευξη να συμφωνήσετε με τον υπεύθυνο της συνέντευξης ένα σήμα που υποδεικνύει κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ώστε να μπορείτε και οι δύο να ενεργήσετε γρήγορα.

ε) Ζητήστε διαλείμματα όταν είναι αναγκαίο

Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για τους οποίους μπορεί να είναι αναγκαίο ένα διάλειμμα κατά τη διάρκεια της διερμηνείας.

- Μερικές φορές, λόγω της μακράς διάρκειας μιας συνέντευξης, λόγω της φύσης ή της ευαισθησίας των θεμάτων που εξετάζονται ή λόγω της συμπεριφοράς οποιουδήποτε από τους συμμετέχοντες, μπορεί να **είναι πιο δύσκολο για εσάς να τηρήσετε ορθή συμπεριφορά** καθ' όλη τη διάρκεια της συνέντευξης. Εάν αντιμετωπίσετε τέτοιου είδους δυσκολία, μπορείτε να ζητήσετε διάλειμμα από τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Η αντιμετώπιση αυτή αποτελεί ένδειξη επαγγελματισμού και θα σας βοηθήσει να διατηρήσετε την ποιότητα της διερμηνείας σας.
- Θα μπορούσατε να ζητήσετε διάλειμμα όποτε θέλετε να **αναφέρετε ένα σχόλιο στον υπεύθυνο της συνέντευξης**, καθώς αυτό δεν πρέπει ποτέ να γίνεται παρουσία του αιτούντος. Θα πρέπει να πράττετε αναλόγως εάν περιέλθει σε γνώση σας στοιχείο που ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στη συνέντευξη ή στη διερμηνεία, είτε από την πλευρά του αιτούντος (π.χ. ενδείξεις δυσπιστίας του αιτούντος) είτε από την πλευρά σας (π.χ. προκατάληψη).

3.4. Μετά τη συνέντευξη

Απορρίψτε με ασφαλή τρόπο τις σημειώσεις που κρατήσατε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην εθνική πρακτική. Μην κοινοποιείτε ποτέ τις σημειώσεις σας σε κανέναν και μην τις παίρνετε μαζί σας μετά τη συνέντευξη ούτε να τις αφήνετε χωρίς επίβλεψη (βλ. ενότητα [2.3 Εμπιστευτικότητα](#)).

Να είστε διαθέσιμοι να λάβετε **ανατροφοδότηση** σχετικά με τις επιδόσεις σας, ώστε να ενημερωθείτε για τους τομείς στους οποίους μπορείτε να βελτιώσετε τις δεξιότητές σας.

Κάθε συνέντευξη είναι μια **μαθησιακή εμπειρία** για εσάς ως διερμηνέα. Σε όσο περισσότερες συνεντεύξεις μεταφράζετε, τόσο περισσότερες γνώσεις θα αποκτάτε ως προς τον τρόπο διερμηνείας με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια.

Μετά το πέρας της συνέντευξης, θα πρέπει **να σημειώνετε** πώς πήγε η συνέντευξη, να αναστοχάζεστε και να προσδιορίζετε τις επακόλουθες ενέργειες στις οποίες ίσως είναι ανάγκη να προβείτε. Εάν χρειάστηκε να αναζητήσετε μια λέξη την οποία δεν γνωρίζατε, προσπαθήστε να την απομνημονεύσετε για την επόμενη φορά και να την προσθέσετε στο γλωσσάριο σας.

Να θυμάστε να **μην αποκαλύπτετε ποτέ πληροφορίες** που περιήλθαν σε γνώση σας κατά τη διάρκεια της διερμηνείας ή μέσω πρόσβασης σε έγγραφα σε κανέναν, όπως μεταξύ άλλων σε φίλους, στην οικογένεια και σε άλλους διερμηνείς. Επιπλέον, μην κοινοποιείτε ποτέ αυτές τις πληροφορίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

3.5. Εξ αποστάσεως διερμηνεία

Η χρήση της εξ αποστάσεως διερμηνείας έχει αυξηθεί σημαντικά και επομένως ενδέχεται να καταστεί σημαντική μέθοδος διερμηνείας. Η εξ αποστάσεως διερμηνεία έχει πολλά πλεονεκτήματα, όπως αύξηση της αποτελεσματικότητας και μείωση των εξόδων ταξιδιού. Μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη κατά τη διεξαγωγή συνεντεύξεων με αιτούντες που βρίσκονται σε απομακρυσμένες τοποθεσίες, όταν υπάρχει έλλειψη διερμηνέων σε μια χώρα ή περιοχή, κατά τη διάρκεια περιορισμών της κυκλοφορίας ή όταν ο αιτών τελεί υπό κράτηση. Ωστόσο, η εξ αποστάσεως διερμηνεία απαιτεί διαφορετικές μεθόδους εργασίας και παρουσιάζει ορισμένες ειδικές δυσκολίες. Κατά γενικό κανόνα, εξακολουθεί να προτιμάται και να συνιστάται η διά ζώσης διερμηνεία ⁽⁴⁵⁾.

Για τους σκοπούς του παρόντος οδηγού, η εξ αποστάσεως διερμηνεία ορίζεται ως η κατάσταση στην οποία ένας ή περισσότεροι από τους συμμετέχοντες συνδέονται μέσω ενός εργαλείου βιντεοδιάσκεψης, διαδικτυακής υπηρεσίας φωνητικών κλήσεων ή τηλεφώνου. Οι διαδικασίες μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με την εθνική πρακτική. Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα **πιθανού περιβάλλοντος διερμηνείας** ⁽⁴⁶⁾:

- Βρίσκεστε στις εγκαταστάσεις των αρχών ασύλου, μετανάστευσης ή της συνοριακής αρχής, στην ίδια αίθουσα με τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Ο αιτών βρίσκεται αλλού, για παράδειγμα σε κέντρο υποδοχής, μόνος του ή με τον νομικό του σύμβουλο.
- Βρίσκεστε σε έναν ειδικά εγκατεστημένο και ασφαλή σταθμό εργασίας, χωριστά από τον υπεύθυνο της συνέντευξης.
- Είστε μόνος και εργάζεστε από το σπίτι μέσω βιντεοδιάσκεψης ή τηλεφώνου.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται σε εξ αποστάσεως διερμηνεία εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, μεταξύ άλλων από τον διαθέσιμο εξοπλισμό και την τοποθεσία του αιτούντος, τον υπεύθυνο της συνέντευξης και τον διερμηνέα. Επίσης, οι νομικές διατάξεις ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις, ιδίως σε σχέση με την καταγραφή της συνέντευξης.

⁽⁴⁵⁾ Βλ. UNHCR, [Key procedural considerations on the remote participation of asylum-seekers in the refugee status determination interview](#) (Βασικά διαδικαστικά ζητήματα σχετικά με την εξ αποστάσεως συμμετοχή των αιτούντων άσυλο στη συνέντευξη για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα), 15 Μαΐου 2020.

⁽⁴⁶⁾ [Εκπαιδευτικός οδηγός](#) του ΕΥΑΑ, 2023, ενότητα «Interpreting in the asylum context» (Διερμηνεία στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου).

Να θυμάστε ότι, ακόμη και κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως διερμηνείας, πρέπει να διατηρείτε τον επαγγελματισμό σας και να έχετε υπόψη τις βασικές αρχές που ισχύουν για τη διά ζώσης διερμηνεία (βλ. κεφάλαιο [2 Βασικές αρχές της διερμηνείας στη διαδικασία ασύλου](#)).

Στις επόμενες παραγράφους θα βρείτε τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο προσαρμογής της διερμηνείας σας σε συνθήκες εξ αποστάσεως εργασίας.

Είναι σημαντικό να **προετοιμάζετε εγκαίρως τον εξοπλισμό που απαιτείται για την εξ αποστάσεως συνέντευξη**.

- Φροντίστε ώστε να λάβετε πριν από τη συνέντευξη όλες τις **σχετικές οδηγίες** σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής της εξ αποστάσεως διερμηνείας. Εσείς ως διερμηνέας μπορείτε επίσης να παροτρύνετε την αρχή που διεξάγει τη συνέντευξη να κοινοποιήσει στους συμμετέχοντες τις οδηγίες για τις εξ αποστάσεως συνεντεύξεις πριν από τη διεξαγωγή της συνέντευξης.
- **Ελέγξτε τον τρόπο χρήσης της συσκευής** που απαιτείται για την εκτέλεση της διερμηνείας και μεριμνήστε ώστε να λειτουργεί όλος ο αναγκαίος εξοπλισμός. Οι τεχνικές συσκευές που χρησιμοποιούνται σε περιβάλλον εξ αποστάσεως διερμηνείας μπορούν να κυμαίνονται από τον απλό εξοπλισμό —τηλέφωνο (σταθερό ή κινητό), υπολογιστή ή ταμπλέτα— έως τον πιο εξελιγμένο εξοπλισμό βιντεοδιασκέψεων και τηλεδιασκέψεων.
- Φροντίστε η συσκευή που θα χρησιμοποιήσετε να είναι **λειτουργική και πλήρως φορτισμένη** και να έχετε πρόχειρο έναν φορτιστή σε περίπτωση που μειωθεί η ισχύς της μπαταρίας.
- Βεβαιωθείτε ότι λειτουργούν **το ηχείο και το μικρόφωνο** της συσκευής σας. Χρησιμοποιήστε **ακουστικά** όταν μεταφράζετε μέσω τηλεφώνου ή βιντεοδιάσκεψης· η ποιότητα του ήχου είναι πολύ καλύτερη, ενώ η χρήση ακουστικών ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο να ακουστεί η συνέντευξη από τρίτους και, κατά συνέπεια, ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος παραβίασης της εμπιστευτικότητας. Να έχετε υπόψη ότι η παρατεταμένη χρήση ακουστικών που έχουν ρυθμιστεί σε υψηλή ένταση μπορεί να βλάψει την ακοή σας. Επαληθεύστε ότι η **διαδικτυακή ή τηλεφωνική σύνδεση** είναι αρκετά καλή και ασφαλής, σύμφωνα με τις εθνικές απαιτήσεις. Να έχετε προετοιμαστεί για καθυστερήσεις μεταξύ της αποστολής και λήψης μηνυμάτων. Να γνωρίζετε με ποιον πρέπει να επικοινωνήσετε για να σας βοηθήσει στην επίλυση τεχνικών ζητημάτων. Ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης εκ των προτέρων, εάν αντιμετωπίζετε τεχνικά προβλήματα που δεν θα μπορούσατε να επιλύσετε εγκαίρως για τη συνέντευξη.
- Εάν η διερμηνεία πρόκειται να διεξαχθεί μέσω **βιντεοδιάσκεψης**, χρησιμοποιήστε φορητό υπολογιστή, επιτραπέζιο υπολογιστή ή ταμπλέτα —όχι κινητό τηλέφωνο— με ενσωματωμένη ή εξωτερική κάμερα, ώστε να εξασφαλίσετε εικόνες καλής ποιότητας και επαρκούς μεγέθους. Επαληθεύστε ότι η κάμερα λειτουργεί και η γωνία του φακού της επιτρέπει στους συμμετέχοντες να σας βλέπουν καθαρά. Φροντίστε να έχετε ουδέτερο φόντο. Πρέπει να φαίνεται πλήρως το πρόσωπό σας, καθώς και το ότι κρατάτε σημειώσεις. Φροντίστε να υπάρχει επαρκής φωτισμός στην αίθουσα· εάν φαίνεται μόνον η φιγούρα σας μέσω της κάμερας, πρέπει να προσαρμόσετε τον φωτισμό. Να έχετε υπόψη ότι τα ενδύματα με ρίγες και κουκκίδες μπορούν να παραμορφώσουν την εικόνα στην οθόνη ή να αποσπάσουν την προσοχή, γι' αυτό αποφύγετε να τα φοράτε όταν κάνετε διερμηνεία μέσω βιντεοδιάσκεψης.

- Ενδέχεται να σας ζητηθεί να συμμετάσχετε σε μια σύντομη **δοκιμαστική συνεδρία** πριν από τη συνάντηση ή μπορείτε εσείς να ζητήσετε δοκιμαστική συνεδρία πριν από τη συνέντευξη. Στη δοκιμαστική συνεδρία, μπορείτε να επιβεβαιώσετε ότι ο εξοπλισμός σας λειτουργεί σωστά και ότι όλοι οι συμμετέχοντες μπορούν να συνεννοηθούν μεταξύ τους. Συμφωνήστε εκ των προτέρων με τον υπεύθυνο της συνέντευξης τα εναλλακτικά μέσα επικοινωνίας και τις ενέργειές σας σε περίπτωση προβλημάτων συνδεσιμότητας ή άλλων τεχνικών προβλημάτων.

Μολονότι η διεξαγωγή της εξ αποστάσεως συνέντευξης και διερμηνείας βασίζεται στις ίδιες αρχές που ισχύουν για τη μέθοδο που διεξάγεται διά ζώσης, απαιτείται μεγαλύτερη προσοχή και προσπάθεια από την πλευρά του κάθε συμμετέχοντα. Από την πλευρά σας, θα χρειαστεί να καταβάλετε ιδιαίτερες προσπάθειες, για να βεβαιωθείτε ότι εργάζεστε σε ένα περιβάλλον που σας βοηθά να συγκεντρωθείτε και να τηρήσετε τους κανόνες εμπιστευτικότητας. Σας συνιστούμε να διενεργήσετε τους ακόλουθους **ελέγχους πριν από τη συνέντευξη**:

- Βεβαιωθείτε ότι **δεν ακούγεται κανένας θόρυβος** στην αίθουσα και ότι **κανένας τρίτος δεν μπορεί να ακούσει** τη συνέντευξη.
- Βεβαιωθείτε ότι είστε **μόνοι** στην αίθουσα και ότι έξω από την πόρτα έχει τοποθετηθεί το σήμα **«Μην ενοχλείτε»**. Αυτοί οι έλεγχοι είναι σημαντικοί για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας και της συγκέντρωσής σας.
- Βεβαιωθείτε ότι **νιώθετε άνετα στις συνθήκες εργασίας σας** και ότι έχετε χρόνο για διάλειμμα ανάμεσα σε δύο ή περισσότερες διαδοχικές εργασίες.
- Συμφωνήστε εκ των προτέρων με τον υπεύθυνο της συνέντευξης, αν θα θέλατε να **αυξηθεί η συχνότητα της εναλλαγής των συνομιλητών** ή να αυξηθεί ο **αριθμός των διαλειμμάτων**.

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, πρέπει να διασφαλίσετε τη διατήρηση ευνοϊκών συνθηκών.

- Όπως και στις προσωπικές συνεντεύξεις, ομοίως και στις εξ αποστάσεως συνεντεύξεις είναι εξαιρετικά σημαντικό όλοι οι συμμετέχοντες να μπορούν να ακούν όλα όσα λέγονται. Εάν με οποιονδήποτε τρόπο **δυσκολεύεστε να ακούτε ή να βλέπετε** τους άλλους συμμετέχοντες, ενημερώστε αμέσως τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Προσπαθήστε να επιλύσετε τυχόν προβλήματα κατά την έναρξη της συνεδρίας ή το συντομότερο δυνατό μετά την εμφάνιση του προβλήματος.
- Να έχετε υπόψη ότι ενδέχεται να υπάρξουν **καθυστερήσεις** μεταξύ της αποστολής και της λήψης μηνυμάτων κατά τη διεξαγωγή της εξ αποστάσεως συνέντευξης. Εάν είναι αναγκαίο, μπορείτε να υπενθυμίζετε στον υπεύθυνο της συνέντευξης και στον αιτούντα να μιλούν εκ περιτροπής και να αφήνουν περιθώριο για διερμηνεία ενδιάμεσα.

Περιπτωσιακή δυσκολία: παρατήρηση μη λεκτικών ενδείξεων

Η έλλειψη άμεσης επαφής με ορισμένους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια μιας εξ αποστάσεως συνέντευξης δεν σας επιτρέπει, ως διερμηνέα, να παρατηρήσετε πλήρως τη γλώσσα του σώματος, τις εκφράσεις ή ενδείξεις μη λεκτικής επικοινωνίας. Θέλετε να ελαχιστοποιήσετε τον αρνητικό αντίκτυπο αυτής της κατάστασης.

Τι πρέπει να κάνετε

Εάν η διερμηνεία γίνεται μέσω τηλεφώνου ή χωρίς βίντεο, δώστε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη προσοχή στον τόνο της φωνής ή στον επιτονισμό των συμμετεχόντων καθώς και σε κάθε άλλο φωνητικό σημείο που μπορεί να σας βοηθήσει στην κατανόηση μη λεκτικών ενδείξεων.

Εάν η συνέντευξη διεξάγεται μέσω βιντεοδιάσκεψης, ρυθμίζετε τη γωνία της κάμερας έτσι ώστε να είναι ορατές οι εκφράσεις του προσώπου σας. Μπορείτε επίσης να ζητήσετε από τον υπεύθυνο της συνέντευξης να προσαρμόσει την κάμερά του ή την κάμερα του αιτούντος, εάν είναι αναγκαίο, ώστε να μπορείτε να τον βλέπετε καθαρά. Εάν χρησιμοποιείτε πολλαπλές οθόνες, κοιτάξτε την οθόνη με την κάμερα.

Περιπτωσιακή δυσκολία: κίνδυνος να χαθούν δηλώσεις των συμμετεχόντων

Έχει προγραμματιστεί να κάνετε εξ αποστάσεως διερμηνεία. Στο παρελθόν, νιώσατε ότι ήταν ιδιαίτερα κουραστικό για εσάς και ύστερα από λίγη ώρα ήταν δύσκολο να κατανοήσετε επακριβώς όλα όσα έλεγε ο αιτών. Θέλετε να ελαχιστοποιήσετε τον κίνδυνο να συμβεί κάτι τέτοιο.

Τι πρέπει να κάνετε

Η εξ αποστάσεως διερμηνεία ενέχει μεγαλύτερο κίνδυνο τροποποιήσεων, προσθηκών και παραλείψεων από ό,τι η διά ζώσης διερμηνεία. Θα πρέπει να συγκεντρωθείτε ακόμη περισσότερο από ό,τι συνηθίζετε για να ελαχιστοποιήσετε αυτόν τον κίνδυνο. Υπάρχουν κάποιες άλλες ενέργειες στις οποίες μπορείτε να προβείτε. Για παράδειγμα, πριν από τη συνέντευξη, μπορείτε να συμφωνήσετε με τον υπεύθυνο της συνέντευξης να κάνετε διαλείμματα πιο συχνά από ό,τι στις διά ζώσης συνεντεύξεις, εφόσον το πρόγραμμα το επιτρέπει. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, μπορείτε επίσης να ελέγχετε συχνότερα αν ο αιτών καταλαβαίνει. Η λήψη σημειώσεων είναι επίσης σημαντική.

Περιπτωσιακή δυσκολία: διασφάλιση της εναλλαγής συνομιλητών

Μόλις κάνατε διερμηνεία σε εξ αποστάσεως συνέντευξη. Οι δηλώσεις του αιτούντος ήταν μακροσκελείς, γεγονός που δυσχέραινε τη διερμηνεία σας. Ωστόσο, δεν ήσασταν σίγουροι πώς να υποδείξετε στον αιτούντα να κάνει παύση. Δεν θα θέλατε να ξαναβρεθείτε στην ίδια κατάσταση στο μέλλον.

Τι πρέπει να κάνετε

Την επόμενη φορά, πριν από την έναρξη της συνέντευξης προσπαθήστε να συμφωνήσετε με τον υπεύθυνο της συνέντευξης τον τρόπο με τον οποίο θα υποδεικνύετε πότε χρειάζεστε να κάνουν παύση οι ομιλητές [π.χ. χρησιμοποιώντας την επιλογή «raise hand» (ζητώ τον λόγο) η οποία είναι διαθέσιμη σε ορισμένα εργαλεία βιντεοδιάσκεψης ή πληκτρολογώντας ένα μήνυμα στο παράθυρο συνομιλίας]. Συμφωνήστε να ενημερωθεί σχετικά ο αιτών κατά το εναρκτήριο στάδιο της συνέντευξης.

Περιπτωσιακή δυσκολία: ελλιπής εξοπλισμός ή ανεπαρκής ποιότητα ήχου ή βίντεο

Έχει προγραμματιστεί να κάνετε σύντομα διερμηνεία εξ αποστάσεως. Γνωρίζετε από την προηγούμενη εμπειρία σας ότι μπορεί να υπάρξουν τεχνικά προβλήματα. Ανησυχείτε ότι αυτό θα επηρεάσει την εργασία σας και τη διαδικασία της συνέντευξης.

Τι πρέπει να κάνετε

Προετοιμαστείτε κατάλληλα. Φροντίστε όλος ο εξοπλισμός σας να είναι σε πλήρη λειτουργική κατάσταση και φόρτιση πριν από τη συνέντευξη και η τηλεφωνική σύνδεση ή η σύνδεσή σας με το διαδίκτυο να είναι σταθερή. Συμφωνήστε εκ των προτέρων με τον υπεύθυνο της συνέντευξης τα εναλλακτικά μέσα επικοινωνίας και τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβείτε σε περίπτωση εμφάνισης προβλημάτων. Εάν προκύψει οποιοδήποτε ζήτημα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ενημερώστε αμέσως τον υπεύθυνο της συνέντευξης και εφαρμόστε τις λύσεις που έχουν προσδιοριστεί εκ των προτέρων. Εξετάστε πιθανές λύσεις εάν δεν έχουν προσδιοριστεί εκ των προτέρων.

4. Διερμηνεία για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση

Ευαλωτότητα είναι η κατάσταση στην οποία ένα πρόσωπο διατρέχει κίνδυνο να υποστεί βλάβη ή δυσμενείς συνέπειες λόγω προσωπικών περιστάσεων. Οι αιτούντες διεθνή προστασία μπορεί να βρεθούν σε ειδικές καταστάσεις ευαλωτότητας λόγω διαφόρων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των αρνητικών γεγονότων που έχουν βιώσει. Οι αιτούντες που βρίσκονται σε κατάσταση ευαλωτότητας συχνά χρειάζονται φροντίδα, υποστήριξη ή προστασία. Ενδέχεται επίσης να χρειάζονται ειδικές εγγυήσεις για να συμμετάσχουν στη διαδικασία ασύλου με τον ίδιο τρόπο που συμμετέχουν και οι άλλοι αιτούντες.

Στο παρόν κεφάλαιο:

- εισάγεται η έννοια της ευαλωτότητας στη διαδικασία ασύλου,
- παρουσιάζονται διάφορες ομάδες αιτούντων που βρίσκονται σε καταστάσεις ευαλωτότητας, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο η κατάστασή τους μπορεί να επηρεάσει την ικανότητά τους να συμμετάσχουν στις συνεντεύξεις,
- προτείνονται στρατηγικές διερμηνείας για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση,
- υποδεικνύονται δύσκολες καταστάσεις που μπορεί να αντιμετωπίσετε κατά τη διάρκεια της εργασίας σας και παρέχεται καθοδήγηση όσον αφορά το πώς να συμπεριφερθείτε σε τέτοιες καταστάσεις.

4.1. Ευαλωτότητα στη διαδικασία ασύλου

Οι περισσότεροι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν εκτεθεί σε εμπειρίες ή καταστάσεις που μπορούν να τους καταστήσουν ευάλωτους. Έχουν εγκαταλείψει την πατρίδα τους και τον συνήθη τρόπο ζωής τους, έχοντας συχνά υποστεί απειλές, βία ή κακοποίηση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, έχουν εκτεθεί σε επικίνδυνες και εξαιρετικά δύσκολες καταστάσεις κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, μεταξύ άλλων και στις χώρες διέλευσης. Στη χώρα ασύλου, συχνά βρίσκονται σε αβέβαιη κατάσταση χωρίς σαφείς προοπτικές και με περιορισμένη πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, κοινωνικές υπηρεσίες και στην αγορά εργασίας.

Τα χαρακτηριστικά ευαλωτότητας μπορούν επίσης να συνδέονται με τις **προσωπικές περιστάσεις ή τα χαρακτηριστικά** του αιτούντος, όπως η ηλικία (τόσο η νεαρή όσο και η προχωρημένη ηλικία), το βιολογικό ή κοινωνικό φύλο, η ταυτότητα φύλου, ο γενετήσιος προσανατολισμός, η οικογενειακή κατάσταση, το πολιτισμικό και κοινωνικό υπόβαθρο, η εκπαίδευση, οι συνθήκες υγείας, συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων ψυχικής υγείας, και οι επείγοντες κίνδυνοι ασφαλείας.

Στους αιτούντες μπορούν να παρέχονται ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις, ώστε να διασφαλίζεται ότι η κατάσταση ευαλωτότητας στην οποία βρίσκονται δεν επηρεάζει τις πιθανότητες τους να κατανοήσουν και να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στη διαδικασία ασύλου. Οι εγγυήσεις αυτές τους βοηθούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου ισότιμα με τους άλλους αιτούντες. Η περίπτωση αυτή ενδέχεται να απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και χρήση

εξατομικευμένης προσέγγισης κατά την παροχή διερμηνείας. Θα πρέπει να έχετε προετοιμαστεί ψυχολογικά να συναντήσετε άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και να συμβάλλετε στη διαμόρφωση κλίματος ασφάλειας και σεβασμού κατά τη διάρκεια της προσωπικής τους συνέντευξης καθώς και σε κάθε άλλο στάδιο της διαδικασίας στην οποία συμμετέχετε. Ως επαγγελματίας διερμηνέας, όταν θεωρείτε ότι δεν μπορείτε να αναλάβετε τέτοιου είδους εργασίες, θα πρέπει επίσης να το επισημαίνετε.

4.2. Ομάδες που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις

Μεταξύ όλων των αιτούντων που βρίσκονται σε καταστάσεις ευαλωτότητας, μπορούμε να εντοπίσουμε τις ακόλουθες ομάδες οι οποίες, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, ενδέχεται να μην είναι απολύτως ικανοί να αφηγηθούν πλήρως και με συνοχή τις εμπειρίες τους, να εκφράσουν τους φόβους και να διατυπώσουν τις ανάγκες τους για χορήγηση προστασίας. Οι ομάδες στις οποίες ενδέχεται να χρειαστεί να δώσετε ιδιαίτερη προσοχή, ως διερμηνέας, είναι οι ακόλουθες:

- παιδιά, ιδίως στα παιδιά που είναι ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους,
- αιτούντες που είναι λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανς, κουίρ και ίντερσεξ άτομα (ΛΟΑΤΚΙ),
- θύματα σεξουαλικής και έμφυλης βίας,
- θύματα εμπορίας ανθρώπων,
- θύματα βασανιστηρίων και άλλων σοβαρών μορφών βίας,
- άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας,
- άτομα με σωματική ή διανοητική αναπηρία.

Ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός και μερικές φορές τα χαρακτηριστικά αυτά συνυπάρχουν, το οποίο σημαίνει ότι ο ίδιος αιτών μπορεί να βρίσκεται σε ευάλωτη κατάσταση για διάφορους λόγους και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων.

Ας εξετάσουμε πιο προσεκτικά όλες αυτές τις ομάδες.

4.2.1. Παιδιά

Ως διερμηνέας στη διαδικασία ασύλου, μπορεί να σας ζητηθεί να μεταφράσετε για παιδιά που είναι ασυνόδευτα, χωρισμένα από την οικογένειά τους ή συνοδευόμενα.

Ποιο πρόσωπο θεωρείται παιδί;

Ως παιδί, το οποίο αναφέρεται και ως ανήλικος, θεωρείται κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Ποιο πρόσωπο θεωρείται ασυνόδευτο παιδί;

Ως ασυνόδευτα παιδιά θεωρούνται εκείνα τα οποία έχουν φτάσει ή βρίσκονται επί του παρόντος στη χώρα ασύλου χωρίς τους γονείς τους ή άλλον ενήλικα που είναι υπεύθυνος για αυτά.

Ποιο πρόσωπο θεωρείται παιδί που έχει χωριστεί από την οικογένειά του;

Ως παιδιά που έχουν χωριστεί από την οικογένειά τους θεωρούνται τα παιδιά που έχουν χωριστεί από όλους τους ενήλικες που είναι υπεύθυνοι γι' αυτά, αλλά όχι απαραίτητα από άλλους συγγενείς. Κατά συνέπεια, μπορεί να πρόκειται για παιδιά που συνοδεύονται από άλλα ενήλικα μέλη της οικογένειάς τους.

Ανεξάρτητα από το αν η συνέντευξη διεξάγεται μόνο με το παιδί, με ενήλικα που είναι υπεύθυνος για αυτό ή με πρόσωπο που του παρέχει υποστήριξη, είναι σημαντικό να έχετε υπόψη ότι τα παιδιά είναι μια ομάδα που βρίσκεται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση, λόγω της ηλικίας τους, του προσωπικού ιστορικού τους και των εμπειριών που μπορεί να έχουν βιώσει. Συνεπώς, οι συνεντεύξεις με παιδιά πραγματοποιούνται με φιλικό τρόπο προς αυτά. Αυτός ο τρόπος επηρεάζει εσάς ως διερμηνέα, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων που πρέπει να διαθέτετε και της προετοιμασίας που πρέπει να κάνετε. Θα πρέπει επίσης να λάβετε υπόψη ότι το εναρκτήριο στάδιο των συνεντεύξεων με τα παιδιά διαρκεί συνήθως περισσότερο από ό,τι συνηθίζεται. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης χρειάζεται χρόνο για να αναπτύξει καλή σχέση με το παιδί και να διαμορφώσει κλίμα εμπιστοσύνης, για παράδειγμα εισάγοντας ουδέτερα θέματα στην αρχή της συνέντευξης. Αυτά τα ουδέτερα θέματα μπορεί να περιλαμβάνουν την υποβολή ερωτήσεων προς το παιδί, όπως «Πώς ήταν η μέρα σου;» και «Ποιο είναι το αγαπημένο σου άθλημα / η αγαπημένη σου δραστηριότητα;».

Όταν επικοινωνείτε με τα παιδιά, θα πρέπει να θυμάστε ότι η αντίληψή τους για την πραγματικότητα, καθώς και η ικανότητά τους να εκφράζουν σκέψεις και συλλογισμούς ή να εξηγούν τα συναισθήματά τους, μπορεί να διαφέρουν από την αντίληψη των ενηλίκων. Ο τρόπος με τον οποίο τα παιδιά κατανοούν, επεξεργάζονται γεγονότα, αισθήματα, συναισθήματα και σκέψεις και μιλούν για αυτά μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την ηλικία τους και το στάδιο ανάπτυξής τους, το οποίο διαφέρει από παιδί σε παιδί και εξαρτάται από το προσωπικό ιστορικό του, την έκθεσή του σε τραυματικές εμπειρίες και τις στερήσεις όσον αφορά την ανάπτυξή του. Τα παιδιά μπορεί επίσης να είναι ιδιαίτερα ντροπαλά ή απρόθυμα να ανοιχτούν σε ενήλικες τους οποίους δεν γνωρίζουν. Ενδέχεται επίσης να είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε επιρροές, με αποτέλεσμα να συμπεριφέρονται και να λένε αυτό που πιστεύουν ότι οι ενήλικες θα ήθελαν να δουν ή να ακούσουν.

Επιπλέον, τα τραγικά και τραυματικά γεγονότα μπορεί να έχουν μεγάλο αντίκτυπο στη γλωσσική έκφραση του παιδιού, οπότε στο πλαίσιο των συνεντεύξεων που σχετίζονται με το άσυλο μπορούν να αναμένονται αφηγήσεις που είναι αποσπασματικές και δεν έχουν συνοχή.

Περισσότερες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις στρατηγικές διερμηνείας για παιδιά περιλαμβάνονται στην ενότητα [4.3.3 Διερμηνεία για παιδιά](#).

4.2.2. ΛΟΑΤΚΙ άτομα

Σε πολλές κοινωνίες υποστηρίζεται ένα σύστημα που βασίζεται στην πεποίθηση ότι υπάρχουν μόνο δύο φύλα —άνδρες και γυναίκες— και ότι ένα πρόσωπο πρέπει να αυτοπροσδιορίζεται αυστηρά είτε ως άνδρας είτε ως γυναίκα και ότι οι ετεροφυλόφιλοι (άνδρες που προσελκύουν γυναίκες σεξουαλικά και/ή συναισθηματικά και γυναίκες που προσελκύουν άνδρες σεξουαλικά και/ή συναισθηματικά) αποτελούν τον κανόνα. Αυτό το δυαδικό σύστημα, γνωστό ως ετεροκανονικό σύστημα, δεν αντικατοπτρίζει ρεαλιστικά την ποικιλομορφία των φύλων στις κοινωνίες μας.

Τι είναι κοινωνικό φύλο και τι είναι βιολογικό φύλο;

Ως **κοινωνικό φύλο** θεωρούνται κοινωνικά κατασκευασμένοι κανόνες, συμπεριφορές, χαρακτηριστικά και ρόλοι που η κοινωνία θεωρεί κατάλληλους για τα άτομα με βάση το φύλο που τους αποδόθηκε κατά τη γέννησή τους.

Το **βιολογικό φύλο** αποδίδεται κατά τη γέννηση και συνήθως ανήκει στην κατηγορία του άνδρα ή της γυναίκας, βάσει της εξωτερικής ανατομίας και άλλων χαρακτηριστικών φύλου με τα οποία γεννιέται ένα άτομο.

Οι περισσότερες κοινωνίες αναμένουν από κάθε άτομο να συμπεριφέρεται, να ντύνεται και να ενεργεί σύμφωνα με τους κανόνες που εν γένει αποδίδονται και θεωρούνται «εκ φύσης» κατάλληλοι για το βιολογικό φύλο του ατόμου. Επομένως, οι αιτούντες που είναι ΛΟΑΤΚΙ άτομα ενδέχεται να μην εντάσσονται σε αυτούς τους κοινωνικοπολιτισμικά κατασκευασμένους ρόλους και κανόνες. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα φύλου, η έκφραση φύλου και/ή τα χαρακτηριστικά φύλου (SOGIESC) ενδέχεται να θέτουν αυτά τα άτομα εκτός των κοινωνικοπολιτισμικά κατασκευασμένων κατηγοριών της «γυναίκας» και του «άνδρα».

SOGIESC

Ο **γενετήσιος προσανατολισμός** αναφέρεται στη βαθιά συναισθηματική, τρυφερή και/ή σεξουαλική έλξη που αισθάνεται ένα άτομο, καθώς και στις ερωτικές και σεξουαλικές σχέσεις που έχει ένα άτομο, με άτομα διαφορετικού φύλου, ή του ίδιου φύλου, ή περισσότερων του ενός φύλων ⁽⁴⁷⁾.

Η **ταυτότητα φύλου** αναφέρεται στη βαθιά εσωτερική και ατομική εμπειρία που βιώνει βαθιά κάθε άτομο ως προς το κοινωνικό φύλο. Η ταυτότητα φύλου ενός ατόμου μπορεί να είναι ίδια ή διαφορετική από το βιολογικό φύλο που του αποδόθηκε κατά τη γέννηση ή από το κοινωνικό φύλο που του αποδίδεται από την κοινωνία. Περιλαμβάνει την προσωπική αίσθηση του σώματός του και άλλες μεθόδους έκφρασης, όπως η εμφάνιση, η ένδυση, η ομιλία και οι ιδιαίτεροι τρόποι συμπεριφοράς.

Η **έκφραση φύλου** αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο ένα άτομο εκφράζει, επικοινωνεί και προβάλλει την ταυτότητα φύλου του στους άλλους. Μπορεί να εκφράσει το κοινωνικό φύλο του μέσω του στυλ των μαλλιών, των ενδυμάτων, των αξεσουάρ και των ιδιαίτερων τρόπων συμπεριφοράς του. Η έκφραση φύλου ενός ατόμου μπορεί να ανταποκρίνεται ή να μην ανταποκρίνεται στην ταυτότητα φύλου του ή στο φύλο που του αποδόθηκε κατά τη γέννηση.

Τα **χαρακτηριστικά φύλου** αναφέρονται στα χρωμοσώματα, την ανατομία, τις ορμόνες και τα αναπαραγωγικά όργανα ενός ατόμου.

⁽⁴⁷⁾ Οι ορισμοί αυτοί είναι απλουστευμένες εκδόσεις των ορισμών που διατίθενται στο έργο της διεθνούς ένωσης ILGA-Europe «[Our Glossary](#)» (Το γλωσσάρι μας) του 2023.

ΛΟΑΤΚΙ

Ως **λεσβία** θεωρείται η γυναίκα που προσελκύεται σεξουαλικά και/ή συναισθηματικά από γυναίκες ⁽⁴⁸⁾.

Ως **ομοφυλόφιλος** θεωρείται ο άνδρας που προσελκύεται σεξουαλικά και/ή συναισθηματικά από άνδρες. Άλλα άτομα που προσελκύνονται από το ίδιο φύλο ή από περισσότερα φύλα μπορούν επίσης να αυτοπροσδιορίζονται ως ομοφυλόφιλα.

Ως **αμφιφυλόφυλο** θεωρείται το πρόσωπο που προσελκύεται σωματικά και/ή συναισθηματικά από πρόσωπα περισσότερων του ενός φύλου.

Ως **τρανς** θεωρείται το πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα φύλου και/ή η έκφραση φύλου διαφέρουν από το φύλο που του αποδόθηκε κατά τη γέννηση.

Ως **ίντερσεξ** θεωρείται ένα άτομο το οποίο γεννήθηκε με χαρακτηριστικά φύλου που δεν ανταποκρίνονται στον τυπικό ορισμό του άνδρα ή της γυναίκας. Τα χαρακτηριστικά φύλου υφίστανται από τη γέννηση, αλλά τα άτομα μπορεί να συνειδητοποιήσουν ότι το σώμα τους είναι ίντερσεξ σε διαφορετικές στιγμές της ζωής τους: κατά τη γέννηση, την παιδική ηλικία, την εφηβεία ή ακόμη και κατά την ενήλικη ζωή.

Ο όρος **κουίρ**, ο οποίος παλαιότερα χρησιμοποιούνταν με υποτιμητικό τρόπο, έχει ανακτηθεί από άτομα που προσδιορίζονται ως μη ανήκοντα στις παραδοσιακές κατηγορίες κοινωνικού φύλου του «άνδρα» και της «γυναίκας» ή μη συμμορφούμενα με ετεροκανονικούς κοινωνικούς κανόνες.

Σε πολλές χώρες, τα στοιχεία SOGIESC των ανθρώπων μπορεί να είναι η αιτία του φόβου τους ότι θα υποστούν δίωξη.

Η ταυτότητα και ο γενετήσιος προσανατολισμός αντικατοπτρίζουν ορισμένες από τις πιο σημαντικές πτυχές της ζωής μας: ποιοι θεωρούμε ότι είμαστε, ποιους αγαπάμε και ποια άτομα μας προσελκύουν. Πολλά άτομα δεν θα ένιωθαν άνετα να μοιραστούν αυτές τις προσωπικές πτυχές της ζωής τους με άτομα που δεν γνωρίζουν. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι αιτούντες που είναι ΛΟΑΤΚΙ δεν είναι όλοι έτοιμοι να μιλήσουν για την ταυτότητα και τις προσωπικές εμπειρίες τους.

Επιπλέον, οι αιτούντες που είναι ΛΟΑΤΚΙ πολύ συχνά προέρχονται από κοινωνίες στις οποίες δεν έγιναν αποδεκτοί λόγω των δικών τους στοιχείων SOGIESC. Πολλά άτομα που είναι ΛΟΑΤΚΙ έχουν υποστεί στιγματισμό, λεκτική κακοποίηση, παρενόχληση, περιθωριοποίηση, διακρίσεις και βία. Πολλοί αντιμετωπίζουν επίσης μεροληπτικές συμπεριφορές από τις δυνάμεις επιβολής του νόμου και τις υγειονομικές αρχές όταν ζητούν βοήθεια αφού έχουν υποστεί κακομεταχείριση. Πολλοί αιτούντες προέρχονται από χώρες στις οποίες τιμωρούνται οι μη ετεροφυλόφιλοι γενετήσιοι προσανατολισμοί και οι διεμφυλικές και μη δυαδικές ταυτότητες φύλων. Μπορεί να μην εμπιστεύονται τις αρχές, όπως τον υπεύθυνο της συνέντευξης, ή ακόμη και εσάς ως διερμηνέα, λόγω των αρνητικών εμπειριών που έχουν βιώσει στις χώρες καταγωγής τους ή σε άλλους προηγούμενους τόπους διαμονής τους.

⁽⁴⁸⁾ Οι ορισμοί αυτοί είναι απλουστευμένες εκδόσεις των ορισμών που διατίθενται στο έργο της διεθνούς ένωσης ILGA-Europe «[Our Glossary](#)» (Το γλωσσάρι μας) του 2023.

Επιπλέον, πολλοί από αυτούς μπορεί να μην έχουν μιλήσει ποτέ ξανά για τα δικά τους στοιχεία SOGIESC λόγω των φόβων τους. Ενδέχεται να μη γνωρίζουν ποια είναι τα δικαιώματα που πραγματικά διαθέτουν στη χώρα ασύλου και να μη λαμβάνουν υποστήριξη από τη δική τους κοινότητα στη χώρα ασύλου.

Το γεγονός ότι αντιμετωπίζονται ως άτομα των οποίων τα στοιχεία SOGIESC δεν συνάδουν με τα υφιστάμενα πρότυπα και ότι εκτίθενται σε κυρώσεις επειδή ο προσανατολισμός τους δεν είναι ετεροφυλόφιλος και/ή η ταυτότητά τους είναι διεμφυλική ή μη δυαδική μπορεί να συνεπάγεται τραυματικές εμπειρίες και αρκετές συνέπειες για το συγκεκριμένο άτομο. Τέτοιες συνέπειες μπορεί να είναι η εσωτερικευμένη ομοφοβία και τρανσφοβία ή, με άλλα λόγια, η μη αποδοχή ή περιφρόνηση του εαυτού τους, αισθήματα ντροπής και ενοχής και προβλήματα ψυχικής υγείας. Αυτές οι συνέπειες μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την ικανότητα του αιτούντος να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία και μπορούν να δυσχεράνουν τους αιτούντες που είναι ΛΟΑΤΚΙ να εκθέσουν έγκαιρα, ανοιχτά και με σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους ζητούν άσυλο ⁽⁴⁹⁾.

Είναι επίσης σημαντικό για εσάς, ως διερμηνέα, να κατανοείτε τη σημασία του **αυτοορισμού και του αυτοπροσδιορισμού**, το οποίο σημαίνει ότι δίνετε τη δυνατότητα στους αιτούντες να αυτοπροσδιορίζονται και να περιγράφουν τον εαυτό τους ελεύθερα, χρησιμοποιώντας τα δικά τους λόγια και τις αντωνυμίες που προτιμούν. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, διότι σε πολλούς πολιτισμούς δεν υπάρχουν ακριβείς αντίστοιχοι όροι για τις έννοιες του κοινωνικού φύλου, του γενετήσιου προσανατολισμού, της έκφρασης φύλου κ.λπ.

Θα πρέπει επίσης να έχετε πλήρη επίγνωση της πολυπλοκότητας και **ποικιλομορφίας των ταυτοτήτων** και των ανθρώπινων χαρακτηριστικών. Στο πλαίσιο αυτό, έχει σημασία να διαθέτετε ανοιχτό πνεύμα και ευαίσθητη στάση απέναντι σε κάθε είδους ποικιλομορφία. Μόνο το ενδιαφερόμενο πρόσωπο μπορεί να εξηγήσει τη δική του οπτική για τη σεξουαλικότητά του και/ή το κοινωνικό φύλο του. Ταυτόχρονα, πρέπει να έχετε υπόψη ότι ακόμη και τα ίδια τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα μπορεί να δυσκολεύονται ιδιαίτερα να κατανοήσουν, να αποδεχθούν, να αποκαλύψουν και να εξηγήσουν τον γενετήσιο προσανατολισμό ή την ταυτότητα του φύλου τους καθώς και να βρουν ουδέτερες λέξεις για να το πράξουν. Αυτό ισχύει κυρίως αν τα άτομα προέρχονται από κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα που είναι εχθρικά διακεείμενα προς αυτή την ποικιλομορφία.

Περισσότερες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις στρατηγικές διερμηνείας για τους αιτούντες που είναι ΛΟΑΤΚΙ περιλαμβάνονται στην ενότητα [4.3.4 Διερμηνεία για ΛΟΑΤΚΙ](#).

4.2.3. Θύματα σεξουαλικής και έμφυλης βίας

Ορισμένοι αιτούντες ενδέχεται να έχουν υποστεί βία λόγω φύλου και οι αιτήσεις τους να σχετίζονται με το κοινωνικό φύλο.

⁽⁴⁹⁾ UNHCR, [Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία Νο. 9: για την εξέταση των αιτημάτων ασύλου που στηρίζονται στο σεξουαλικό προσανατολισμό και/ή στην ταυτότητα του γένους \(φύλου\) στο πλαίσιο του άρθρου 1 Α \(2\) της Σύμβασης του 1951 και/ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων](#), 23 Οκτωβρίου 2012.

Τι είναι η έμφυλη βία;

Η έμφυλη βία αναφέρεται σε οποιοδήποτε είδος βλάβης προκαλείται σε πρόσωπο λόγω του πραγματικού ή θεωρούμενου βιολογικού ή κοινωνικού φύλου, του γενετήσιου προσανατολισμού, της ταυτότητας φύλου ή της έκφρασης του φύλου του. Μπορεί να έχει πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής, οικονομικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας.

Η έμφυλη βία βασίζεται σε ανισορροπία ισχύος και μπορεί να περιλαμβάνει πράξεις όπως:

- ψυχολογική, σωματική ή σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού,
- οικιακή και ενδοοικογενειακή βία,
- βία για λόγους τιμής,
- εξαναγκασμός σε εγκυμοσύνη, στείρωση ή άμβλωση,
- ακρωτηριασμός/αποκοπή των γυναικείων γεννητικών οργάνων,
- κοινωνική και νομική δυσμενής διάκριση.

Η σεξουαλική και έμφυλη βία μπορεί να θεωρείται ταμπού σε πολλούς πολιτισμούς. Τα άτομα συνεπώς που υφίστανται έμφυλη βία ενδέχεται να νιώθουν ντροπή ή ενοχή, φοβούνται ότι οι εμπειρίες τους θα γίνουν γνωστές στις οικογένειές τους, φοβούνται ότι θα τους απορρίψουν ή έχουν πρόβλημα να εμπιστευθούν άλλους. Επιπλέον, εφόσον έχουν μεγαλώσει και ζήσει σε μια κοινωνία στην οποία οι διακρίσεις λόγω φύλου και/ή η έμφυλη βία μπορεί να είναι κοινωνικά και πολιτισμικά αποδεκτές, ενδέχεται να έχουν επίσης εσωτερικεύσει αυτού του είδους την αποδοχή. Πρέπει να έχετε υπόψη ότι, για όλους αυτούς τους λόγους, μπορεί να είναι εξαιρετικά δύσκολο για άτομα που έχουν βιώσει τέτοιου είδους βία να μιλήσουν για αυτήν και να γνωστοποιήσουν την ανάγκη τους για διεθνή προστασία.

4.2.4. Θύματα εμπορίας ανθρώπων

Οι αιτούντες κάθε φύλου και ηλικίας μπορούν να είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Τι είναι η εμπορία ανθρώπων;

Η εμπορία ανθρώπων συνιστά σοβαρό έγκλημα και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο οποίο περιλαμβάνονται η στρατολόγηση, μεταφορά ή υποδοχή ατόμων με τη χρήση παραπλανητικών ή καταναγκαστικών μέσων με στόχο την αναγκαστική εργασία ή εκμετάλλευση. Η εμπορία ανθρώπων μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, όπως σεξουαλική εκμετάλλευση —συμπεριλαμβανομένης της πορνείας— αναγκαστική εργασία ή παροχή υπηρεσιών, δουλεία/ειλωτεία, εξαναγκασμό σε εγκληματικότητα (μικροκλοπές, εμπορία ναρκωτικών κ.λπ.) και αφαίρεση οργάνων.

Τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων συχνά δέχονται απειλές από διακινητές, με τη μορφή εκφοβισμού ή εκβιασμού, τις οποίες απευθύνουν είτε προς τα ίδια είτε προς τα μέλη της οικογένειάς τους στη χώρα καταγωγής ή ασύλου. Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων μπορεί να συμπεριφέρονται πολύ συγκρατημένα ή ορισμένες φορές να γίνονται επιθετικά. Μπορεί να βρίσκονται σε κακή κατάσταση υγείας. Ενδέχεται επίσης να μην αναγνωρίζουν τον εαυτό τους ως θύμα επειδή δεν έχουν επαρκή πληροφόρηση ή έχουν παραπληροφορηθεί σχετικά με τα δικαιώματά τους και το ότι η εμπορία ανθρώπων είναι έγκλημα ή επειδή θεωρούν τη βία και την εκμετάλλευση ως φυσιολογικά στοιχεία της ζωής. Μπορεί να είναι πολύ δύσπιστα λόγω των εμπειριών τους και εξαιρετικά καχύποπτα απέναντι στις αρχές.

4.2.5. Θύματα βασανιστηρίων και άλλων σοβαρών μορφών βίας

Οι εμπειρίες βασανιστηρίων ή άλλων μορφών σοβαρής βίας ενδέχεται να επηρεάσουν σοβαρά τη σωματική και/ή ψυχολογική κατάσταση του θύματος. Είναι σημαντικό να έχετε υπόψη ότι οι συνέπειες αυτών των γεγονότων συχνά συνεχίζονται και όταν το θύμα φθάνει στη χώρα ασύλου και είναι πιθανό να έχουν αντίκτυπο στην ικανότητα και την προθυμία του αιτούντος να επικοινωνεί κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένες συνήθεις επιπτώσεις που βιώνουν τα θύματα βασανιστηρίων ή άλλων μορφών βίας καθώς και μηχανισμοί αντιμετώπισης που μπορούν να αναπτύξουν:

- τα βασανιστήρια ή άλλες μορφές σοβαρής βίας μπορούν να καταστρέψουν την ανθεκτικότητα και την εμπιστοσύνη ενός προσώπου απέναντι στους άλλους και να βλάψουν τις διαπροσωπικές σχέσεις,
- τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια ή άλλες μορφές σοβαρής βίας μπορεί να χάσουν πλήρως την εμπιστοσύνη τους, ιδίως απέναντι στις αρχές, καθώς αυτές ήταν συχνά οι θύτες,
- συχνά αισθάνονται μόνα, απομονωμένα και αποκλεισμένα από την κοινωνία,
- μπορεί να αισθάνονται ένοχα ή να ντρέπονται για ό,τι τους συνέβη,
- μπορεί να αναπτύξουν μηχανισμούς αντιμετώπισης, όπως άρνηση και αποφυγή διαχείρισης των εμπειριών τους,
- μπορεί να υποφέρουν από διαταραχή μετατραυματικού στρες, κατάθλιψη και άλλες καταστάσεις, όπως χρόνιο πόνο, αναβιώσεις καταστάσεων, διαταραχές ύπνου και άλλες ψυχοσωματικές διαταραχές,
- όσον αφορά τα θύματα, μπορεί να είναι σημαντικό να αισθάνονται ότι έχουν τον έλεγχο καθώς βίωσαν έντονα την απώλεια του ελέγχου όταν υπέστησαν βασανιστήρια ή άλλες μορφές σοβαρής βίας ⁽⁵⁰⁾.

Για τους λόγους αυτούς, σε πολλές περιπτώσεις τα θύματα δυσκολεύονται να επικοινωνούν και να επικεντρώνονται στην αφήγησή τους. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να θυμάστε ότι οι ιστορίες τους μπορεί να είναι αποσπασματικές και να φαίνονται ατελείς, ελλιπείς ή να μην έχουν συνοχή.

⁽⁵⁰⁾ Βλ. την εκπαιδευτική θεματική ενότητα του EUAA σχετικά με τη [διερμηνεία στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου](#).

4.2.6. Άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας

Οι αιτούντες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν διαταραχές ψυχικής υγείας ως αντίδραση σε διάφορες άσχημες και τραυματικές καταστάσεις και γεγονότα της ζωής τους. Όσον αφορά αυτούς τους αιτούντες, οι διαταραχές ψυχικής υγείας μπορούν να προκληθούν με την ανάκληση αυτών των τραυματικών αναμνήσεων στο πλαίσιο μιας συνέντευξης. Άλλοι αιτούντες μπορεί να πάσχουν από διαταραχές ψυχικής υγείας, όπως κατάθλιψη, διαταραχή μετατραυματικού στρες και διπολική διαταραχή, οι οποίες μπορεί να έχουν ή και να μην έχουν προκληθεί από συγκεκριμένα γεγονότα που συνέβησαν στη χώρα καταγωγής τους ή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους και μπορεί να επιδεινωθούν από το άγχος που προκαλεί η ασταθής κατάσταση στην οποία βρίσκονται στη χώρα ασύλου.

Πρέπει να γνωρίζετε ότι οι αιτούντες με προβλήματα ψυχικής υγείας μπορεί να είναι λιγότερο ικανοί να αντιμετωπίσουν αγχωτικές καταστάσεις, όπως για παράδειγμα τις συνεντεύξεις ασύλου. Ειδικότερα, ανάλογα με τα προβλήματα της προσωπικής και ψυχικής υγείας τους, μπορεί να γίνουν επιθετικοί αν νιώσουν ότι δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μια κατάσταση. Σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να παθαίνουν κρίσεις πανικού ως αντίδραση στο στρες. Ορισμένες φορές μπορεί να σιωπήσουν και να αρνηθούν να απαντήσουν σε περαιτέρω ερωτήσεις, εάν νιώθουν αγχωμένοι. Συνηθέστερα, μπορεί απλώς να μην είναι σε θέση να απαντήσουν στις ερωτήσεις με τον τρόπο που αναμένετε. Ενδέχεται να λένε ασυναρτησίες και η αφήγησή τους να είναι αποσπασματική. Μπορεί να δώσουν απαντήσεις που ίσως θεωρήσετε ασυνήθιστες.

4.2.7. Άτομα με σωματικές ή διανοητικές αναπηρίες

Οι αιτούντες με σωματικές αναπηρίες μπορεί να αντιμετωπίζουν διάφορες δυσκολίες, συμπεριλαμβανομένων των δυσκολιών όρασης και/ή ακοής. Συνεπώς, μπορεί να απαιτούνται διαφορετική διάταξη των καθισμάτων, για παράδειγμα εσείς και ο υπεύθυνος της συνέντευξης να κάθεστε εγγύτερα στον αιτούντα, ή συχνότερα διαλείμματα, οι συμμετέχοντες να πρέπει να μιλάνε πιο δυνατά ή να εφαρμόσουν ειδικές τεχνικές λύσεις. Η περίπτωση αυτή θα μπορούσε να ισχύει και για τους ηλικιωμένους, εάν αντιμετωπίζουν προβλήματα ακοής ή όρασης.

Τα άτομα με διανοητικές αναπηρίες διαθέτουν περιορισμένες γνωστικές λειτουργίες και δεξιότητες. Αυτοί οι περιορισμοί επηρεάζουν την ικανότητά τους να κατανοούν πληροφορίες, τις γλωσσικές τους δεξιότητες, τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες και την ικανότητά τους να τηρούν κανόνες. Κατά συνέπεια, οι αιτούντες με διανοητικές αναπηρίες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην κατανόηση των ερωτήσεων που τους υποβάλλονται κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης και στην παροχή δομημένων, σαφών ή συνεκτικών εξιστορήσεων ή απαντήσεων. Για τους λόγους αυτούς, ο υπεύθυνος της συνέντευξης ενδέχεται να χρειαστεί να προσαρμόσει τις τεχνικές συνέντευξης και τον τρόπο με τον οποίο τίθενται οι ερωτήσεις ώστε να διευκολύνει τον αιτούντα να κατανοήσει και να συμμετάσχει ουσιαστικά στη συνέντευξη. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να χρησιμοποιεί μια πιο προσιτή γλώσσα που αποτελείται από σύντομες και απλές προτάσεις, τις οποίες θα πρέπει να αποτυπώνετε κατά τη διερμηνεία σας. Μπορεί να αποφεύγει τη χρήση αφηρημένων όρων και ιδιωματισμών. Μπορεί να μιλά πιο αργά από ό,τι συνήθως, να χρησιμοποιεί λιγότερες ερωτήσεις ανοιχτού τύπου και να ελέγχει συχνότερα από ό,τι συνήθως αν ο αιτών κατανοεί. Μπορεί να επαναλαμβάνει τις ερωτήσεις τακτικά και να δίνει στον αιτούντα περισσότερο χρόνο για να απαντήσει. Μπορεί επίσης να υποστηρίξει τις ερωτήσεις του με φωτογραφίες, εικόνες και τη γλώσσα του σώματος, συμπεριλαμβανομένων των εκφράσεων του προσώπου και του τόνου της φωνής.

4.3. Στρατηγικές διερμηνείας για αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση

Έχετε υπόψη ότι τόσο ο υπεύθυνος της συνέντευξης όσο και ο διερμηνέας πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να επικοινωνήσουν με όλες τις ομάδες που αναφέρονται στην ενότητα [4.2 Ομάδες που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις](#). Σε αυτή την ενότητα θα βρείτε ορισμένες κατάλληλες στρατηγικές και συμπεριφορές και χρήσιμες δεξιότητες για την παροχή διερμηνείας σε αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.

Οι στρατηγικές αυτές αφορούν όλους τους αιτούντες διεθνή προστασία, και ακόμη περισσότερο τους αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Εκτός από τις στρατηγικές, εφαρμόζονται όλες οι συστάσεις που εξετάζονται στα κεφάλαια [2 Βασικές αρχές της διερμηνείας στη διαδικασία ασύλου](#) και [3 Διερμηνεία στη συνέντευξη ασύλου](#).

4.3.1. Συμβολή στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης

Είναι σημαντικό να οικοδομήσετε μια σχέση επικοινωνίας με τον αιτούντα που βασίζεται στην ενσυναίσθηση, την εμπιστοσύνη και τον σεβασμό. Εσείς, ως διερμηνέας, είστε επίσης υπεύθυνος να συμβάλετε στη δημιουργία κλίματος υποστήριξης κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων ασύλου με άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.

- Να γνωρίζετε ότι κάθε αιτών είναι διαφορετικός και ότι αυτή η **πολυμορφία** θα επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται το πλαίσιο της συνέντευξης και εκφράζεται. Φερθείτε στον αιτούντα με σεβασμό και αξιοπρέπεια, ανεξάρτητα από τις εμπειρίες, τα προβλήματα και τη συμπεριφορά του. Να είστε ανοιχτόμυαλοι, να αποφεύγετε τα στερεότυπα, να έχετε επίγνωση της δικής σας συμπεριφοράς και των προκαταλήψεών σας απέναντι σε όλους τους αιτούντες και να προσέχετε να μην βάζετε «ταμπέλες» σε κανέναν.
- Να έχετε πάντα επίγνωση της **μη λεκτικής επικοινωνίας** σας και να διασφαλίζετε ότι η γλώσσα του σώματος, οι χειρονομίες και οι εκφράσεις του προσώπου σας υποδηλώνουν προσοχή και ουδετερότητα. Μην αφήσετε τη μη λεκτική επικοινωνία σας να υποδεικνύει τα αισθήματα ή τα συναισθήματά σας, ιδίως εάν οι αφηγήσεις των αιτούντων σας επηρεάζουν αρνητικά. Να γνωρίζετε ότι η γλώσσα του σώματος, οι εκφράσεις του προσώπου και οι χειρονομίες σας μπορούν να κάνουν τους αιτούντες να νιώσουν ντροπή ή απειλή.
- **Να δείχνετε ενσυναίσθηση και να έχετε ουδέτερη συμπεριφορά.** Οι μη ουδέτερες συμπεριφορές —για παράδειγμα αυταρχικές, ανυπόμονες, έκπληκτες, βαριεστημένες ή διασκεδαστικές συμπεριφορές— μπορεί να κάνουν τους αιτούντες να νιώθουν άβολα ή δυσπιστία. Δείξτε ενσυναίσθηση και ακούστε προσεκτικά, για παράδειγμα χρησιμοποιώντας μη λεκτικά σήματα μεταξύ άλλων, μπορείτε να κάνετε νεύματα, να κοιτάξετε τον ομιλητή ή να εκφέρετε φωνητικά σήματα όπως «χμμ» για να δείξετε ότι κατανοείτε. Εάν νιώθετε δυσπιστία από την πλευρά του αιτούντος, ζητήστε διάλειμμα από τον υπεύθυνο της συνέντευξης και προτείνετε να επαναλάβετε στον αιτούντα ότι τόσο εσείς όσο και ο υπεύθυνος της συνέντευξης τηρείτε τους κανόνες εμπιστευτικότητας και ότι θα πρέπει να αισθάνεται ελεύθερος να εκφράσει την ταυτότητά του, τα συναισθήματά του ή τις εμπειρίες του από το παρελθόν.

Περιπτωσιακή δυσκολία: επίδειξη ουδέτερης στάσης και ενσυναίσθησης

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ο αιτών συγκινείται και αρχίζει να κλαίει.

Τι πρέπει να κάνετε

Παραμείνετε προσεκτικοί με τη μη λεκτική σας επικοινωνία. Διατηρήστε ουδέτερη στάση, χωρίς να δείχνετε καμία ένδειξη δυσφορίας ή ανυπομονησίας ή άλλα συναισθήματα. Μπορείτε ταυτόχρονα να δείξετε ενσυναίσθηση διατηρώντας, για παράδειγμα, μια ανοιχτή στάση σώματος (δεν σταυρώνετε τα χέρια σας, δεν γυρίζετε την πλάτη σας κ.λπ.) και χαμηλώνοντας τα μάτια σας.

4.3.2. Συνεργασία με τον αιτούντα και τον υπεύθυνο της συνέντευξης

- Δεν είναι **δική σας ευθύνη να συνεχίσετε τη συνέντευξη**, είναι ευθύνη του υπευθύνου της συνέντευξης. Μην παροτρύνετε τους αιτούντες να συνεχίσουν να μιλούν και μη δείχνετε σημάδια ανυπομονησίας αν διστάζουν ή ψάχνουν να βρουν λέξεις. Για παράδειγμα, τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα ή τα άτομα που έχουν έρθει αντιμέτωπα με έμφυλη βία μπορεί να χρειάζονται χρόνο για να μπορέσουν να ανοιχτούν. Να γνωρίζετε ότι θα πρέπει να μπορείτε να αντέχετε παρατεταμένες σιωπές και παύσεις.
- Εάν οι αιτούντες έχουν ανοιχτεί και είναι σε θέση να μιλήσουν για το τι τους συνέβη, προσπαθήστε να μην τους διακόψετε, εάν είναι δυνατόν, εφόσον εξακολουθείτε να είστε σε θέση να μεταφράζετε με ακρίβεια. **Η λήψη σημειώσεων** θα σας βοηθήσει να θυμάστε καλύτερα όσα έχουν λεχθεί. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους αιτούντες που βρίσκονται υπό καθεστώς έντονης οδύνης, για τα άτομα με γνωστικές διαταραχές, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας.
- Προσπαθήστε να αποτυπώσετε **όσο το δυνατόν καλύτερα** την αφήγηση του αιτούντος, ακόμη και αν αυτή είναι αποσπασματική ή δεν έχει συνοχή ή εάν λείπουν λέξεις.
- **Μην παρεμβαίνετε** στις μεθόδους συνέντευξης που εφαρμόζει ο υπεύθυνος της συνέντευξης. Προσπαθήστε να μεταφράσετε τις ερωτήσεις του υπευθύνου της συνέντευξης όσο το δυνατόν ακριβέστερα. Όταν ο αιτών είναι παιδί, μην απλοποιείτε ούτε να τροποποιείτε τη γλώσσα που χρησιμοποιεί ο υπεύθυνος της συνέντευξης επειδή πιστεύετε ότι το παιδί μπορεί να την καταλάβει καλύτερα. Επιπλέον, μην κάνετε πιο σύνθετη τη γλώσσα που χρησιμοποιεί το παιδί, όταν μεταφράζετε για τον υπεύθυνο της συνέντευξης.
- Εξοικειωθείτε με τη σχετική **ορολογία** σε όλες τις γλώσσες στις οποίες εργάζεστε. Οι τεχνικοί όροι, στους οποίους μπορεί να περιλαμβάνονται μέρη του σώματος, ιατρικοί και ψυχολογικοί όροι καθώς και όροι που σχετίζονται με τον γενετήσιο προσανατολισμό και το φύλο, μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για ορισμένες ομάδες που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις.
- Προσπαθήστε όσο το δυνατόν περισσότερο να **αποφεύγετε ενοχλητικούς ήχους** (όπως για παράδειγμα να κάνετε θόρυβο με το στυλό, να μετακινείτε τα καθίσματα, να κουνάτε συνεχώς τα πόδια σας και να σχεδιάζετε).
- **Μιλήστε πιο δυνατά** σε άτομα με προβλήματα ακοής και **πιο αργά και καθαρά** σε άτομα με διανοητική αναπηρία.

4.3.3. Διερμηνεία για παιδιά

- Η **λεκτική έκφραση των παιδιών** μπορεί να μην είναι πολύ ανεπτυγμένη, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους. Μεταφράστε όσα λένε όσο το δυνατόν ακριβέστερα, χωρίς να αλλάξετε το ύψος τους ή να προσαρμόσετε τη γλώσσα τους ώστε να αντικατοπτρίζει τον τρόπο με τον οποίο οι ενήλικες εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους. Μην αναδιατυπώνετε ούτε να διορθώνετε τις αφηγήσεις των παιδιών.
- Μη ζητάτε από τα παιδιά να αναπτύξουν ή να αξιολογήσουν τις δηλώσεις τους. Ο **υπεύθυνος της συνέντευξης είναι αρμόδιος για τη διεξαγωγή της συζήτησης**.
- Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στις **επιρροές**. Βεβαιωθείτε ότι κατά τη διερμηνεία σας δεν χρησιμοποιείτε υπαινικτικές διατυπώσεις ή επιτονισμό.
- Τα παιδιά μπορεί να έχουν **υποστεί ιδιαίτερο εκφοβισμό από ενήλικες**. Υιοθετήστε μια φιλόξενη στάση και συμπεριφορά ενσυναίσθησης για να διευκολύνετε τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.
- **Αποτυπώστε τη γλώσσα** του υπευθύνου της συνέντευξης. Ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης εάν, με βάση το πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο του παιδιού, αισθάνεστε την ανάγκη να χρησιμοποιήσετε συγκεκριμένο όρο ή έκφραση για να μεταφράσετε καλύτερα αυτά που λέει ο υπεύθυνος της συνέντευξης.
- Να είστε **προσεκτικοί ακροατές** και να στέλνετε θετικά σήματα στα παιδιά προκειμένου να μπορέσουν να αισθανθούν ήρεμα και άνετα στο ιδιαίτερο περιβάλλον της συνέντευξης.
- Να είστε έτοιμοι να προσαρμοστείτε σε **διαφορετική διάταξη καθισμάτων** από ό,τι συνήθως. Σε ορισμένες συνεντεύξεις μπορεί να υπάρχουν επιπλέον συμμετέχοντες, όπως ο κηδεμόνας / νόμιμος εκπρόσωπος του παιδιού. Για συνεντεύξεις με παιδιά μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν συγκεκριμένες αίθουσες που διαθέτουν χαρακτηριστικά φιλικά προς τα παιδιά. Συχνά, ένας καλός τρόπος να επικοινωνήσετε με το παιδί πιο άνετα, χωρίς να του δημιουργείτε αισθήματα φόβου, είναι να προσπαθήσετε να βρεθείτε στο ίδιο ύψος μαζί του.

Περιπτωσιακή δυσκολία: μη συνεκτική απάντηση από παιδί

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ένα παιδί απαντά σε ερώτηση λέγοντας κάτι που στην πραγματικότητα δεν έχει σχέση με την ερώτηση, σαν να μην την έχει καταλάβει.

Τι πρέπει να κάνετε

Μεταφράζετε τις δηλώσεις του παιδιού με ακρίβεια, χωρίς καμία προσθήκη ή τροποποίηση, χρησιμοποιώντας τις λέξεις που χρησιμοποίησε. Δεν ζητάτε από το παιδί να επαναλάβει ούτε παίρνετε την πρωτοβουλία να αναδιατυπώσετε ή να υποβάλετε εκ νέου την ερώτηση. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης είναι αυτός που πρέπει να θέσει εκ νέου την ερώτηση ή να την επαναδιατυπώσει, εάν είναι αναγκαίο.

4.3.4. Διερμηνεία για ΛΟΑΤΚΙ άτομα

- Να θυμάστε ότι ένας αιτών μπορεί να επιθυμεί να **αυτοπροσδιοριστεί** — δηλαδή να χρησιμοποιήσει τις δικές του λέξεις για να περιγράψει τον γενετήσιο προσανατολισμό

του ή την ταυτότητα του φύλου του. Πρέπει να αντικατοπτρίζετε αυτές τις λέξεις κατά τη διερμηνεία σας. Μη χρησιμοποιείτε τη διεθνώς αναγνωρισμένη ορολογία εάν ο αιτών δεν χρησιμοποιεί τέτοιους όρους.

- Πολλές γλώσσες δεν έχουν ουδέτερα ισοδύναμα σε λέξεις και όρους που σχετίζονται με τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα. Εξοικειωθείτε με την ορολογία **που σχετίζεται με τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα** σε όλες τις γλώσσες στις οποίες εργάζεστε. Πολλοί αιτούντες μπορεί να μη γνωρίζουν τους διεθνώς χρησιμοποιούμενους όρους και να χρησιμοποιούν διαφορετικές λέξεις, για να αυτοπροσδιοριστούν και να προσδιορίσουν άλλα ΛΟΑΤΚΙ άτομα, συμπεριλαμβανομένων λέξεων που μπορεί να θεωρηθούν προσβλητικές. Αυτές ενδέχεται να είναι οι μόνες λέξεις που είναι γνωστές στη χώρα καταγωγής τους και θα πρέπει να μεταφράζονται όσο το δυνατόν ακριβέστερα.
- Να θυμάστε ότι τα **ουσιαστικά και οι γραμματικές μορφές** (θηλυκά ή αρσενικά επίθετα, μορφές ρημάτων, αντωνυμίες κ.λπ.) που επιλέγονται και χρησιμοποιούνται από τους διεμφυλικούς αιτούντες πρέπει να αντικατοπτρίζονται στη διερμηνεία σας και να αναπαράγονται όταν απευθύνεστε στον αιτούντα απευθείας στη γλώσσα του.

Περιπτωσιακή δυσκολία: αίσθημα δυσπιστίας

Ο αιτών φαίνεται να νιώθει άβολα, διστάζει να μιλήσει και σας ρωτά από πού κατάγεστε.

Τι πρέπει να κάνετε

Ζητήστε διάλειμμα από τον υπεύθυνο της συνέντευξης ώστε να μπορέσετε να μιλήσετε μαζί του. Ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης για την ερώτηση που σας έκανε ο αιτών και πώς αντιλαμβάνεστε τον δισταγμό του. Επιπλέον, ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης αν εσείς και ο αιτών προέρχετε από την ίδια χώρα ή κοινότητα και/ή αν διαμένετε επί του παρόντος στην πόλη ή στην κοινότητα όπου διαμένει και ο αιτών. Οι διερμηνείς από τη χώρα και την περιοχή καταγωγής του αιτούντος ή από την ίδια εθνοτική ομάδα μπορεί να θεωρούνται απειλή και πολλοί αιτούντες ενδέχεται να φοβούνται να αποκαλύψουν ενώπιόν τους την ταυτότητά τους, τον γενετήσιο προσανατολισμό τους ή τις εμπειρίες τους.

Περιπτωσιακή δυσκολία: όροι που χρησιμοποιούνται υποτιμητικά από τον αιτούντα

Ένας άνδρας αιτών χρησιμοποιεί μια λέξη ή έκφραση με υποτιμητικό τρόπο για να προσδιορίσει τον γενετήσιο προσανατολισμό του και την έλξη που νιώθει προς τους άνδρες, αντί να χρησιμοποιήσει μια λέξη που αντιστοιχεί στον διεθνώς χρησιμοποιούμενο όρο «ομοφυλόφιλος».

Τι πρέπει να κάνετε

Πρέπει να μεταφράσετε τη λέξη ή την έκφραση που χρησιμοποίησε ο αιτών, ακόμη και αν είναι υποτιμητική. Εάν αισθάνεστε την ανάγκη, μπορείτε να ενημερώσετε τον υπεύθυνο της συνέντευξης ότι αυτός ο υποτιμητικός όρος χρησιμοποιήθηκε από τον αιτούντα στην πρωτότυπη γλώσσα.

5. Φροντίδα για την καλή ψυχική σας υγεία

Εάν φροντίζετε τον εαυτό σας, τόσο σωματικά όσο και ψυχικά, όχι μόνο θα σας βοηθήσει να συνεχίσετε να εργάζεστε με βιώσιμο τρόπο, αλλά θα έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα της διερμηνείας σας. Η επένδυση στην ευεξία σας αποτελεί ένδειξη επαγγελματισμού.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα βρείτε πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

- τον αντίκτυπο του άγχους και της έκθεσης σε αφηγήσεις τραυματικών εμπειριών,
- στρατηγικές αντιμετώπισης τις οποίες μπορείτε να υιοθετήσετε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα,
- δύσκολες καταστάσεις που μπορεί να αντιμετωπίσετε κατά τη διάρκεια της εργασίας σας και καθοδήγηση σχετικά με το πώς να συμπεριφερθείτε σε τέτοιες καταστάσεις.

5.1. Άγχος

Ως διερμηνέας για αιτούντες διεθνή προστασία, δεν ξέρετε ποτέ πριν από μια συνέντευξη ποια συναισθήματα θα βιώσετε ή πώς θα αντιδράσετε στις δηλώσεις του αιτούντος ή του υπευθύνου της συνέντευξης.

Το άγχος είναι μέρος της καθημερινής μας ζωής. Ωστόσο, οι παρατεταμένες περιόδους άγχους, γνωστές και ως χρόνιο άγχος, μπορούν να επηρεάσουν την ευεξία και την υγεία σας. Αυτό μπορεί με τη σειρά του να μειώσει την ποιότητα της διερμηνείας σας.

Το χρόνιο άγχος μπορεί να επηρεάσει την υγεία σας σε διαφορετικά επίπεδα. Σε **σωματικό επίπεδο**, μπορεί να υποφέρετε από κόπωση ή πονοκεφάλους που ενδέχεται να επηρεάσουν την ικανότητά σας να συγκεντρώνεστε για πολύωρες εργασίες διερμηνείας ή να εργάζεστε σε δύσκολες συνθήκες. Επιπλέον, το άγχος μπορεί να επηρεάσει την **ψυχική σας υγεία**. Μπορεί να οδηγήσει σε σύγχυση ή λήθη. Επομένως, μπορεί να παρερμηνεύσετε λέξεις ή φράσεις. Μπορεί επίσης να υποφέρετε **συναισθηματικά**. Μπορεί να αισθάνεστε εκνευρισμένος ή ανήσυχος. Σε κάποιο σημείο, αυτό θα μπορούσε να επηρεάσει τη συμπεριφορά σας στο πλαίσιο της διαδικασίας διερμηνείας. Τέλος, μπορεί να έχετε αϋπνίες ή απώλεια όρεξης, κάτι το οποίο επηρεάζει άμεσα τα επίπεδα της ενέργειάς σας και τη **γνωστική σας λειτουργία**. Η διεξαγωγή της διερμηνείας με πληρότητα και ακρίβεια μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο όταν βιώνετε άγχος σε αυτό το επίπεδο ⁽⁵¹⁾.

5.2. Αντίκτυπος των αφηγήσεων τραυματικών εμπειριών

Οι αφηγήσεις τραυματικών εμπειριών των αιτούντων μπορεί να σχετίζονται με εμπειρίες της προσωπικής σας ζωής. Μπορεί να θυμηθείτε ή να ξαναζήσετε γεγονότα που συνέβησαν στην προσωπική σας ζωή.

⁽⁵¹⁾ Βλ. την εκπαιδευτική θεματική ενότητα του EUAA σχετικά με τη [διερμηνεία στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου](#). Βλ. επίσης UNHCR Αυστρία, [Handbook for Interpreters in Asylum Procedures](#) (Εγχειρίδιο διερμηνέων για διαδικασίες ασύλου), Βιέννη, 2022.

Οι αντιδράσεις των ανθρώπων στις τραυματικές εμπειρίες διαφέρουν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους και τις εμπειρίες του παρελθόντος, καθώς και την κατάσταση στην οποία συμβαίνει το τραυματικό γεγονός. Ο συνδυασμός της προσωπικής ιστορίας του τραυματικού γεγονότος ή παρόμοιας εμπειρίας με αυτήν που συζητήθηκε στη συνέντευξη και της χρήσης του πρώτου προσώπου κατά τη διερμηνεία του τραυματικού περιεχομένου μπορεί να αυξήσει το άγχος.

Σύμφωνα με μελέτες, σχεδόν όλοι οι διερμηνείς που εργάζονται στη διαδικασία ασύλου αντιμετωπίζουν κάποια στιγμή κάποιο ψυχολογικό πρόβλημα. Παρακάτω παρατίθενται παραδείγματα των συνεπειών της έκθεσης σε αφηγήσεις τραυματικών εμπειριών:

- Για να αντιμετωπίσετε το άγχος που σας προκαλούν αυτές οι αφηγήσεις, μπορείτε να αναπτύξετε έναν **μηχανισμό άμυνας** με τον οποίο αρνείστε να δείξετε ενσυναίσθηση, θεωρώντας ότι τέτοια φρικτά γεγονότα είναι απλώς ανήκουστα ή ότι η αφήγηση του αιτούντος στερείται αξιοπιστίας⁽⁵²⁾. Οι μηχανισμοί άμυνας είναι ψυχολογικές στρατηγικές που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι χωρίς να το γνωρίζουν για να προστατευτούν από το άγχος. Αυτός ο μηχανισμός μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζετε τον αιτούντα.
- Το **έμμεσο τραύμα** συνοψίζεται ως το «κόστος της φροντίδας». Το έμμεσο (ή δευτερογενές) τραύμα μπορεί να περιγραφεί ως έντονη αντίδραση, κατά την οποία άτομα που εκτίθενται στις τραυματικές εμπειρίες άλλων ατόμων βιώνουν εξίσου συμπτώματα τραύματος. Συνεπάγεται μια αλλαγή στην αντίληψη ενός προσώπου για τον κόσμο. Για τους διερμηνείς που βιώνουν έμμεσο τραύμα, είναι δύσκολο να θέσουν όρια σε ό,τι αφορά τους αιτούντες με τους οποίους έρχονται σε επαφή. Αυτό ίσως έχει αποτέλεσμα να χάσουν κάθε νόημα στη ζωή και κάθε ελπίδα.
- Η **κόπωση συμπόνιας** αναφέρεται σε μια αλλαγή στην ικανότητα ενός ατόμου να νιώθει ενσυναίσθηση για τα άτομα με τα οποία συνεργάζεται και/ή τους συναδέλφους του και/ή τα μέλη της οικογένειάς του. Ως διερμηνέας, μπορεί να υποφέρετε από κόπωση συμπόνιας λόγω της πολυετούς έκθεσης στις τραυματικές ιστορίες που μοιράζονται οι αιτούντες. Αυτό οδηγεί σε ένα αίσθημα μουδιάσματος, καθώς οι εξιστορήσεις που ακούτε και μεταφράζετε δεν προκαλούν πλέον αντίδραση.
- Η **επαγγελματική εξουθένωση** είναι η ψυχολογική αντίδραση ενός ατόμου σε χρόνιους παράγοντες άγχους στην εργασία. Αν και δεν θεωρείται ιατρική πάθηση, μπορεί να επηρεάσει την κατάσταση της υγείας και ενδεχομένως απαιτεί κλινική παρακολούθηση. Η επαγγελματική εξουθένωση νοείται επίσης ως κρίση στη σχέση ενός προσώπου με την εργασία εν γένει⁽⁵³⁾.

5.3. Στρατηγικές αντιμετώπισης

Η διαχείριση του άγχους μπορεί να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Αρνητικές στρατηγικές αντιμετώπισης, όπως η κατανάλωση υπερβολικού καφέ, η πολύωρη ενασχόληση με το τηλέφωνο, το κάπνισμα ή η κατανάλωση αλκοόλ ή η κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών, θα σας κάνουν να αισθάνεστε περισσότερο αγχωμένος μακροπρόθεσμα. Αντιθέτως, οι

⁽⁵²⁾ UNHCR Αυστρία, [Handbook for Interpreters in Asylum Procedures](#) (Εγχειρίδιο διερμηνέων για διαδικασίες ασύλου), Βιέννη, 2022.

⁽⁵³⁾ Vlack, T. V., [Tools to reduce vicarious trauma, secondary trauma & compassion fatigue](#) (Μέσα για τη μείωση του έμμεσου τραύματος, του δευτερογενούς τραύματος και της κόπωσης συμπόνιας), Tend Academy, 2017.

Θετικές στρατηγικές αντιμετώπισης που περιγράφονται στις ακόλουθες ενότητες θα σας βοηθήσουν να διατηρήσετε και να διαχειριστείτε την ευεξία σας και, κατά συνέπεια, να παρέχετε με άνεση διερμηνεία υψηλής ποιότητας.

5.3.1. Βραχυπρόθεσμες στρατηγικές

Το πρώτο βήμα για τη βελτίωση της ευεξίας σας είναι η εφαρμογή **προληπτικών μέτρων**. Είναι επίσης σημαντικό να **εντοπίζετε τα σημάδια του στρες** και να **εφαρμόζετε θετικές στρατηγικές αντιμετώπισης**. Οι παρακάτω στρατηγικές θα σας βοηθήσουν να εκτελείτε τα καθήκοντά σας με άνεση και να παρέχετε διερμηνεία υψηλής ποιότητας:

- Πριν ξεκινήσετε την εργασία σας, συμφωνήστε με τον υπεύθυνο της συνέντευξης **διακριτά σήματα**, ώστε να γνωρίζει πότε χρειάζεστε διάλειμμα (π.χ. φέρνοντας το χέρι σας στο τραπέζι με την παλάμη στραμμένη προς τα πάνω). Να θυμάστε ότι απαιτούνται επαρκή διαλείμματα, για να διασφαλιστεί η υπηρεσία διερμηνείας υψηλής ποιότητας και άρα να επωφελούνται όλοι.
- **Αναπτύξτε προσωπικά τελετουργικά** για να ξεκινήσετε και να τελειώσετε μια εργασία. Για παράδειγμα, πλύνετε το πρόσωπό σας με νερό πριν και μετά από μια εργασία, φορέστε ένα ένδυμα, όπως ένα σάλι ή ένα μαντήλι, πριν από μια εργασία και βγάλτε το μόλις ολοκληρώσετε την εργασία ή πάρτε μαζί σας ένα αντικείμενο, όπως ένα στίλο, για να το χρησιμοποιείτε κατά τη διάρκεια της εργασίας. Τέτοια τελετουργικά δίνουν στο σώμα και στο μυαλό σας το μήνυμα ότι μπαίνετε στον ρόλο σας ή βγαίνετε από τον ρόλο του διερμηνέα. Χαράσσουν ένα όριο μεταξύ της προσωπικής και της επαγγελματικής σας ζωής.
- Εξασκηθείτε σε **θεραπευτικές τεχνικές** για να χαλαρώσετε, όπως τεχνικές αναπνοής, τεχνικές μυϊκής χαλάρωσης και ενσυνειδητότητας.

Εξασκηθείτε σε τεχνικές αναπνοής

Πριν ξεκινήσετε την άσκηση αναπνοής, βεβαιωθείτε ότι κάθεστε ή ξαπλώνετε όσο πιο άνετα μπορείτε. Στη συνέχεια, αφήστε την ανάσα σας να φθάσει τόσο βαθιά στην κοιλιά σας όσο αισθάνεστε άνετα. Εισπνεύστε από τη μύτη σας και εκπνεύστε από το στόμα σας. Εισπνεύστε ήρεμα και τακτικά, για παράδειγμα μετρώντας από το ένα έως το πέντε. Στη συνέχεια, χωρίς να σταματήσετε ή να κρατήσετε την αναπνοή σας, αφήστε την να βγει ήρεμα, μετρώντας ξανά από το ένα έως το πέντε.

Εξασκηθείτε στη μυϊκή χαλάρωση

Σφίξτε κάθε μυ, αλλά όχι σε σημείο καταπόνησης, και στη συνέχεια χαλαρώστε. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στην αίσθηση της έντασης σε κάθε μυ και στην αίσθηση της χαλάρωσης καθώς απελευθερώνετε την ένταση. Εάν έχετε τραύματα ή πονάτε, μπορείτε να μην εξασκήσετε τα καταπονημένα σημεία.

Εξασκηθείτε στην ενσυνειδητότητα

Μπορείτε να εξασκήσετε την ενσυνειδητότητα οπουδήποτε και οποτεδήποτε, στρέφοντας την προσοχή σας στο εδώ και τώρα. Μπορείτε να το κάνετε επικεντρώνοντας την προσοχή στην αναπνοή σας. Θα αποσπαστείτε από τις σκέψεις σας. Μην προσπαθείτε να τις ελέγξετε. Αντίθετα, παρατηρήστε απλώς πώς έρχονται στο μυαλό σας.

- **Να δράτε προορατικά** ρωτώντας τον υπεύθυνο της συνέντευξης πριν ξεκινήσετε τη συνέντευξη αν υπάρχει κάποια πληροφορία που θα ήταν χρήσιμο να γνωρίζετε, ώστε να προετοιμαστείτε συναισθηματικά.
- Να έχετε αυτογνωσία και **να γνωρίζετε τα όριά σας**. Απορρίψτε εργασίες που μπορεί να προκαλέσουν μέσα σας αρνητικές αντιδράσεις ⁽⁵⁴⁾ (εάν το περιεχόμενο της εργασίας είναι γνωστό εκ των προτέρων). Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις εργασίες στις οποίες εμπλέκονται αιτούντες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.
- **Επικεντρωθείτε στο καθήκον** που έχετε αναλάβει και υπενθυμίστε στον εαυτό σας ότι το έργο σας είναι ουσιώδες για τη διασφάλιση της επικοινωνίας μεταξύ της αρχής ασύλου και του αιτούντος. Επικεντρωθείτε στον ρόλο σας ως γέφυρα μεταξύ των ομιλητών και υπενθυμίστε στον εαυτό σας ότι το μήνυμα δεν είναι δικό σας, αλλά του ομιλητή.
- Να διατηρείτε πάντα την ψυχραιμία σας, όταν ο αιτών βιώνει συναισθηματική κρίση και **ενημερώστε τον υπεύθυνο της συνέντευξης** όταν αισθάνεστε απειλή.
- Βεβαιωθείτε ότι γνωρίζετε τα **μέτρα ασφάλειας και προστασίας** και τις οδούς διαφυγής, ώστε να είστε προετοιμασμένος σε περίπτωση άμεσου κινδύνου. Έτσι θα νιώσετε πιο ήρεμοι και θα μπορέσετε να συγκεντρωθείτε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Για τις περιπτώσεις που απαιτούν πρόσθετες ρυθμίσεις ασφάλειας, για παράδειγμα όταν εμπλέκονται αιτούντες με ιστορικό βίαιης συμπεριφοράς, η αρχή μπορεί να σας ενημερώσει πριν από τη συνέντευξη.
- **Χρησιμοποιήστε τεχνικές επαναφοράς**. Κρατήστε ένα μπαλάκι αντιστρέψ ή κάτι μαλακό και κρατήστε σημειώσεις κατά τη διάρκεια της εργασίας. Μπορεί να σας βοηθήσει να παραμείνετε νοητικά στην αίθουσα της συνέντευξης.
- **Μην το πάρετε προσωπικά**, εάν ο αιτών φαίνεται να μη σας εμπιστεύεται. Λόγω προσωπικών εμπειριών του παρελθόντος ή λόγω του εξαιρετικά προσωπικού χαρακτήρα της αίτησής τους, ορισμένοι αιτούντες ενδέχεται να μην εμπιστεύονται διερμηνείς με συγκεκριμένο υπόβαθρο ή να μην εμπιστεύονται τους άλλους εν γένει.

Ως **μέτρο έσχατης ανάγκης** που πρέπει να εφαρμόσετε, εάν καμία από τις παραπάνω στρατηγικές δεν αποβεί κατάλληλη και μόνο κατόπιν συμφωνίας με τον υπεύθυνο της συνέντευξης κατά τη διάρκεια ενός διαλείμματος, μπορείτε **να στραφείτε στη χρήση του τρίτου προσώπου** αντί του πρώτου προσώπου κατά τη διερμηνεία. Κάνοντας αυτή την αλλαγή, μπορείτε να αποστασιοποιηθείτε από το τραυματικό γεγονός. Για παράδειγμα, μεταφράστε «Τον χτύπησαν σοβαρά» αντί να πείτε «Με χτύπησαν σοβαρά». Έχετε υπόψη, ωστόσο, ότι η μετάβαση στη χρήση του τρίτου προσώπου μπορεί να επηρεάσει την ακρίβεια

⁽⁵⁴⁾ [Πρακτικός οδηγός σχετικά με την πρόνοια για το προσωπικό των υπηρεσιών ασύλου και υποδοχής – Μέρος II: Εργαλειοθήκη πρόνοιας για το προσωπικό](#), Σεπτέμβριος 2021.

της διερμηνείας σας λόγω της αλλαγής του υποκειμένου και της αντωνυμίας. Μπορεί να μην είναι σαφές στον υπεύθυνο της συνέντευξης ποιον αφορά η αφήγηση που μεταφράζεται.

Εάν αισθάνεστε ότι δεν μπορείτε πλέον να διαχειριστείτε την κατάσταση, μπορείτε να ζητήσετε **διάλειμμα** από τον υπεύθυνο της συνέντευξης και να του εξηγήσετε κατ' ιδίαν ότι δεν μπορείτε να συνεχίσετε.

5.3.2. Μακροπρόθεσμες στρατηγικές

Για να μπορείτε να συνεχίσετε να εργάζεστε επαγγελματικά ως διερμηνέας, είναι επίσης σημαντικό να δώσετε ιδιαίτερη προσοχή στα αισθήματα και τα συναισθήματά σας μακροπρόθεσμα. Ακολουθούν ορισμένες στρατηγικές για τη βελτίωση της ευεξίας σας εκτός της διαδικασίας της συνέντευξης:

- Εξασκηθείτε στον **διαλογισμό**.
- Κάντε **περιπάτους**.
- Να είστε δραστήριοι κάνοντας **σωματική άσκηση**.
- Να είστε **δημιουργικοί** και να βιώνετε νέες εμπειρίες.
- **Μάθετε** κάτι καινούργιο.
- **Εκφράστε** τα συναισθήματά σας.
- Ζητήστε **απολογιστική συνάντηση** με τον υπεύθυνο της συνέντευξης ή τον προϊστάμενό σας όποτε το χρειάζεστε.
- **Μιλήστε για στρεσογόνα γεγονότα** με επαγγελματίες, όπως με ψυχολόγους. Μία από τις καλύτερες στρατηγικές για την αντιμετώπιση του άγχους είναι να μιλάτε για αυτά τα στρεσογόνα γεγονότα. Ωστόσο, έχετε περιορισμούς ως προς αυτά που μπορείτε να μοιραστείτε καθώς η εμπιστευτικότητα αποτελεί μέρος του κώδικα δεοντολογίας για τους διερμηνείς. Κατά συνέπεια, ενδεχομένως να αισθάνεστε ότι δεν μπορείτε να αποβάλετε το συναισθηματικό βάρος που έχετε συσσωρεύσει κατά τις εργασίες σας. Σας προτείνουμε να μοιραστείτε την τραυματική εμπειρία σας από μια εργασία κατά προτίμηση με έναν επαγγελματία ψυχικής υγείας ή με έναν υποστηρικτικό συνάδελφο ο οποίος έχει πείρα στην ψυχολογική υποστήριξη, με τον υπεύθυνο της συνέντευξης ή με τον προϊστάμενό σας. Ωστόσο, εξακολουθεί να είναι σημαντικό να μην αναφέρετε λεπτομέρειες που μπορεί να οδηγήσουν στην ταυτοποίηση του αιτούντος ή λεπτομέρειες που αφορούν ειδικά την υπόθεση (π.χ. το όνομα του αιτούντος ή την ιθαγένεια, τη φυλή ή το επάγγελμά του). Με αυτόν τον τρόπο, εξακολουθείτε να τηρείτε τις υποχρεώσεις σας όσον αφορά την εμπιστευτικότητα.
- Ρωτήστε την αρχή ασύλου στην οποία υπάγεστε αν έχει διατυπώσει συστάσεις ή παρέχει υπηρεσίες που αποσκοπούν στην υποστήριξη της **ευεξίας του προσωπικού**. Σε ορισμένες χώρες, διοργανώνονται συναντήσεις υποστήριξης και καθοδήγησης από συναδέλφους, συνεδρίες εποπτείας και μαθήματα κατάρτισης που επικεντρώνονται στην παρέμβαση σε περιπτώσεις κρίσης ή σε τραυματικές εμπειρίες. Αυτές οι διοργανώσεις μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ευεξίας σας ⁽⁵⁵⁾.

⁽⁵⁵⁾ Οι πόροι που παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες αναφέρονται στην UNHCR Αυστρίας, [Handbook for Interpreters in Asylum Procedures](#) (Εγχειρίδιο διερμηνέων για διαδικασίες ασύλου), Βιέννη, 2022, σ. 210.

Περιπτωσιακή δυσκολία: διαχείριση συναισθημάτων

Στη σημερινή συνέντευξη, η αιτούσα διηγείται πώς αναγκάστηκε να αφήσει πίσω τη μητέρα της στη χώρα καταγωγής της. Η περίπτωση αυτή σας αγγίζει για προσωπικούς λόγους. Συγκινείστε και νιώθετε ότι θα κλάψετε.

Τι πρέπει να κάνετε

Μην ξεχνάτε ότι το να ζητάτε διαλείμματα σε περίπτωση ανάγκης αποτελεί ένδειξη επαγγελματισμού. Ζητήστε διάλειμμα από τον υπεύθυνο της συνέντευξης και ξεκουραστείτε για λίγο. Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, εξασκηθείτε σε τεχνικές αναπνοής, μυσικής χαλάρωσης ή ενσυνειδητότητας. Θα μπορούσατε επίσης να μοιραστείτε τα συναισθήματά σας με τον υπεύθυνο της συνέντευξης. Πρέπει να αξιολογήσετε αν μπορείτε να συνεχίσετε τη διερμηνεία χωρίς να υπάρξει αντίκτυπος στην ποιότητα της εργασίας σας. Σκεφτείτε ότι η συναισθηματική αντίδραση κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η οποία υποδεικνύεται με λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, μπορεί επίσης να επηρεάσει τον αιτούντα. Μπορείτε να στοχαστείτε τους λόγους για τους οποίους σας επηρέασε έντονα η συγκεκριμένη αφήγηση. Μακροπρόθεσμα, μπορείτε να επεξεργαστείτε τις αντιδράσεις σας, ώστε να μπορέσετε να τις αντιμετωπίσετε καλύτερα στο μέλλον. Μπορείτε επίσης μελλοντικά να επιλέξετε να μην αποδέχεστε εργασίες που ενδέχεται να προκαλέσουν αρνητικές αντιδράσεις και, συνεπώς, να επηρεάσουν την ποιότητα της διερμηνείας σας.

Περιπτωσιακή δυσκολία: συναίσθημα απόγνωσης

Μετά από δύσκολες εργασίες κατά τις τελευταίες εβδομάδες, αισθάνεστε ψυχικά κουρασμένος και δεν έχετε υπομονή απέναντι στους αιτούντες.

Τι πρέπει να κάνετε

Είναι σημαντικό να αναγνωρίζετε αυτά τα συναισθήματα και να μην τα αγνοείτε. Σκεφτείτε τον αντίκτυπο που έχουν αυτά τα συναισθήματα στην ποιότητα της εργασίας σας και αν μπορείτε να συνεχίσετε να αναλαμβάνετε νέες εργασίες σε αυτό το στάδιο. Η συζήτηση για τα συναισθήματά σας με έναν επαγγελματία ψυχικής υγείας, έναν υποστηρικτικό συνάδελφο, τον υπεύθυνο της συνέντευξης ή τον προϊστάμενό σας μπορεί να σας βοηθήσει. Μπορείτε επίσης να ρωτήσετε για τυχόν υπηρεσίες ευεξίας τις οποίες μπορεί να παρέχει η αρχή για την οποία εργάζεστε. Είν.

Συμβουλευτείτε επίσης τους
**Βασικούς κανόνες για τη
διερμηνεία στη διαδικασία
ασύλου**

Συμβουλευτείτε επίσης τους
**Καταλόγους σημείων ελέγχου
για τη διερμηνεία στη
διαδικασία ασύλου**

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

igc intergovernmental consultations
on migration, asylum and refugees

